

Úradný vestník

C 76

Európskej únie

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 52

31. marca 2009

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah	Strana
	III <i>Prípravné akty</i>	
	VÝBOR REGIÓNOV	
	77. plenárne zasadnutie 26. a 27. novembra 2008	
2009/C 76/01	Stanovisko Výboru regiónov „Integračná politika a medzikultúrny dialóg“	1
2009/C 76/02	Stanovisko Výboru regiónov „Právny rámec Spoločenstva pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERI) a „Spoločné plánovanie výskumu“	6
2009/C 76/03	Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť“	14
2009/C 76/04	Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Prínos európskych regiónov k dosahovaniu cieľov EÚ v oblasti klimatických zmien a energie s osobitným dôrazom na dohovor starostov“	19
2009/C 76/05	Stanovisko Výboru regiónov „Návrh odporúčania Rady o mobilite mladých dobrovoľníkov v rámci Európy“	23
2009/C 76/06	Stanovisko Výboru regiónov „EÚ ako globálny partner pre rozvoj – urýchliť pokrok na ceste k rozvojovým cieľom tisícročia“	30
2009/C 76/07	Stanovisko Výboru regiónov „Spoločná prístahovalecká politika pre Európu“	34
2009/C 76/08	Stanovisko Výboru regiónov „Piata správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti“	38
2009/C 76/09	Stanovisko Výboru regiónov „Západný Balkán: Podpora európskej perspektívy“	42
2009/C 76/10	Stanovisko Výboru regiónov „Prínos zapojenia miestnych a regionálnych samospráv do procesu rozširovania“	48

SK

Cena:
18 EUR

(Pokračovanie na druhej strane)

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah (pokračovanie)	Strana
2009/C 76/11	Stanovisko Výboru regiónov „Zlepšenie energetickej účinnosti prostredníctvom informačných a komunikačných technológií“	54
2009/C 76/12	Stanovisko Výboru regiónov „Zlepšovanie spôsobilostí pre 21. storočie: Agenda pre európsku spoluprácu v školstve“	58
2009/C 76/13	Uznesenie Výboru regiónov k finančnej kríze	63
2009/C 76/14	Uznesenie výboru regiónov priority Výboru regiónov na rok 2009 na základe legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie	66

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

77. PLENÁRNE ZASADNUTIE 26. A 27. NOVEMBRA 2008

Stanovisko Výboru regiónov „Integračná politika a medzikultúrny dialóg“

(2009/C 76/01)

VÝBOR REGIÓNOV

- zastáva názor, že medzikultúrny dialóg je kľúčovým nástrojom pri podporovaní chápania kultúrnej rozmanitosti, posilňovaní a zjednocovaní ľudí vo viacjazyčnej, multikultúrnej Európe;
- je presvedčený, že dialóg medzi rôznymi náboženstvami a svetonázormi je jedným z hlavných nástrojov trvalo udržateľného medzikultúrneho dialógu;
- preto vyzýva Európsky parlament, aby presadzoval Európsku chartu medzikultúrneho dialógu, a navrhuje Európskej komisii a členským štátom, aby zorganizovali trvalú európsku platformu medzikultúrneho dialógu, zahŕňajúcu miestne a regionálne orgány, s cieľom rozvinúť systematický dialóg vychádzajúci z našich miest a regiónov;
- zastáva názor, že miestne a regionálne orgány majú dôležité právomoci pri podpore medzikultúrneho dialógu;
- nazdáva sa, že miestne orgány by mali nastoliť otvorený dialóg s jednotlivými skupinami alebo zložkami spoločnosti, následne iniciovať a podporovať komunikáciu medzi týmito skupinami, organizovať stretnutia, ako aj šíriť osvetu formou prednášok, festivalov, výstav a iných foriem aktivít;
- poukazuje na to, že v mnohých členských štátoch sú regionálne a miestne orgány zodpovedné za právne predpisy týkajúce sa politiky integrácie a jej realizáciu v praxi, a preto zohrávajú kľúčovú úlohu pri integrácii prisťahovalcov;
- zastáva názor, že medzikultúrny dialóg je podmienkou úspešnej integrácie. Miestne a regionálne orgány, ktoré sú ľuďom blízko, sú schopné stimulovať vzájomné uznávanie a aktívnejšie zapojenie do medzikultúrneho dialógu.

Spravodajca: Milan BELICA (SK/EELS), predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja

Referenčný dokument

Žiadosť francúzskeho predsedníctva o stanovisko na tému Integračná politika a medzikultúrny dialóg: úloha miestnych a regionálnych orgánov

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Myšlienka medzikultúrneho dialógu

1. zastáva názor, že základný princíp, na ktorom spočíva európska integrácia, je rešpektovanie a podpora kultúrnej rozmanitosti. Z tohto hľadiska je medzikultúrny dialóg kľúčovým nástrojom pri podporovaní chápania kultúrnej rozmanitosti, posilňovaní a zjednocovaní ľudí vo viacjazyčnej, multikultúrnej Európe;

2. zdôrazňuje, že medzikultúrny dialóg spojený so sociálnou a územnou súdržnosťou môže napomôcť pri vstevovaní základných hodnôt osobného, spoločenského a občianskeho života, akými sú napríklad solidarita, zodpovednosť, tolerancia, rešpekt, tradičné hodnoty, snaha o sociálny pokrok a chápanie sociálnej a kultúrnej rozmanitosti. Môže tiež posilniť schopnosť komunikácie medzi jednotlivcami a skupinami s rôznym kultúrnym pôvodom, ako aj schopnosť solidárneho spoluzitia;

3. zdôrazňuje, že rovnosť prístupu ku kultúre a sloboda vyjadrenia kultúry je základnou črtou súboru európskych hodnôt a noriem a predpokladom medzikultúrneho dialógu a integrácie;

4. zdôrazňuje, že pre efektívne presadzovanie medzikultúrneho dialógu je nevyhnutná spolupráca na regionálnej a miestnej úrovni, ktorá zapája miestnych a regionálnych tvorcov rozhodnutí, sociálnych partnerov, vzdelávacie a školiace inštitúcie, mimovládne organizácie, mládežnícke, športové a kultúrne organizácie, ako aj štruktúry zastupujúce prisťahovalcov a iných relevantných partnerov na úrovni občanov. Náboženské a sekulárne združenia sú tiež dôležitými partnermi v rámci tohto dialógu a pomáhajú vytvoriť potrebu vzájomného pochopenia a tolerance, samozrejme za predpokladu, že dokážu sprostredkovať potrebu takéhoto prístupu;

5. je presvedčený, že dialóg medzi rôznymi náboženstvami a svetonázormi je jedným z hlavných nástrojov trvalo udržateľného medzikultúrneho dialógu. Organizácie zastupujúce rôzne vyznania sú základnými aktérmi našej spoločnosti a na miestnej a regionálnej úrovni majú verejné a náboženské orgány možnosť spoločne rozvíjať pracovné metódy na podporu vzájomného porozumenia a posilňovania medzikultúrneho dialógu. Podpora týchto metód a aktivít vypracovaných na miestnej a regionálnej úrovni môže tiež viesť k posilneniu zásady vzájomného porozumenia;

6. preto vyzýva Európsky parlament, aby presadzoval Európsku chartu medzikultúrneho dialógu, a navrhuje Európskej komisii a členským štátom, aby zorganizovali trvalú európsku platformu medzikultúrneho dialógu, zahŕňajúcu miestne

a regionálne orgány, s cieľom rozvinúť systematický dialóg vychádzajúci z našich miest a regiónov;

Úloha miestnych a regionálnych orgánov v medzikultúrnom dialógu

7. zastáva názor, že miestne a regionálne orgány majú dôležité právomoci pri podpore medzikultúrneho dialógu. Nesú hlavnú zodpovednosť za formovanie a podporu bohatej rozmanitosti našich kultúr. Majú kľúčovú úlohu pri šírení a uplatňovaní osvedčených postupov a výmene skúseností v rámci medzikultúrneho dialógu, najmä tým, že koordinujú viacrozmerné miestne a regionálne siete so zapojením všetkých príslušných aktérov;

8. domnieva sa, že miestne a regionálne orgány môžu zo svojej pozície šíriť poznanie o súčasnej komplexnej realite a spolužiť rôznych kultúrnych identít a vierovyznaní. Z toho dôvodu je dôležité, aby mali reálne poznanie o jednotlivých skupinách, ich činnosti a vplyve v spoločnosti. Preto je potrebné vytypovať čo možno najväčší okruh činiteľov, ktorí sa podieľajú na medzikultúrnom dialógu a začleniť ich do štruktúr na priamu a intenzívnu spoluprácu s príslušnými miestnymi a regionálnymi orgánmi;

9. všíma si, že mnohé medzikultúrne iniciatívy sú riadené na miestnej alebo regionálnej úrovni. Miestne a regionálne orgány majú pre svoju blízkosť k občanom strategicky dobrú pozíciu na uspokojovanie špecifických potrieb a požiadaviek skupín rôznych kultúr na ich území – v partnerskej spolupráci s ostatnými aktérmi na miestnej úrovni. Zároveň môžu podnecovať intenzívnejší medzikultúrny dialóg;

10. nazdáva sa, že miestne orgány by mali nastoliť otvorený dialóg s jednotlivými skupinami – zložkami spoločnosti, následne iniciovať a podporovať komunikáciu medzi týmito skupinami, organizovať stretnutia, ako aj šíriť osvetu formou prednášok, festivalov, výstav a iných foriem aktivít. Miestne a regionálne orgány by mali iniciovať otvorený dialóg, v ktorom by vystupovali nestranné, s rešpektom k slobode a právam jednotlivca a skupín a ďalej len ako sprostredkovatelia, eventuálne môžu poskytovať „poradenskú službu“ (informácie, projekty);

11. zastáva názor, že prisťahovalci by mali mať možnosť hlasovať v miestnych a regionálnych voľbách a voľbách do Európskeho parlamentu;

12. povzbudzuje preto príslušné orgány a politické skupiny, aby podporovali ich účasť s cieľom uľahčiť ich integráciu do spoločnosti;

Medzikultúrny dialóg ako základná podmienka integračnej politiky

13. zastáva názor, že medzikultúrny dialóg je podmienkou úspešnej integrácie. Miestne a regionálne orgány, ktoré sú ľuďom blízko, sú schopné stimulovať vzájomné uznávanie a aktívnejšie zapojenie do medzikultúrneho dialógu;

14. odporúča, aby Európska únia v rámci svojich právomocí zabezpečila jasné rámce a predpoklady pre úspešnú integráciu, no uznáva tiež, že prisťahovalctvo a integračná politika sú v právomoci jednotlivých členských štátov a že je potrebné rešpektovať zásadu subsidiarity;

15. pripomína, že je potrebné vytvoriť a podporovať štruktúry riadenia (jednotné kontaktné miesta), ktoré umožnia prisťahovalcom získať popri odpovediach na praktické otázky a zvyčajné problémy s byrokraciou aj užitočné informácie určené predovšetkým novým prisťahovalcom;

16. poukazuje na to, že v mnohých členských štátoch sú regionálne a miestne orgány zodpovedné za právne predpisy týkajúce sa politiky integrácie a jej realizáciu v praxi, a preto zohrávajú kľúčovú úlohu pri integrácii prisťahovalcov. Pri vypracovaní spoločných európskych rámcov, podľa bodu 14 je potrebné zohľadniť rozdiely v systémoch jednotlivých štátov, ako aj ich zemepisnú polohu, existujúce zvyklosti ako aj historické a kultúrne špecifiká. To tiež znamená, že miestne a regionálne orgány by mali uplatňovať integračný model v závislosti od vlastných špecifik;

17. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú často spoluzodpovedné za stanovenie účinnosti mnohých aspektov politiky integrácie prostredníctvom postupov, pomocou ktorých si plnia svoje povinnosti v tejto oblasti;

18. vyzýva, aby na integračné opatrenia na miestnej a regionálnej úrovni boli vyčlenené primerané zdroje a aby boli preskúmané existujúce programy. Miestnym a regionálnym samosprávam treba pomôcť pri organizovaní integračného procesu a poskytnúť im informácie a finančné prostriedky a taktiež im umožniť rozvíjať osvedčené postupy. Preto sa odporúča zahrnúť procesy a opatrenia umožňujúce financovanie projektov a postupov na miestnej a regionálnej úrovni na integráciu prisťahovalcov;

19. konštatuje, že prisťahovalctvo do Európskej únie má veľký rozsah. V tomto prípade je nevyhnutné zintenzívniť spoluprácu a dialóg v kultúrnej oblasti, aby sa dosiahlo, že kultúrne rozdiely nebudú vyvolávať disharmóniu, ale že sa namiesto toho stanú nástrojom tolerancie a zjednocovania ľudí v multikultúrnej Európe na základe vzájomného rešpektu a solidarity;

20. žiada zintenzívniť úsilie pri príprave spoločnej európskej politiky v oblasti neregulárneho prisťahovalctva. Mnohé z právnych aspektov neregulárneho prisťahovalctva presahujú kompetencie miestnych samospráv, avšak sociálne dôsledky

tohto javu je cítiť najskôr a predovšetkým na miestnej a regionálnej úrovni. Pri príprave spoločných politických opatrení v rámci medzikultúrneho dialógu je potrebné nájsť spôsoby a vynaložiť úsilie na využívanie konzultácií s regionálnou a miestnou úrovňou a na vyriešenie špecifických problémov súvisiacich s neregulárnym prisťahovalctvom;

21. nazdáva sa, že regionálne a miestne orgány zohrávajú špecifickú úlohu pri riešení problémov týkajúcich sa migračnej politiky, pretože mnohé služby, ktoré sú dôležité pre úspešnú integráciu, ako bývanie, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie, vyučovacie programy na získanie zručností a osvojenie si jazykov atď. poskytujú miestne a regionálne orgány, a preto sú tiež prvé, ktorých sa problémy v tejto oblasti dotýkajú;

22. pripomína, že proces integrácie niekedy trvá aj niekoľko generácií, najmä na miestnej úrovni, a preto považuje za veľmi dôležité, aby miestne a regionálne orgány zabezpečovali účinnú integráciu v štrukturálnom, sociálnom a kultúrnom zmysle slova. Konkrétne musia svojou pomocou prispieť k tomu, aby prisťahovalci neboli diskriminovaní a mali práva a prístup k zdrojom, zamestnaniu a službám, aby sa v plnej miere mohli začleniť do európskej spoločnosti, čo je absolútne nevyhnutné. Rozhodujúci je prístup na normálny trh práce, pričom podmienky tohto prístupu stanovujú členské štáty;

23. odporúča preskúmať možnosť vytvoriť v každom členskom štáte sieť miestnych a regionálnych orgánov, aby sa zlepšila spolupráca pri efektívnom spracovaní migračných tokov a pri informačne zabezpečenej integrácii prisťahovalcov pomocou projektov na miestnej úrovni podporovaných týmito orgánmi;

24. poukazuje na Európsky rok medzikultúrneho dialógu 2008, ktorý prostredníctvom podpory porozumenia pre rôzne kultúry prináša dôležitý impulz k integrácii ľudí prisťahovaleckého pôvodu. Komisia by mala preskúmať, či každoročný „Európsky deň integrácie a medzikultúrnej tolerancie“ môže posilniť povedomie a či dokáže upozorniť na obohatenie vyplývajúce z kultúrnej rozmanitosti;

Podpora bytovej otázky v rámci integračného procesu

25. odporúča vytvoriť podmienky na integráciu rodín prisťahovalcov do miestnych rodín a komunit prostredníctvom integrovaných programov, na ktorých by sa aktívne zúčastňovali prisťahovalci a ktoré by sa týkali novej definície zastavaného prostredia a územného plánovania, poskytovania služieb, zlepšenia kvality prostredia a boja proti sociálnemu vylúčeniu. Poukazuje na nevyhnutnosť zrealizovať ďalší výskum, ktorý by zhrnul skúsenosti v oblasti zabezpečenia bývania pre prisťahovalcov vo všetkých členských štátoch za niekoľko posledných rokov. Mimoriadna pozornosť by sa pritom venovala skúsenostiam pri uskutočňovaní programov na zlepšenie života v štvrtiach s vysokým podielom prisťahovalcov;

26. vyzýva miestne a regionálne orgány, aby využívali existujúce možnosti financovania z fondov EÚ pri zabezpečovaní prístupu prisťahovalcov, uchádzačov o azyl a utečencov k zamestnaniu, službám sociálnej a zdravotnej starostlivosti a bývaniu. Miestne a regionálne orgány by mali zabezpečiť kvalitu a rozsah verejných služieb a vzdelávacích a školiacich programov a kvalitu života miest prostredníctvom účinných programov obnovy upadajúcich mestských častí;

Kvalifikácia a zamestnanosť v súvislosti s integráciou

27. upozorňuje na skutočnosť, že ak chýbajú projekty na prijímanie a integráciu a stabilné zamestnanie, prisťahovalci sa môžu stať obeťou zneužívania a kriminality alebo sa môžu stať dobrovoľne alebo nedobrovoľne páchatelmi trestnej činnosti, čo môže negatívne pôsobiť na bezpečnosť a sociálnu súdržnosť;

28. navrhuje, aby členské štáty v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi a so všetkými hospodárskymi a sociálnymi partnermi vynaložili úsilie na zlepšenie prístupu prisťahovalcov k pracovným miestam v rámci právomocí členských štátov a na boj proti diskriminácii na trhu práce. Členské štáty by ich mali informovať o možnostiach a motivovať ich k príprave na zamestnanie, a to prostredníctvom sústavných a prípadne aj špecifických programov celoživotného vzdelávania;

Multilingvizmus a výuka cudzích jazykov ako prostriedok na šírenie medzikultúrneho dialógu

29. zastáva názor, že rozvoj pocitu spolupatričnosti vzniká už v školách a že programy na prijímanie a začleňovanie môžu byť organicky rozpracované vo všetkých predškolských, školských a vysokoškolských systémoch členských štátov;

30. nazdáva sa, že miestne a regionálne orgány by mali presadzovať úlohu a význam vzdelávania ako dôležitého prostriedku na výučbu o rozmanitosti;

31. vyzýva, aby sa väčšia pozornosť venovala kultúrnemu, jazykovému a intelektuálnemu potenciálu prisťahovalcom, pretože pre Európsku úniu v globalizovanom svete to má veľký význam;

32. nalieha na potrebu podporovať výučbu zameranú na vzájomné porozumenie. V rámci dodržiavania princípu jednoty, prispôbiť učebné osnovy multikultúrnemu prostrediu Európskej únie a myšlienke aktívnej podpory medzikultúrneho dialógu;

33. kladie veľký dôraz na výučbu cudzích jazykov a rozvíjanie základov multilingvizmu už v predškolskom veku. Vyzdvihuje znalosť jazyka v hostiteľskej krajine. Zdôrazňuje veľký význam dobrej znalosti jazyka hostiteľskej krajiny a územia pobytu; navrhuje preto, aby boli vypracované príslušné podporné opatrenia a možnosti vzdelávania v rámci školy a pre rôzne vekové skupiny prisťahovalcov i mimo školského prostredia;

34. stotožňuje sa tiež s potrebou podporovať dialóg medzi náboženskými spoločenstvami a združeniami a inými subjektmi v oblasti kultúry. Ľudia v EÚ musia nadobudnúť lepšie znalosti o krajinách EÚ i mimo EÚ a lepšie im porozumieť, vrátane ich histórie a kultúry. Prisťahovalcom i miestnym obyvateľom sa musí poskytovať pozitívne vzdelávanie o Európe: objavovanie spoločných hodnôt a spoločnej histórie, interakcia medzi kultúrami, podobné sociálne a politické práva a povinnosti;

35. navrhuje, aby sa miestne a regionálne orgány zaviazali posilňovať medzikultúrne povedomie medzi zamestnancami miestnych a regionálnych orgánov a iných poskytovateľov verejných služieb a presadzovať v týchto inštitúciách spravodlivé zastúpenie zamestnancov z radov prisťahovalcov alebo národnostných menšín;

36. verí, že miestne a regionálne orgány môžu byť oporou pri vytvorení prostredia pre zahraničných študentov, aby im aspoň na krátky čas pomohli vytvoriť väzby na miesto, kde študujú;

Posilnenie spolupráce s médiami

37. vyzýva miestne a regionálne orgány, aby v úzkej spolupráci s miestnymi médiami, ako aj organizáciami a združeniami so záujmami v oblasti kultúry uskutočňovali informačné kampane na miestnej a regionálnej úrovni, pričom môžu osloviť najmä „znevýhodnené“ skupiny a tým zaistiť maximálne využitie dostupných príležitostí;

38. považuje za dôležitú úlohu miestnych médií čo možno najobjektívnejšie informovať o situácii a realite v európskych multikultúrnych spoločnostiach, a tak na jednej strane posilňovať prispôbivosť obyvateľstva hostiteľskej krajiny (zvyšovať medzikultúrne povedomie a znalosti, akceptovať prisťahovalectvo) a na strane druhej motivovať prisťahovalcov, aby sa integrovali a rešpektovali kultúru, tradície, zvyky a jazyky hostiteľskej krajiny a ostatných členských krajín Európskej únie;

39. navrhuje osloviť aktérov na miestnej či regionálnej úrovni prostredníctvom decentralizovaných podujatí a podporiť ich primerané mediálne pokrytie v regionálnych médiách. Miestne a regionálne orgány by mali presadzovať zdôraznenie úlohy médií pri podpore rovnosti a vzájomného porozumenia a kontinuálne vytvárať podmienky na podporu kultúrneho dialógu;

40. konštatuje, že je nevyhnutné presadzovať vytvorenie nových priestorov (rôzne digitálne prostredia, osobitné kaviarne, aktivity v parkoch alebo na námestiach) medzikultúrneho dialógu a navrhuje podporovať diskusie v mestách, vedenie dialógu, vyučovanie jazykov, integračné projekty, pomoc pri uplatnení sa na trhu práce, snahy o emancipáciu, projekty na boj proti diskriminácii atď. a na miestnej úrovni zabezpečiť systematickú výmenu a monitorovanie skúseností, nových postupov, úspechov i neúspechov.

II. PRÍLOHA**Ad 6**

Program „Medzikultúrne mestá“, iniciatíva Rady Európy a Európskej komisie, je sieťou európskych miest pre dialóg medzi kultúrami. Cieľom siete je výmena skúseností a osvedčených postupov medzi jej členmi, a to v otázkach, ktoré sa týkajú zamestnanosti, jazyka, vzdelávania, kultúry, médií a pod.

Ad 23

V krajinách, v ktorých už bola takáto sieť služieb vyskúšaná v rámci činnosti miestnych komisií, sa urýchlil proces spracovania žiadostí o azyl a zlepšili sa životné podmienky žiadateľov o azyl. Podporila sa tak ich integrácia do miestnych spoločností prijímajúcich krajín, čo prinieslo aj značné výhody v oblasti bezpečnosti a kvality života.

Arco Latino navrhuje podporu sietí a združení na európskej úrovni, aby sa ocenil duch medziregionálnej spolupráce a skoorinovali sa opatrenia medzi členskými štátmi, ktoré sa stretávajú s rovnakými výzvami v oblasti prisťahovalectva. Len týmto spôsobom spolupráce bude možné posilniť koordinovaný postup s krajinami pôvodu.

Ad 28

Asociácia miest (REVES) zapojila do svojich aktivít prisťahovalcov a výsledky spolupráce sú veľmi dobré. Členovia Európskej siete miest a regiónov za sociálne hospodárstvo (REVES) vyvíjajú množstvo iniciatív v prospech medzikultúrneho dialógu a participatívnej integrácie. Štátni príslušníci tretích krajín alebo iné osoby prisťahovaleckého pôvodu sú čiastočne zapojené nielen do realizácie, ale aj do plánovania týchto iniciatív (ktoré stále pokračujú). Experimentuje sa so zavádzaním nových priestorov pre spoluúčasť a medzikultúrny dialóg. Medzi nimi sú: a) kaviarne ako miesto stretávania starších prisťahovalcov, b) opatrenia medzikultúrneho dialógu v rámci verejných parkov, čo zahŕňa prácu

s rôznymi skupinami mladých ľudí, ktorí trávajú v parku svoj voľný čas, c) práca na schopnostiach a zručnostiach prisťahovalcov (založená na projekte „Extracompetenze“), d) organizovanie aktivít v školách, ktoré by spojili rodičov rôznych národností, alebo e) založenie sociálno-hospodárskych podnikov (napr. družstiev) prisťahovalcami a miestnymi obyvateľmi.

Ad 30

Projekt „Dvojičky“ rádia Regina, v ktorom redaktori hľadajú paralely a porovnávajú slovenské historické osobnosti alebo tradície s osobnosťami a tradíciami z iných členských štátov EÚ.

Ad 32

Postupné prenikanie dnes už paneurópskych kultúrnych tradícií na Slovensko – ako napríklad „Deň susedov – Neighbours day“ alebo „Deň hudby“ atď.

Iniciatíva DG DEV Európskej komisie a vysielanie úradníkov EÚ ako „veľvyslancov“ do škôl na Deň Európy 9. mája.

Ad 33

Motiváciu učiť sa cudzie jazyky treba stimulovať u mladých ľudí a detí už od malička. Vyučovanie cudzích jazykov by sa malo začať v čo najnižšom veku, pretože učenie prebieha rýchlejšie a vo väčšom rozsahu. Je potrebné ďalej rozvíjať pokrok pri osvojovaní si cudzích jazykov na základných a stredných školách. Proces vzdelávania musí poskytovať viac príležitostí rozprávať cudzím jazykom na základnej škole a naučiť sa tretí jazyk na strednej škole. Možnosti pre študentov na zdokonaľovanie jazykových zručností, ktoré ponúkajú univerzity, by sa mali rozšíriť ďalším rozvíjaním programu celoživotného vzdelávania zameraného na podporovanie mobility študentov a pracovníkov.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Právny rámec Spoločenstva pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERI)“ a „Spoločné plánovanie výskumu“

(2009/C 76/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- sa domnieva, že miestne a regionálne orgány zohrávajú v európskom výskumnom priestore (ERA – European Research Area) kľúčovú úlohu, pretože občanom približujú svoju politiku a lepšie poznajú situáciu subjektov, ktoré v tejto sfére pôsobia,
- podporuje zavedenie právneho rámca Spoločenstva, ktoré žiadali členské štáty v záujme jednoduchšieho vytvárania a efektívneho budovania infraštruktúr vynikajúcej kvality v Európe, ktoré budú stimulovať výskum, a ktoré sa v konečnom dôsledku prejavia na zlepšení konkurenčného postavenia Európy vo vzťahu s tretími krajinami,
- v záujme zaručenia nadnárodného charakteru výskumnej infraštruktúry navrhuje, aby v prípadoch, kedy sú členmi konkrétnej infraštruktúry regióny alebo obce, v nej boli zastúpené prinajmenšom tri miestne alebo regionálne orgány z rôznych členských štátov, pričom toto opatrenie by nemalo vplyv na pôvod ostatných členov danej infraštruktúry,
- žiada, aby sa špecificky zohľadnila situácia EGCT ako ďalšieho právneho nástroja na vytváranie výskumných infraštruktúr európskeho rozmeru. V odôvodneniach č. 5 a 9 nového nariadenia Rady by sa mal uviesť jasnejší a priamejší odkaz na túto skutočnosť,
- poukazuje na význam miestnych a regionálnych orgánov ako subjektov stimulujúcich programy spoločného výskumu, ktoré lepšie poznajú skutočnú situáciu na miestnej úrovni, či už ide o vedecko-technologickú alebo podnikateľskú sféru, vďaka čomu si aj lepšie uvedomujú potrebu spolupráce v týchto strategických oblastiach,
- verí, že je potrebné zdôrazniť význam maximalizácie regionálneho a miestneho vplyvu prostredníctvom decentralizovaných výskumných infraštruktúr, ako aj skutočnosť a že by sa mal zohľadniť možný prínos, ktorý by pre ERI predstavovalo vytvorenie virtuálnej infraštruktúrnej siete v Európe.

Spravodajca: pán Iñaki Aguirre ARIZMENDI (ES/ALDE), generálny tajomník pre vonkajšiu činnosť, autonómna oblasť Baskicko, Španielsko

Referenčné dokumenty:

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI)

KOM(2008) 467 v konečnom znení – 2008/0148 (CNS)

Oznámenie „Smerom k spoločnému plánovaniu výskumu: Spoluprácou k účinnejšiemu riešeniu spoločných výziev“

KOM(2008) 468 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. sa domnieva, že miestne a regionálne orgány zohrávajú v európskom výskumnom priestore (ERA – European Research Area) kľúčovú úlohu, pretože občanom približujú svoju politiku a lepšie poznajú situáciu subjektov, ktoré v tejto sfére pôsobia. Je preto presvedčený, že regióny musia zohrávať strategickú úlohu v rámci iniciatív zameraných na posilnenie a rozšírenie ERA, a to najmä v iniciatívach súvisiacich s vytváraním stabilných výskumných ústavov v inovačnom prostredí a v aktivitách týkajúcich sa partnerstva a spolupráce v rôznych oblastiach výskumu;

2. víta obidve predstavené iniciatívy a uznáva ich významný prínos pri prehĺbení a rozšírení ERA. Vo svojom stanovisku „ERA: nové perspektívy“⁽¹⁾ už poukázal na potrebu prijatia náležitých opatrení na zintenzívnenie procesu vytvorenia ERA, ktorý umožní Európe stať sa najdynamickejšou ekonomikou sveta;

3. jednoznačne považuje miestne a regionálne orgány za základné zložky územného, ako aj hospodárskeho riadenia a vyzdvihuje kľúčovú úlohu európskych regiónov a obcí pri vytváraní novej Lisabonskej agendy, zameranej na stimulovanie konkurencieschopnejšieho európskeho hospodárstva prostredníctvom stratégie orientovanej na inovácie;

4. pripomína, že každý európsky región je špecifický pokiaľ ide o jeho podnikateľskú štruktúru a mieru jej vyspelosti, ako aj špecializácie. Preto upozorňuje, že je potrebné túto špecifickosť zohľadniť pri prepájaní regiónov pomocou opatrení zameraných na zvýšenie celkovej konkurencieschopnosti. Preto je potrebné zaručiť, aby špecifické podmienky určitých regiónov, ako napr. ich vzdialená okrajová poloha, neboli v momente podávania žiadosti o vytvorenie ERI dôvodom ich vylúčenia. V tomto zmysle by bolo potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie prístupu najvzdialenejších regiónov do tejto virtuálnej infraštruktúrnej siete;

5. vyzýva členské štáty, aby koordinovaným spôsobom a spoločne so svojimi regiónmi prijali rozhodnutia o svojich inovačných politikách, ako aj o nástrojoch a mechanizmoch použitých na ich stimuláciu, a to takým spôsobom, aby výsledky tejto politiky reagovali aj na súčasné potreby na miestnej a regionálnej úrovni;

6. súhlasí so závermi Rady pre konkurencieschopnosť⁽²⁾ týkajúcimi sa dlhodobej vízie zefektívnenia riadenia priestoru ERA, ktorý buduje Komisia spolu s členskými štátmi v spolupráci so záujmovými skupinami a občanmi. V tejto súvislosti priznávajú svoj zámer zapojiť do riadenia ERA už od prvých štádií prípravy všetky zainteresované subjekty, a predovšetkým vedeckú obec, v súlade so zásadou subsidiarity a v záujme vytvorenia väzieb s inými politickými opatreniami v oblasti vzdelávania, inovácie a súdržnosti;

7. vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby neodkladne prijali potrebné opatrenia, ktoré umožnia zapojiť regionálne a miestne orgány efektívnym a úplným spôsobom do riadenia iniciatív, ktoré sú predmetom tohto stanoviska;

Právny rámec Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI) – KOM(2008) 467 v konečnom znení

8. podporuje zavedenie právneho rámca Spoločenstva, ktoré žiadali členské štáty v záujme jednoduchšieho vytvárania a efektívneho budovania infraštruktúr vynikajúcej kvality v Európe, ktoré budú stimulovať výskum, a ktoré sa v konečnom dôsledku prejavujú na zlepšení konkurenčného postavenia Európy vo vzťahu s tretími krajinami;

⁽¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽²⁾ Rada Európskej únie. Brusel, 30. mája 2008. Závery Rady „Začatie ľubľanského procesu“.

9. žiada Komisiu, aby pri stanovovaní profilu a požiadaviek na členov jednotlivých ERI zahrnula do týchto infraštruktúr ako plnoprávných členov aj regióny, spoločne s členskými štátmi, medzivládnyimi organizáciami a tretími krajinami. K regiónom by sa v tejto súvislosti nemalo pristupovať ako k predstaviteľom určitého členského štátu, ale ako k samostatným riadiacim jednotkám, pretože disponujú dostatočnými kapacitami a zdrojmi, ako aj vyspelými vedecko-technologickými systémami na to, aby mohli úspešne zdieľať vedúce postavenie pri zavádzaní a implementovaní rozsiahlych infraštruktúr vynikajúcej kvality;

10. v záujme zaručenia nadnárodného charakteru výskumnej infraštruktúry navrhuje, aby v prípadoch, kedy sú členmi konkrétnej infraštruktúry regióny alebo obce, v nej boli zastúpené prinajmenšom tri miestne alebo regionálne orgány z rôznych členských štátov, pričom toto opatrenie by nemalo vplyv na pôvod ostatných členov danej infraštruktúry;

11. víta skutočnosť, že ERI môžu byť financované prostredníctvom Rámcového programu pre výskum, ako aj prostredníctvom štrukturálnych fondov. Zároveň navrhuje, aby sa koordinovaným spôsobom využili aj ďalšie verejné a súkromné finančné zdroje, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch;

12. navrhuje, aby sa na európskej úrovni zaviedli strategické koordinačné mechanizmy zahŕňajúce najdôležitejšie záujmové skupiny, ktoré by v rámci ERI pomohli zabezpečiť efektívne uplatňovanie konzistentných politických opatrení, vrátane zásadných otázok, ako je hodnotenie iniciatív a riešenie problémov súvisiacich s lokalizáciou nových ERI;

13. súhlasí s Komisiou v tom, že je potrebné podnecovať iniciatívy založené na koordinácii medzi jednotlivými subjektmi, v záujme uľahčenia výmeny informácií a poznatkov, ktorá pomôže rozšíriť multiplikačný účinok získaných výhod na podnikateľskú, vedeckú, akademickú a technologickú štruktúru jednotlivých regiónov a obcí. V tejto súvislosti víta vznik internetového portálu zameraného na výskumné infraštruktúry, ktorý nedávno vytvorila Európska komisia v spolupráci s Európskou nadáciou pre vedu;

14. uvedomuje si obmedzenia súčasných platných právnych foriem týkajúcich sa vytvárania európskych výskumných infraštruktúr, ako aj potrebu vytvorenia európskeho rámca, v záujme lepšieho fungovania týchto infraštruktúr a efektívneho odstránenia bariér a prekážok, ktoré brzdia nadnárodný výskum;

15. pripomína, že existujú aj ďalšie nástroje, ktoré dopĺňajú ERI na medzinárodnej, národnej, ako aj európskej úrovni. Vytvárajú sa síce za určitým špecifickým účelom, ale iné nástroje ako Európske zoskupenie pre územnú spoluprácu (EGCT – *European Grouping of Territorial Cooperation*) sú zamerané na širšie ciele:

uľahčovanie a podnecovanie územnej spolupráce v záujme posilnenia hospodárskej a sociálnej súdržnosti v rôznych oblastiach. Navrhuje preto, aby sa ERI rozvíjali v súlade s týmto mechanizmom, ako aj s inými doposiaľ vytvorenými nástrojmi, pretože táto súčinnosť umožní získať čo najväčší úžitok zo všetkých týchto iniciatív;

16. žiada, aby sa špecificky zohľadnila situácia EGCT ako ďalšieho právneho nástroja na vytváranie výskumných infraštruktúr európskeho rozmeru^(?). V odôvodneniach č. 5 a 9 nového nariadenia Rady by sa mal uviesť jasnejší a priamejší odkaz na túto skutočnosť;

17. poukazuje na súčasné geografické rozloženie európskych výskumných infraštruktúr, ktoré sa hlavne z historických dôvodov nachádzajú v západnej Európe a podľa možnosti aj vo všetkých členských štátoch, a ktoré by sa mali plánovať takým spôsobom, aby boli rozložené rovnomerne na celom území EÚ. Takéto decentralizované rozloženie výskumných zariadení bude zosúlaďovať regionálne výhody s potrebou vytvoriť na európskej úrovni nové infraštruktúry. Spomínaná iniciatíva by sa mohla posilniť pomocou virtuálnej siete, ktorá by spájala všetky tieto zariadenia, pričom by sa osobitý záujem venoval malým a stredným výskumným infraštruktúram, ktoré môžu byť dôležité pre rozvoj poznatkov v oblastiach strategického významu, ako aj pre hospodársky rozvoj a inováciu zainteresovaných miestnych a regionálnych subjektov;

18. súhlasí so závermi Rady pre konkurencieschopnosť z 30. mája 2008, v ktorých sa žiada, aby Komisia a členské štáty podporovali schopnosť miestnych a regionálnych orgánov využívať, budovať a zavádzať moderné výskumné infraštruktúry. V rámci možných opatrení, ktoré by sa mohli v tejto súvislosti prijať, navrhuje:

- udeliť miestnym a regionálnym orgánom väčšiu váhu pri rozvíjaní plánu európskych výskumných infraštruktúr, ktorý vypracovalo Európske strategické fórum o výskumných infraštruktúrach (ESFRI – *European Strategy Forum on Research Infrastructures*), a najmä pri stanovení priorít pre 35 kľúčových projektov európskeho záujmu, ktoré už boli schválené,
- zohľadňovať váhu miestnych a regionálnych orgánov, ako aj ich zapojenie do ERI,
- zabezpečiť súlad medzi ERI a inými formami, ktoré v Európe pôsobia na národnej a regionálnej úrovni, ako je Európske zoskupenie pre územnú spoluprácu,
- prostredníctvom vhodného právneho rámca uľahčiť decentralizáciu ERI tak, aby z nej mali úžitok všetky členské štáty, regióny a obce,
- zaručiť skutočné a účinné zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do efektívneho riadenia ERI;

^(?) Pozri CdR 308/2007 fin, bod 19.

19. pripomína, že miestne a regionálne orgány zohrávajú dôležitú úlohu v rámci rozvoja inovačného prostredia v oblastiach ERI, pretože regionálna politika má značný vplyv na prilákanie vedcov a na propagovanie ERI ako centier regionálneho rozvoja. ERI preto môžu byť zo sociálno-ekonomického hľadiska prínosné pre občanov aj regióny, ktoré sú na tieto infraštruktúry napojené;

20. víta skutočnosť, že o ERI rozhoduje Európska komisia. Je presvedčený, že tento postup bude jednoduchší a rýchlejší, ako by bolo individuálne rozhodovanie o jednotlivých ERI v Rade. V záujme zachovania úplnej transparentnosti a legitímnosti pri prijímaní rozhodnutí v rámci tohto procesu navrhuje, aby sa presne stanovili hodnotiace kritériá Európskej komisie a aby sa vytvoril riadiaci výbor, v ktorom by boli zastúpení predstavitelia členských štátov a prípadne aj regiónov alebo miestnych a regionálnych orgánov alebo ich združení, ktorých názor by bol smerodajný pri rozhodovaní Komisie v súvislosti s ERI. Navrhuje tiež, aby sa v členských štátoch vytvorili vhodné koordinačné mechanizmy, ktoré by zabezpečili zhodu názorov jednotlivých štátov prezentovaných v riadiacom výbore s názormi miestnych a regionálnych orgánov, ktoré zastupujú;

21. víta odstránenie administratívnych, súdnych a daňových prekážok v právnej forme navrhutej pre ERI v tomto nariadení, pokiaľ ide o oslobodenie od daní, ako aj rýchlejšie a pružnejšie postupy obstarávania, ktoré podľa jeho názoru prispievajú k zjednodušeniu zavádzania rozsiahlych výskumných infraštruktúr, ako aj k dosiahnutiu efektívnejšej činnosti a výsledkov;

Oznámenie Komisie „Smerom k spoločnému plánovaniu výskumu“ – KOM(2008) 468 v konečnom znení

22. poukazuje na význam miestnych a regionálnych orgánov ako subjektov stimulujúcich programy spoločného výskumu, ktoré lepšie poznajú skutočnú situáciu na miestnej úrovni, či už ide o vedecko-technologickú alebo podnikateľskú sféru, vďaka čomu si aj lepšie uvedomujú potrebu spolupráce v týchto strategických oblastiach. Mnohé regióny sa už zapájajú do koordinačných a partnerských nástrojov výskumných programov a niektoré z nich aj úspešne riadia, ako napríklad projekty ERA-NET. Návrh výboru sa zameriava na to, aby tu nešlo len o členské štáty, ale taktiež a predovšetkým o samotné verejné regionálne orgány, ktoré stimulujú uzatváranie dohôd o spolupráci v rámci spoločného programu;

23. upozorňuje, že je potrebné do návrhu zahrnúť a vhodne definovať efektívnejšie koordinačné mechanizmy, ktoré napomôžu správne uplatňovaniu dohôd medzi jednotlivými miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré tvoria Európu;

24. uvedomuje si, že je skutočne potrebné navrhnuť program so spomínanými charakteristikami. Domnieva sa však, že realizácia tohto programu by nemala predstavovať pre členské štáty a regióny záťaž navyše. Navrhuje preto, aby tento program podporovala Komisia, a to nielen ako iniciátor dohôd, ale tiež prostredníctvom konkrétnych záväzkov a finančných prostriedkov, pričom tento finančný záväzok by sa mal chápať ako nevyhnutná podmienka k tomu, aby tento program priniesol uspokojivé výsledky. Navrhuje Komisii, aby v budúcnosti vytvorila špeciálny fond na financovanie tejto iniciatívy;

25. navrhuje, aby EÚ, ako aj členské štáty pred spustením nových programov vhodným spôsobom preskúmali všetky možné spôsoby dosiahnutia súčinnosti medzi súčasnými nadnárodnými politickými opatreniami a nástrojmi spolupráce, a aby zaviedli mechanizmy, ktoré zabezpečia maximálne využítokovanie už rozbehnutých koordinačných programov, ako sú napríklad program ERA-NET, otvorená metóda koordinácie, Európske technologické platformy, atď.;

26. uvedomuje si, že je dôležité, aby sa vyvinuli iniciatívy založené na koordinácii a spolupráci subjektov, ktoré predstavujú skutočnú realitu európskeho výskumu, vývoja a inovácie, v záujme naplnenia cieľa vytýčeného v rámci Lisabonskej stratégie, ktorým je vytvoriť z Európy najkonkurencieschopnejšiu a najdynamickjšiu ekonomiku na svete. Navrhuje však, aby sa táto spolupráca rozvíjala smerom „zdola nahor“, pričom by sa malo prihliadať na zásadu variabilnej geometrie a subsidiaritu. Dobrovoľnú účasť regiónov treba v tejto súvislosti chápať ako krok smerom k posilneniu variabilnej geometrie;

27. súhlasí s Komisiou v tom, že je potrebné celkovo sa zamerať na výzvy presahujúce národný rámec, pretože miestne a regionálne orgány najlepšie poznajú problémy a obmedzenia, ktoré priamo pociťujú, a pretože práve spojením prostriedkov, ľudí a poznatkov sa rozšíria možnosti riešení tých najkomplexnejších vedecko-technologických problémov;

28. žiada, aby sa rozhodnutia o prioritných témach spoločného programu prijímali formou konsenzu, pričom by sa mal zohľadniť väčší počet regiónov s príslušnými právomocami a mali by prebehnúť konzultácie s vedeckou obcou, ako aj so všetkými záujmovými skupinami, ktoré konkrétne súvisia s jednotlivými oblasťami;

29. navrhuje, aby tento program, vďaka svojmu novátorskému charakteru, zaviedol pragmatický, pružný a dôsledný proces rozvoja, v ktorom budú zohrávať dôležitú úlohu priority regionálneho výskumu.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), odôvodnenie (6)

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
[...] Takéto výskumné infraštruktúry môžu byť „samostatne umiestnené“ alebo „distribúované“ (organizovaná sieť zdrojov).	[...] Takéto výskumné infraštruktúry môžu byť „samostatne umiestnené“ alebo „distribúované“ (organizovaná sieť zdrojov). <u>V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť význam maximalizácie regionálneho a miestneho vplyvu prostredníctvom decentralizovaných výskumných infraštruktúr, ako aj skutočnosť, že by sa mal zohľadniť možný prínos, ktorý by pre ERI predstavovalo vytvorenie virtuálnej infraštruktúrnej siete v Európe.</u>

Zdôvodnenie

Vytvorenie infraštruktúr na decentralizovanej úrovni by bolo prospešné nielen pre regióny a obce, ale aj vzhľadom na to, že Európa v súčasnosti potrebuje rozvíjať nové infraštruktúry, čomu by napomohlo vytvorenie virtuálnej siete, ktorá by navzájom poprepájala všetky tieto zariadenia.

Pozmeňovací návrh 2

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 3 písm. (c)

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Európska výskumná komunita zložená z výskumných pracovníkov z členských štátov a z krajín pridružených k výskumným, technicko-rozvojovým a demonštračným programom Spoločenstva k nej má účinný prístup; a zároveň	Európska výskumná komunita zložená z výskumných pracovníkov z členských štátov, <u>regiónov a obcí</u> a z krajín pridružených k výskumným, technicko-rozvojovým a demonštračným programom Spoločenstva k nej má účinný prístup; a zároveň

Zdôvodnenie

Regióny a obce zohrávajú v Európskom výskumnom priestore (ERA) kľúčovú úlohu a preto by sa mali aktívne zapájať do všetkých iniciatív, ktoré sa v tejto súvislosti realizujú, najmä do iniciatív týkajúcich sa vytvárania stabilných výskumných ústavov v inovačnom prostredí a do aktivít zameraných na spoluprácu alebo partnerstvá v oblasti výskumu.

Pozmeňovací návrh 3

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 4 ods. 1 písm. (c)

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
technický a odborný opis výskumnej infraštruktúry, ktorú má ERI zriadiť a prevádzkovať, najmä so zreteľom na požiadavky stanovené v článku 3.	technický a odborný opis výskumnej infraštruktúry, ktorú má ERI zriadiť a prevádzkovať, <u>ako aj prehľad jej sociálno-ekonomických účinkov na regionálnej úrovni, najmä so zreteľom na požiadavky stanovené v článku 3.</u>

Zdôvodnenie

Je potrebné zohľadniť výhody a prínos, ktoré bude pre miestnu a regionálnu úroveň znamenať vytvorenie výskumnej infraštruktúry, a to nielen vo vedeckej a technologickej sfére, ale pre komunitu ako celok.

Pozmeňovací návrh 4

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 6

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
[...]	[...]
2. ERI má v každom členskom štáte najrozsiahlejšiu právnu spôsobilosť udelenú právnym subjektom podľa právneho poriadku daného členského štátu. Môže najmä nadobúdať, vlastníť a nakladať s hnutelným či nehnuteľným majetkom a duševným vlastníctvom, uzatvárať zmluvy a byť účastníkom súdnych konaní.	2. ERI má v každom členskom štáte a <u>regióne</u> najrozsiahlejšiu právnu spôsobilosť udelenú právnym subjektom podľa právneho poriadku daného členského štátu <u>územia</u> . Môže najmä nadobúdať, vlastníť a nakladať s hnutelným či nehnuteľným majetkom a duševným vlastníctvom, uzatvárať zmluvy a byť účastníkom súdnych konaní.
(...)	[...]
4. Členské štáty prijímú všetky možné opatrenia na poskytnutie čo najväčšieho rozsahu oslobodenia ERI od daní navyše k tým, ktoré sú uvedené v odseku 3, v súlade s pravidlami štátnej pomoci.	4. Členské štáty a <u>regióny</u> prijímú všetky možné opatrenia na poskytnutie čo najväčšieho rozsahu oslobodenia ERI od daní navyše k tým, ktoré sú uvedené v odseku 3, v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie k pozmeňovaciemu návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 5

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 7 ods. 1

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
ERI bude mať štatutárne sídlo, ktoré sa nachádza na území člena, ktorý je členským štátom alebo krajinou pridruženou k výskumnému, technicko-rozvojovému a demonštračnému programu Spoločenstva.	ERI bude mať štatutárne sídlo, ktoré sa nachádza na území člena, ktorý je členským štátom, <u>regiónom</u> alebo krajinou pridruženou k výskumnému, technicko-rozvojovému a demonštračnému programu Spoločenstva.

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie k pozmeňovaciemu návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 6

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 8

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Nasledovné subjekty sa môžu stať členmi Európskej výskumnej infraštruktúry (ERI): (a) členské štáty; (b) tretie krajiny; (c) medzivládne organizácie.	1. Nasledovné subjekty sa môžu stať členmi Európskej výskumnej infraštruktúry (ERI): a) členské štáty; <u>b) regióny a obce;</u> c) tretie krajiny; d) medzivládne organizácie.

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>2. Členmi ERI musia byť vždy aspoň tri členské štáty. Ďalšie členské štáty môžu pristúpiť ako členovia kedykoľvek za rovnakých a primeraných podmienok uvedených v stanovách.</p> <p>3. Členské štáty majú spoločne väčšinu hlasovacích práv na zhromaždení členov uvedenom v článku 12 (a).</p> <p>4. Pokiaľ ide o uplatňovanie stanovených práv a plnenie stanovených záväzkov člena ERI, každý členský štát alebo tretia krajina môže byť zastúpený jedným alebo viacerými verejnými subjektmi vrátane regiónov alebo súkromných subjektov s úlohou poskytovania verejných služieb.</p> <p>[...]</p>	<p>2. Členmi ERI musia byť vždy aspoň tri členské štáty alebo aspoň tri regióny alebo obce z rôznych členských štátov. Ďalšie členské štáty alebo regióny môžu pristúpiť ako členovia kedykoľvek za rovnakých a primeraných podmienok uvedených v stanovách.</p> <p>3. Členské štáty a regióny alebo obce majú spoločne väčšinu hlasovacích práv na zhromaždení členov uvedenom v článku 12 (a).</p> <p>4. Pokiaľ ide o uplatňovanie stanovených práv a plnenie stanovených záväzkov člena ERI, každý členský štát, <u>región alebo obec</u> alebo tretia krajina môže byť zastúpený <u>jedným alebo viacerými verejnými subjektmi vrátane regiónov alebo obcí</u> alebo súkromných subjektov s úlohou poskytovania verejných služieb.</p> <p>[...]</p>

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie k pozmeňovaciemu návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 7

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 9

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Stanovy obsahujú aspoň tieto údaje:</p> <p>[...]</p> <p>h) základné zásady zahŕňajúce:</p> <p>i) ... viii)</p>	<p>Stanovy obsahujú aspoň tieto údaje:</p> <p>[...]</p> <p>h) základné zásady zahŕňajúce:</p> <p>i) ... viii)</p> <p>ix) <u>politiky pre komunikáciu s miestnymi a regionálnymi verejnými orgánmi, záujmovými skupinami a obyvateľmi územia, na ktorom sa zavádza infraštruktúra ERI;</u></p>

Zdôvodnenie

Mala by sa vyzdvihnúť funkcia ERI ako subjektu, ktorý prispieva k šíreniu a optimalizácii výsledkov aktivít realizovaných vedeckou obcou.

Pozmeňovací návrh 8

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 18 ods. 2

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>ERI a príslušné členské štáty informujú Komisiu o akýchkoľvek okolnostiach, pre ktoré hrozí, že splnenie úloh ERI je vážne ohrozené.</p>	<p>ERI, <u>regióny alebo obce</u> a príslušné členské štáty informujú Komisiu o akýchkoľvek okolnostiach, pre ktoré hrozí, že splnenie úloh ERI je vážne ohrozené.</p>

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie k pozmeňovaciemu návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 9

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 19

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania tohto nariadenia.	Členské štáty, <u>regióny a obce</u> prijímú vhodné opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania tohto nariadenia.

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie k pozmeňovaciemu návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 10

Návrh nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), článok 21

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Komisii bude pomáhať poradný výbor.	1. Komisii bude pomáhať poradný <u>riadiaci výbor</u> , v ktorom budú zastúpení predstavitelia všetkých členských štátov a v prípade potreby aj regiónov.
2. V prípade odkazu na tento článok sa uplatňujú články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.	2. V prípade odkazu na tento článok sa uplatňujú články 3 <u>4</u> a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Zdôvodnenie

Zmena poradného výboru na riadiaci výbor, ako aj na riadiaci proces by zaručila, že v prípade, ak by výbor nesúhlasil s rozhodnutím Európskej komisie, týkajúcim sa žiadosti o vytvorenie ERA, Komisia by túto skutočnosť musela oznámiť Rade. Rada by kvalifikovanou väčšinou mohla prijať iné rozhodnutie. Riadiaci výbor by mal zahŕňať predstaviteľov všetkých členských štátov a v prípade potreby aj regiónov.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť“

(2009/C 76/03)

VÝBOR REGIÓNOV

- Opätovne zdôrazňuje dôležitosť existencie stratégie na európskej úrovni zameranej na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti založenej na inováciách, výskume a konkurencieschopnosti, a to najmä vzhľadom na súčasnú krízu na finančných trhoch a jej očakávané vplyvy na reálnu ekonomiku. Táto stratégia by zároveň mala posilniť svoj trvalo udržateľný charakter, a to tak uplatňovaním zásad súdržnosti a solidarity, ako aj prostredníctvom ochrany životného prostredia.
- Konštatuje, že stratégia pre rast a zamestnanosť tak, ako bola obnovená v roku 2005 na jarnom zasadnutí Európskej rady, napriek tomu, že obsahovala výzvu k európskemu partnerstvu, nedokázala v plnej miere dosiahnuť potrebné zapojenie inštitucionálnych aktérov, protagonistov jej uskutočňovania; a zdôrazňuje, že Európska rada na svojom jarnom zasadnutí uznala „úlohu miestnych a regionálnych štruktúr pri zabezpečovaní rastu a zamestnanosti“ a skonštatovala, že „zvýšená angažovanosť všetkých úrovní verejnej správy do programu rastu a zamestnanosti povedie k jednotnejšej a efektívnejšej tvorbe politík“.
- Konštatuje, že tento deficit spomínanej angažovanosti do programu rastu a zamestnanosti je dôvodom toho, že sa ciele Lisabonskej stratégie netransformovali do politických opatrení na každej úrovni riadenia, a že to viedlo k spusteniu nie vždy korektných postupov pri využívaní výrobných, finančných, ľudských a sociálnych zdrojov určených na dosahovanie cieľov hospodárskeho rastu a lepšej zamestnanosti.

Spravodajca: Flavio DELBONO (IT/ALDE), člen regionálneho zastupiteľstva a podpredseda regiónu Emilia Romagna

VÝBOR REGIÓNOV,

1. Berie na vedomie prehlbujúce sa rozdiely v raste európskeho hospodárstva v celosvetovom meradle, najmä v súvislosti so zmenenými podmienkami v dôsledku globalizácie trhov.

2. Opätovne zdôrazňuje dôležitosť existencie stratégie na európskej úrovni zameranej na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti založenej na inováciách, výskume a konkurencieschopnosti, a to najmä vzhľadom na súčasnú krízu na finančných trhoch a jej očakávané vplyvy na reálnu ekonomiku. Táto stratégia by zároveň mala posilniť svoj trvalo udržateľný charakter, a to tak uplatňovaním zásad súdržnosti a solidarity, ako aj prostredníctvom ochrany životného prostredia.

3. Konštatuje, že stratégia pre rast a zamestnanosť tak, ako bola obnovená v roku 2005 na jarnom zasadnutí Európskej rady, napriek tomu, že obsahovala výzvu k európskemu partnerstvu, nedokázala v plnej miere dosiahnuť potrebné zapojenie inštitucionálnych aktérov, protagonistov jej uskutočňovania; a zdôrazňuje, že Európska rada na svojom jarnom zasadnutí uznala „úlohu miestnych a regionálnych štruktúr pri zabezpečovaní rastu a zamestnanosti“ a skonštatovala, že „zvýšená angažovanosť všetkých úrovní verejnej správy do programu rastu a zamestnanosti povedie k jednotnejšej a efektívnejšej tvorbe politik“.

4. Pripomína najmä, že z činnosti jeho platformy na monitorovanie Lisabonskej stratégie, vyplýva existencia „Lisabonského paradoxu“: Miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu v rámci stratégie pre rast a zamestnanosť (vzdelávanie, inovácie, výskum na miestnej resp. regionálnej úrovni), ale v mnohých prípadoch to nevnímajú ako súčasť Lisabonskej stratégie (nedostatok možností na dosiahnutie veľkých úspor/oblasti pôsobnosti) a väčšina z nich si nemyslí, že Lisabonská stratégia je pre ne skutočne prínosná.

5. Vychádza z predpokladu, že účinná implementácia Lisabonskej stratégie sa dosiahne len v prípade, že priamo na území (miestne a regionálne oblasti majú ...?) existuje výrazná schopnosť formovať, priťahovať a využívať ľudské zdroje, flexibilné a všestranné znalosti a zručnosti, vzdelaných výskumníkov a vysokokvalifikovaných odborníkov, že sa toto územie bude vyznačovať takými spôsobmi správania, hodnotami, vzťahmi založenými na dôvere a organizačnými schopnosťami, ktoré by podporovali vzájomné pôsobenie a spoluprácu činiteľov a podnikov, fungovanie trhu a kvalitu života, a že bude mať k dispozícii dostatočnú a primeranú materiálnu a nemateriálnu infraštruktúru, ako aj dôveryhodné a výkonné inštitúcie.

6. Konštatuje, že tento deficit spomínanej angažovanosti do programu rastu a zamestnanosti je dôvodom toho, že sa ciele Lisabonskej stratégie netransformovali do politických opatrení na každej úrovni riadenia, a že to viedlo k spusteniu nie vždy korektných postupov pri využívaní výrobných, finančných,

ľudských a sociálnych zdrojov určených na dosahovanie cieľov hospodárskeho rastu a lepšej zamestnanosti.

7. Pripomína svoje nedávne tvrdenia obsiahnuté v stanoviskách VR týkajúcich sa Lisabonskej stratégie na tieto témy:

- koordinácia medzi štrukturálnymi fondmi a inými príslušnými programami EÚ, ako sú napríklad rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP), siedmy rámcový program pre výskum (FP7) a programy celoživotného vzdelávania (LLL), s cieľom maximalizovať európsky prínos a zapojenie miestnych a regionálnych orgánov (Uznesenie zo 7. februára 2008 k jarnému zasadnutiu Európskej rady v roku 2008),
- nové formy vzťahov medzi orgánmi verejnej správy, univerzitami, výskumnými strediskami a podnikmi (stanovisko z 18. a 19. júna 2008 na tému „Klastre a politika klastrov“),
- zlepšenie prístupu MSP k financovaniu a účasti na programoch Spoločenstva (stanovisko z 13. a 14. februára 2007 na tému „Financovanie rastu MSP“),
- integrovaná realizácia opatrení politiky aktívneho začlenenia na miestnej, regionálnej úrovni, na úrovni jednotlivých štátov ako aj na úrovni EÚ (stanovisko z 18. a 19. júna 2008 na tému „Aktívne začlenenie“),
- zlepšenie a posilnenie európskych systémov vzdelávania a odbornej prípravy, keďže sú kľúčovými faktormi dlhodobého rozvoja konkurencieschopnosti EÚ (stanovisko z 9. a 10. apríla 2008 na tému „Plnohodnotná účasť mladých ľudí na dianí v spoločnosti“),
- úloha miestnych a regionálnych orgánov pri uplatňovaní opatrení týkajúcich sa flexiistoty (stanovisko zo 6. a 7. februára 2008 o flexiistote),
- úloha sociálnych služieb verejného záujmu (SSVZ) a ich príspevok k dosahovaniu cieľov Lisabonskej stratégie (stanovisko zo 6. decembra 2006 na tému „Oznámenie Európskej komisie – Implementácia Lisabonského programu Spoločenstva: Verejnoprospesné sociálne služby v Európskej únii“),
- integrovanejší jednotný trh ako dynamický nástroj hospodárskeho a sociálneho rastu Európy (stanovisko z 23. marca 2007 na tému „Budúcnosť jednotného trhu a zhodnotenie európskej spoločnosti“),
- „Reformujeme rozpočet – meníme Európu“ (stanovisko z vlastnej iniciatívy z 10. apríla 2008, CdR 16/2008 fin),
- nové perspektívy vytvorenia a konsolidácie európskeho výskumného priestoru (CdR 83/2007 fin),
- podpora výskumu a inovácií v regiónoch EÚ (CdR 263/2007).

8. Zdôrazňuje preto potrebu:
- lepšej koordinácie politických opatrení pre rast a zamestnanosť na rôznych úrovniach riadenia
 - integrovanej politiky pre rast a zamestnanosť na všetkých úrovniach (začlenenie do všetkých politických aktivít)
 - dohody o riadení na viacerých úrovniach: písomné dohody, pravidelné konzultácie a koordinácia politických programov medzi rôznymi úrovňami riadenia.

ODPORÚČANIA NA OBDOBIE RIADENIA 2008 – 2010

So zreteľom na prebiehajúcu partnerskú spoluprácu medzi Európskou komisiou a vládami členských štátov v oblasti uplatňovania Lisabonskej stratégie

9. Naznačuje, že na to, aby bola stratégia úspešná, musia rozličné úrovne riadenia v praxi uplatňovať rozhodnutia stanovené v usmerneniach z jarného zasadnutia Európskej rady, pomocou integrovanejšieho prístupu k práci koordinovaním svojich programov v príslušných oblastiach politiky s cieľom zefektívniť tvorbu politických opatrení. V tejto súvislosti by sa mali podporovať dohody o riadení na viacerých úrovniach.

10. Nabáda miestne a regionálne orgány, ich združenia a siete v rámci Európskej únie (napr. sieť regiónov uplatňujúcich ciele Lisabonskej stratégie na svojich územiach *Lisbon Regions Network*), aby vynaložili úsilie aj mimo rámca svojich formálnych právomocí a v kontexte stratégie na zavádzanie politických opatrení a aby podnikli konkrétne kroky na usmernenie a podporu hospodárskej a sociálnej štruktúry pri napĺňaní cieľov v oblasti rastu a zamestnanosti.

11. Vyzýva vlády 27 členských krajín EÚ, aby účinnejšie zapájali regionálne a miestne orgány svojich krajín do uplatňovania Lisabonskej stratégie od začiatku až po jej záverečnú fázu. To možno uskutočniť tak, že sa

- pod vedením koordinátorov realizácie Lisabonskej stratégie v jednotlivých štátoch („Mr. Lisbon“) usporiada „audit krajiny“ na národnej úrovni v spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami a ich združeniami, ktorý by ozrejmil aktuálny stav, poslúžil na výmenu osvedčených postupov a určil potrebu ďalších politických opatrení, ako aj stanovil oblasti činnosti a nástroje, ktoré by z hľadiska riadenia mohli ešte zvýšiť podiel miestnych a regionálnych orgánov na realizácii Lisabonskej stratégie. Príspevky týchto auditov by mali byť zahrnuté do národných programov reforiem jednotlivých štátov, ktoré majú byť doručené Európskej komisii.
- národná správa o pokroku, ktorú bude musieť každý členský štát doručiť Európskej komisii do polovice októbra, bude považovať za príležitosť na vyhodnotenie zapojenia miestnych a regionálnych orgánov do uplatňovania Lisabonskej stratégie. V tejto súvislosti na základe analýzy správ jednotlivých štátov, ktorú každoročne vykonáva Výbor regiónov, možno vybadať dosiaľ len sporadické zapojenie miestnych

a regionálnych orgánov. Preto je potrebné vo výročnej správe Komisie na túto situáciu poukázať.

12. Žiada Európsku komisiu, aby dôkladnejšie zhodnotila situáciu vo svojej výročnej správe, ktorú má vydať v decembri 2008 a analyzovala štruktúrovaným spôsobom – pre každú krajinu osobitne – úlohu a zapojenie miestnych a regionálnych orgánov v kontexte riadenia stratégie.

13. Vyzýva Európsku radu k tomu, aby na svojom nasledujúcom jarnom zasadnutí povzbudila k čo najväčšiemu šíreniu integrovaného vytvárania politiky a viacúrovňových nástrojov správy a riadenia ako trvalej črty tvorby politiky v EÚ od súčasnosti po rok 2010 i neskôr.

14. Obnovuje svoj záväzok prispievať k úspechu stratégie prostredníctvom monitorovania jej realizácie na miestnej a regionálnej úrovni, ako aj aktívnou pomocou pri vypracovávaní auditov jednotlivých štátov, a to aj prostredníctvom svojich národných delegácií.

15. Ďalej žiada Európsku komisiu a inštitúcie na všetkých úrovniach, aby obnovili svoje úsilie v oblasti komunikácie, zameranej na jednej strane na miestne a regionálne orgány v súvislosti s politickými opatreniami a programami vypracovateľnými aj s úmyslom financovať aktivity a plány v súlade s cieľmi Lisabonskej agendy, a na strane druhej na občanov v súvislosti s dosahom, ktorý stratégia pre rast a zamestnanosť môže mať v ich každodennom živote. Vďaka tomu si občania lepšie uvedomia, aké dôsledky môže mať činnosť na európskej úrovni.

VYHLIADKY NA OBDOBIE PO ROKU 2010

16. Neustále zmeny v celosvetovom dianí a nedokončená realizácia Lisabonskej stratégie si vyžadujú hlboké úvahy o tom nad tým, akú úlohu bude v budúcnosti zohrávať činnosť na úrovni Spoločenstva pri dosahovaní cieľov, akými sú väčší rast a lepšia zamestnanosť.

17. Za dôležitý predpoklad rastu a zamestnanosti považuje rýchle a koordinované kroky Európskej únie na zabezpečenie a reguláciu finančných trhov.

Výbor regiónov

18. by uvítal podrobné preskúmanie a rozsiahlu diskusiu na nižšie uvedené témy – s konkrétnou účasťou všetkých aktérov, ktorých činnosť je rozhodujúca pre dosiahnutie cieľov:

- priority stratégie: v súčasnosti je príliš rozsiahla, a preto miestami príliš vágna, pokiaľ ide o jej ciele: veľké množstvo cieľov si vyžaduje jasné stanovenie priorit. Koľko cieľov?
- účinnejšie a vhodnejšie postupy, opatrenia a spôsoby riadenia na dosiahnutie týchto cieľov, vzhľadom na súčasné právomoci jednotlivých úrovní riadenia, a to aj vychádzajúc z postupov používaných v iných programoch (napr. štrukturálne fondy, rámcový program pre výskum a rozvoj). Ako úspešne dosiahnuť ciele?

- náklady stratégie a optimálne využitie environmentálnych a hospodárskych zdrojov a súčasná ochrana životného prostredia a klímy. Ako sa stavať ku kompromisom?
- potreba zladit' posilnenie opatrení zameraných na zvýšenie konkurencieschopnosti so základným cieľom európskeho projektu, a to podporovaním hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ako znaku výnimočnosti. Ako zosúladiť konkurencieschopnosť a súdržnosť?

Vlastný príspevok VR

19. Nazdáva sa, že by sa aktivity v rámci európskej stratégie pre rast a zamestnanosť mali zamerať na konkurencieschopnosť založenú na výskume a inováciách, keďže ide o základný prvok, ktorý by umožnil hospodárskemu a obchodnému priestoru Únie dosiahnuť skutočnú konkurencieschopnosť na medzinárodnej úrovni a nanovo definovať vnútorný trh práce, pokiaľ ide o kvantitu a kvalitu pracovných miest. Je potrebné pokračovať aj v opatreniach na podporu konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, ako aj v opatreniach na dosahovanie lepších právnych predpisov. Nielen hospodársky ale aj sociálny a environmentálny rozmer trvalo udržateľného rastu musí byť naďalej referenčným parametrom pri stanovovaní postupov na dosiahnutie cieľa konkurencieschopnosti.

20. Navrhuje, aby Spoločenstvo nedefinovalo svoje pôsobenie formou stratégie so širokým záberom, ale skôr ako štruktúrovaný súbor koordinovaných a integrovaných politických opatrení, aj preto, aby bola jeho činnosť účinnejšia a cielenejšia.

21. Zdôrazňuje, že je nevyhnutná významnejšia rozhodovacia činnosť na úrovni Spoločenstva pri vypracúvaní, koordinácii a uskutočňovaní politických opatrení a programov, ktoré budú tvoriť novú agendu pre konkurencieschopnosť. Je však dôležité, aby boli zachované právomoci členských krajín a zásada subsidiarity. V tejto súvislosti je žiaduce, aby sa pri preskúmaní rozpočtu Spoločenstva prijali dôležité rozhodnutia v prospech opatrení na podporu konkurencieschopnosti, a to tak posúdením množstva pridelených prostriedkov, ako aj v rámci úzkej koordinácie samotných politických opatrení. Pokiaľ ide o oblasti činnosti spadajúce do pôsobnosti členských štátov, Európska únia a členské štáty by mali disponovať účinnými nástrojmi rozhodovania a byť koordinované na rôznych úrovniach riadenia na zaručenie úspechu týchto politických opatrení.

V tejto súvislosti Výbor regiónov konkrétne:

22. Konštatuje, že je potrebné vykonať uvážené opatrenia na zvýšenie a skvalitnenie investícií do aplikovaného výskumu. Spoločné úsilie všetkých úrovní riadenia musí byť zamerané na stimulovanie a podporu kategórie MSP pri hľadaní spôsobov investovania, ktoré, pri zachovaní konkurencieschopnosti podnikov na vnútornom trhu, by im umožnilo dosiahnuť medzinárodný rozmer. Verejné investície do základného

výskumu musia nevyhnutne sprevádzať významné súkromné investície do aplikovaného výskumu, pokiaľ ide o inováciu výrobku aj výrobného procesu.

23. Uvedomujúc si dôležitosť jednotného trhu ako nevyhnutnej podmienky existencie skutočnej a účinnej stratégie pre konkurencieschopnosť, žiada, aby sa obnovila snaha uskutočniť všetky opatrenia na dobudovanie jednotného trhu. Ďalej požaduje zdôraznenie jej miestneho a regionálneho rozmeru s cieľom zaručiť MSP väčšiu konkurencieschopnosť využitím miestnych špecifik v hospodárskej súťaži.

24. Pri realizácii stratégie skutočnej a účinnej konkurencieschopnosti je potrebné mimoriadne dbať na zníženie miery pracovných úrazov.

25. Zdôrazňuje potrebu jednotnej európskej politiky v oblasti energetiky, zahŕňajúcej aspekty výroby, spotreby a dodávok s postupným znižovaním energetickej závislosti od tretích krajín, nevyhnutné na udržanie konkurencieschopnosti európskych podnikov, najmä MSP, a na zaručenie primeranej životnej úrovne občanov.

26. Konštatuje, že je potrebné aktívne a rôznymi spôsobmi podporovať nové zamestnávacie žien, pričom naďalej platí, že opatrenia, ktoré treba prijať v tejto súvislosti, musia stanovovať členské štáty alebo miestne a regionálne orgány, v závislosti od príslušných právomocí. Skúsenosti ukazujú, že ponuka ženských pracovných miest reaguje citlivejšie na výšku čistého platu, než je to v prípade mužskej práce, a vo viacerých oblastiach by rôzne úľavy v prípade nového zamestnania žien mohli prispieť k preklenutiu veľkej priepasti, ktorá mnohé krajiny naďalej oddeľuje od dosiahnutia Lisabonských cieľov.

27. Poukazuje na naliehavú potrebu zaoberať sa okrem riešenia dôsledkov znižujúceho sa počtu obyvateľstva v rôznych regiónoch, aj problémom starnutia obyvateľstva v Európe, ktorý si vyžaduje nové riešenia kvality životných podmienok rodín, ako aj uváženú imigračnú politiku zohľadňujúcu ľudské a spoločenské požiadavky. Nielen politické opatrenia pre vysoko kvalifikovaných prisťahovalcov, ale prípadne aj pre imigráciu nekvalifikovanej pracovnej sily schopnej udržať výrobu MSP, v závislosti od potrieb jednotlivých členských štátov resp. miestnych a regionálnych orgánov. Sociálna a hospodárska globalizácia neponecháva priestor správaniu, ktoré často viedlo k ilegálite na trhu práce.

28. Pripomína dôležitosť vedeckého vzdelávania na vysokej úrovni, ale aj základného, stredoškolského, odborného stredoškolského a ďalšieho vzdelania, ktoré umožňuje zvoliť si študijnú dráhu potrebnú na dosiahnutie vysokej kvalifikácie a vytvára podmienky a možnosti na zvýšenie účasti občanov, a to aj žien, na aktívnom a produktívnom živote.

29. V tejto súvislosti Výbor regiónov zdôrazňuje potrebu zachovať základné hodnoty európskeho projektu ako referenciu.

30. Preto upriamuje pozornosť na význam európskeho sociálneho modelu a európskeho sociálneho programu, ako aj bolonského procesu a kodanského procesu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Napriek svojej rozdielnosti systémy jednotlivých členských štátov spočívajú na spoločných základoch a princípoch, ktoré formujú spoločné chápanie sociálneho pokroku, a v rámci tohto spoločného chápania zohrávajú sociálni partneri, miestne spoločenstvá, zoskupenia, miestne a regionálne orgány a organizácie občianskej spoločnosti čoraz dôležitejšiu úlohu.

31. Opätovne upriamuje pozornosť na úsilie o ochranu životného prostredia, a to tak prostredníctvom opatrení s dosahom na miestnej ako aj na celosvetovej úrovni, predovšetkým v súvislosti s Kjótskym protokolom o klimatických zmenách. V tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitosť balíka legislatívnych opatrení na tému trvalo udržateľného rozvoja, ktorý vypracovala Komisia, pre miestnu a regionálnu úroveň, a to najmä oznámenia o akčnom pláne pre trvalo udržateľnú priemyselnú politiku, ako integrovanej stratégie, s cieľom pomôcť hospodárstvu EÚ stať sa nielen konkurencieschopnejším ale aj trvalo udržateľným z environmentálneho hľadiska.

32. Ďalej pripomína, že poznanie územia je jedným z najdôležitejších predpokladov úspešného splnenia cieľov vytýčených Lisabonskou stratégiou na miestnej a regionálnej úrovni. Preto pokladá za nevyhnutné zavedenie spoločného štatistického informovania a dosiahnutie schopnosti interpretovať ukazovatele aj na miestnej a regionálnej úrovni.

33. Navrhuje uskutočňovať stratégiu na obdobie po roku 2010 na základe vylepšeného riadenia, schopného vnieť novú dynamiku a životaschopnosť do európskych opatrení na

podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti, riadenia, ktoré by dokázalo prekonať ťažkosti súčasných mechanizmov (otvorená metóda koordinácie, dohodnuté porovnávacie kritériá (*benchmarks*), štrukturálne ukazovatele a dodatočné technické vylepšenia).

34. To sa musí zakladať na:

- lepšie zhodnotených, užšie špecifikovaných, jasne sformulovaných a zameraných cieľoch,
- harmonogramom zosúladenom s harmonogramom nasledujúceho legislatívneho obdobia (2009 – 2014),
- jasnejšie vymedzenom a trvalo udržateľnom využívaní legislatívnych a finančných nástrojov EÚ,
- výraznejších stimuloch pre činnosť členských štátov a väčšom zapojení vnútroštátnych vedúcich politických činiteľov,
- aktívnej úlohe miestnych a regionálnych orgánov vo všetkých fázach tvorby politiky (získovanie potrieb, návrhy, implementácia, monitorovanie a hodnotenie) a ich schopnosti integrovať a zosúlaďovať miestne a regionálne inštitúcie a rôzne politické opatrenia s územným dosahom s cieľmi Európskej únie.

35. Výbor regiónov bude aj naďalej prispievať k podrobnej diskusii o rozhodnutiach, ktoré budú musieť byť prijaté v súvislosti s budúcnosťou európskych politických opatrení pre rast a zamestnanosť po roku 2010. Výbor regiónov preskúma vhodnosť vytvoriť na tento účel spomedzi svojich členov špecializovanú pracovnú skupinu pre dialóg s ostatnými inštitúciami Spoločenstva.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Prínos európskych regiónov k dosahovaniu cieľov EÚ v oblasti klimatických zmien a energie s osobitným dôrazom na dohovor starostov“

(2009/C 76/04)

VÝBOR REGIÓNOV,

- pripomína inštitúciám EÚ, že činnosť na miestnej úrovni je nesmierne dôležitá pre dosiahnutie cieľa zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %. Zásadnú úlohu regiónov a obcí pri jeho dosahovaní už uznala Európska komisia aj Európsky parlament;
- upozorňuje, že doprava, bytová a verejná výstavba a infraštruktúra verejného osvetlenia, ktorých plánovanie a poskytovanie patrí do kompetencie miestnych a regionálnych orgánov, sú oblasti, v rámci ktorých by sa dalo dosiahnuť nielen výrazné zníženie emisií CO₂, ale aj podstatná úspora energie;
- považuje za potrebné, aby akčné plány miest zapadali do kontextu regionálnych a národných plánov. Regionálne plány by mohli slúžiť ako spojivo medzi miestnymi a národnými iniciatívami, čo by zabezpečilo koherentné vypracovávanie miestnych plánov. Je dôležité, aby sa v akčných plánoch zaviedli konkrétne finančné, technické, personálne, legislatívne a hodnotiace nástroje, ako aj časový harmonogram na plnenie stanovených cieľov;
- domnieva sa, že dohovor by bolo potrebné oživiť a dať jasne najavo všetkým orgánom na nižšej ako štátnej úrovni (vrátane regionálnych orgánov), že sa môžu stať jeho signatármi;
- žiada o úpravu financovania zo strany EÚ v tom zmysle, aby boli uprednostňované činnosti na podporu využívania energie trvalo udržateľným spôsobom, ako napr. zvýšenie percentuálneho podielu regionálnych prostriedkov vyhradených na zlepšovanie energetickej účinnosti v domácnostiach z 3 % na 5 %. Miestnym a regionálnym orgánom, ktoré majú záujem investovať do programov na zlepšenie energetickej účinnosti, podporovanie využívania trvalo udržateľných zdrojov energie a znižovanie emisií CO₂, by mali byť ľahko prístupné pôžičky EIB.

Spravodajkyňa: pani Kay TWITCHEN (UK/ELS), členka rady grófstva Essex

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Hlavné body

1. víta výzvu zo strany Európskej komisie vyjadriť sa k úlohe regiónov v rámci Dohovoru starostov;
2. upozorňuje, že každý občan má právo byť informovaný o tom, čo robia jeho zvolení zástupcovia pre zabezpečenie trvalej udržateľnosti daného prostredia pre budúce generácie;
3. zdôrazňuje, že tento dohovor je pre starostov vynikajúcou príležitosťou na zapojenie občanov do spoločnej a konštruktívnej činnosti zameranej na boj proti klimatickým zmenám. Vďaka nemu bude môcť Európska únia dokázať svoje vedúce postavenie v tejto oblasti;
4. pripomína inštitúciám EÚ, že činnosť na miestnej úrovni má rozhodujúci vplyv na zmenu správania jednotlivcov, ktorá je nesmierne dôležitá pre dosiahnutie cieľa zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %. Zásadnú úlohu regiónov a obcí pri jeho dosahovaní už uznala Európska komisia ⁽¹⁾ aj Európsky parlament ⁽²⁾;
5. všíma si, že prostredníctvom podpory udržateľnej energetiky a energetickej účinnosti môže Dohovor starostov podnecovať mestá a regióny, aby zavádzali zmeny na ochranu najzraniteľnejších občanov, najmä ľudí s nízkym a pevným príjmom, pred dosahom vysokých cien energie a pred jej nedostatkom (tzv. energetickou chudobou). Tieto kroky je však potrebné vykonávať tak, aby sa zabránilo využívaniu subvencovanej energie a boli poskytované dostatočne vysoké finančné stimuly na zvyšovanie energetickej účinnosti a, kde je to možné, zníženie spotreby energie;
6. všíma si, že miestne a regionálne orgány už začali vyvíjať činnosť a realizovať iniciatívy, ktoré prispejú k dosiahnutiu cieľov politiky EÚ v oblasti klimatických zmien. Svojím odvážnym a nevyhnutným rozhodnutím zvýšiť energetickú účinnosť v záujme občanov a životného prostredia dokázali svoju vedúcu úlohu. Dohovor starostov je spolu s niekoľkými podobnými iniciatívami na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni účinným mechanizmom, ktorý poskytne nový impulz pre ďalšie kroky v tomto smere;
7. víta prvýkrát vytvorenú možnosť, že doterajšia činnosť obcí v oblasti energetickej účinnosti resp. šetrenia energiou sa im môže započítať a vyzýva priekopnícke obce, aby sa dohovoru aktívne zúčastňovali a v rámci neho predstavili svoje projekty;

⁽¹⁾ Andris Piebalgs: „... skutočne, mnohé z najinovatívnejších nápadov a projektov na boj proti globálnemu otepľovaniu prichádzajú z miest a regiónov.“, aprílové fórum VR.

⁽²⁾ Správa EP o Akčnom pláne pre energetickú účinnosť – Využitie potenciálu (2007/2106(INI)): „... zdôrazňuje úlohu miestnych a regionálnych agentúr pre energetiku pri účinnom uplatňovaní opatrení na zvýšenie energetickej účinnosti.“

8. víta úspešný začiatok dohovoru a pevné politické odhodlanie európskych obcí, ktoré sa zaviazali dosiahnuť cieľ 20-percentnej úspory energie. Ak však takýto záväzok prijmu len veľké mestá, môže sa z tejto iniciatívy stať iba symbolické gesto. Je načase, aby sa v danej veci angažovali všetky orgány na nižšej ako štátnej úrovni, obce a regióny, podľa vnútornej štruktúry jednotlivých členských štátov, čím by sa rozšíril počet signatárov dohovoru, resp. počet partnerov, ktorí sa iným spôsobom v praxi angažujú za dosiahnutie podobného cieľa. Malé obce by mali byť informované o možnosti zoskupovať sa v regionálnych sieťach;

9. vyzýva preto orgány na regionálnej a miestnej úrovni, aby sa stali rovnocennými partnermi v rámci dohovoru, ako aj pri realizácii záväzkov EÚ v oblasti klimatických zmien;

10. víta pokrok, ktorý pre legislatívny rámec znamenalo prijatie balíka opatrení v oblasti energetiky a klimatických zmien. Tento balík priniesol právnu istotu a platformu pre činnosť v rámci dohovoru starostov. Na úrovni EÚ je však potrebné zintenzívniť činnosť v súvislosti s plnením záväzku členských štátov znížiť spotrebu energie o 20 %;

11. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v rámci balíka opatrení v oblasti energetiky a klimatických zmien z roku 2008 nebol stanovený záväzný cieľ týkajúci sa energetickej účinnosti. Výbor to považuje za chýbajúci prvok v úsilí zameranom na nevyhnutné zníženie emisií CO₂;

12. upozorňuje, že bez rámca stanovujúceho ciele na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni nebude dohovor dostatočnou platformou na dosiahnutie aspoň 20-percentného zníženia emisií, ku ktorému sa jeho signatári zaviazali. Je dôležité, aby sa miestne a regionálne samosprávy podieľali na vytýčaní cieľov v oblasti klimatických a energetických otázok, aby sa prijali konkrétne nástroje na plnenie týchto cieľov a aby sa na tento účel naplánovali primerané spôsoby financovania;

Úloha regionálnych orgánov

13. pripomína hlavné myšlienky stanovísk, ktoré VR prijal v tejto oblasti ⁽³⁾. Regióny a mestá sú kľúčovými aktérmi na poli energetiky, pretože zodpovedajú za mnohé aktivity týkajúce sa plánovania, udeľovania povolení, investícií, verejného obstarávania, výroby a spotreby. Doprava, bytová a verejná výstavba a infraštruktúra verejného osvetlenia, ktorých plánovanie a poskytovanie patrí do kompetencie miestnych a regionálnych orgánov, sú oblasti, v rámci ktorých by sa dalo dosiahnuť nielen výrazné zníženie emisií CO₂, ale aj podstatná úspora energie;

⁽³⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému „Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia a začlenenie leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami“(DEVE-IV-015).

14. zdôrazňuje dosah, aký bude mať všeobecný cieľ obmedzenia spotreby ako spotrebného tovaru, tak aj prírodných zdrojov (ako napr. vody) na zníženie emisií a spotrebu energie. Regióny môžu mať v mnohých prípadoch väčší dosah na zmenu správania ako jednotlivé miestne orgány. Regionálne orgány majú dobré predpoklady na ovplyvnenie zmeny správania občanov, pretože ich činnosť sa týka mestských aj vidieckych oblastí;

15. preto odporúča intenzívnu činnosť regiónov a dúfa, že príslušné regionálne orgány budú k účasti na dohovore motivovať početné obce daného regiónu;

16. považuje za potrebné, aby akčné plány miest zapadali do kontextu regionálnych a národných plánov. Regionálne plány by mohli slúžiť ako spojivo medzi miestnymi a národnými iniciatívami, čo by zabezpečilo koherentné vypracovávanie miestnych plánov. Je dôležité, aby sa v akčných plánoch zaviedli konkrétne finančné, technické, personálne, legislatívne a hodnotiace nástroje, ako aj časový harmonogram na plnenie stanovených cieľov;

17. pripomína, že medzi regiónmi existujú výrazné rozdiely, že niektoré systémy, odvetvia a regióny by mohli byť veľmi ovplyvnené klimatickými zmenami a že schopnosť adaptácie jednotlivých odvetví a regiónov nie je rovnomerná a je veľmi prepojená so sociálno-ekonomickým rozvojom; v tomto zmysle hrajú miestne a regionálne orgány významnú úlohu;

18. víta skutočnosť, že dohovor obsahuje prvok referenčného porovnávania a zdôrazňuje, že regióny by mohli zohrávať hlavnú úlohu pri hľadaní možností na podniknutie krokov na miestnej úrovni, ďalej pri výmene osvedčených postupov, výbere partnerov pre jednotlivé projekty, rozdeľovaní finančných prostriedkov, meraní pokroku a informovaní o dosiahnutých úspechoch. Iniciatívy miestneho charakteru by mali byť zakomponované do regionálneho alebo národného rámca, aby sa dosiahol čo najväčší účinok a vytvorili sa možnosti pre vznik nových partnerstiev. Okrem toho by mali mať možnosť stanoviť si ambiciózne ciele, ktoré sú trvalo udržateľné a presahujú ciele uvedené v národných rámcoch;

19. uznáva, že jedným z dôležitých faktorov rozhodujúcich o úspechu, resp. neúspechu dohovoru bude veľkosť partnerstiev, ktoré sa zaviazu prijímať konkrétne opatrenia. Aby boli opatrenia účinné, musia sa uplatňovať v meradle dostatočne veľkom na to, aby sa zabezpečil ich dosah, avšak zároveň v dostatočne malom na to, aby sa zachoval ich miestny charakter. Zatiaľ čo veľké mestá môžu dosiahnuť úspory z rozsahu, menším obciam a najmä orgánom vo vidieckych oblastiach, kde sú problémy s dosahovaním energetickej účinnosti, podporovaním trvalo udržateľných zdrojov energie a znižovania emisií CO₂ často oveľa väčšie, môžu v tomto smere pomôcť regióny;

20. pripomína Komisii významnú úlohu regiónov a miest na trhoch s energiou, vzhľadom na to, že sú dôležitými obstaráva-

teľmi i dodávateľmi tepla a elektriny o. i. prostredníctvom kombinovaných systémov ich výroby a systémov spracovania komunálneho odpadu, ku ktorým patrí získavanie energie z odpadu, anaeróbna digestcia, výroba tuhých palív z odpadu a rozvoj obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie s nízkymi emisiami skleníkových plynov;

21. preto by bolo potrebné dohovor oživiť a dať jasne najavo všetkým orgánom na nižšej ako štátnej úrovni (vrátane regionálnych orgánov), že sa môžu stať jeho signatármi. Cieľom tohto úsilia je dosiahnuť čo najväčšie územné pokrytie, vrátane vidieckych oblastí, kde sú problémy týkajúce sa energetickej účinnosti, podpory trvalo udržateľných zdrojov energie a znižovania emisií CO₂ značné. Dohovor starostov by mal byť skordinovaný s národnými iniciatívami obdobného charakteru;

Výzvy pre Dohovor starostov

22. opakuje svoju podporu cieľom dohovoru, ako aj rozsahu jeho činnosti, vrátane znižovania dopytu po energii a jej spotreby, rozvíjania udržateľných a bezpečných dodávok energie prostredníctvom podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie a zlepšovania energetickej účinnosti výrobkov;

23. trvá na tom, že hlavným cieľom opatrení na zníženie emisií je dlhodobá udržateľnosť, a kvôli jej zabezpečeniu sú preto k jednotlivým cieľom priradené kvalitatívne kritériá;

24. zdôrazňuje, že ak má mať dohovor dlhodobý dosah, musí byť pevne zakotvený v stanovách orgánov, ktoré ho podpísali. Je to nevyhnutné v záujme ochrany záväzkov a cieľov dohovoru pred možnými vplyvmi či oslabovaním účinku v budúcnosti, ktoré by so sebou priniesli prípadné zmeny v politickom vedení, administratívne zmeny či zmeny hraníc;

25. zdôrazňuje, že krátkodobý tlak na rozpočet ohrozuje regióny a mestá, ktoré prijímajú dlhodobé investičné a politické rozhodnutia zamerané na zlepšenie svojej energetickej účinnosti, podporu využívania trvalo udržateľných zdrojov energie a znižovania emisií CO₂. Táto skutočnosť by mala byť zohľadnená v cieľoch jednotlivých krajín pre hodnotenie výkonu;

26. domnieva sa, že vzhľadom na to, že neexistuje jednotná definícia pojmu starosta alebo región platná vo všetkých štátoch EÚ, nesmie názov dohovoru a jeho predpokladaný záber vylúčiť iné orgány alebo im znemožniť jeho podpis;

27. upozorňuje na rozdiely v pokroku, ktoré v uplynulých rokoch dosiahli jednotlivé európske mestá a regióny pri znižovaní emisií CO₂ a spotreby energie, ako aj na skutočnosť, že niektorí pokrokoví priekopníci už tieto ľahko dosiahnuteľné ciele prekročili. Malo by sa zohľadniť, že medzi jednotlivými členskými štátmi, ako aj v ich rámci existujú rozdiely v energetickej náročnosti spotreby a výroby a súvisiacich emisiách skleníkových plynov. Tieto rozdiely sú zjavné najmä medzi mestskými a vidieckymi oblasťami;

Ďalšie návrhy pre Dohovor starostov

28. žiada podporu pri určovaní smerov pre znižovanie základných emisií a jasné usmernenia v súvislosti so spôsobom merania emisných hodnôt a ich nahlasovania. To je nevyhnutné pre porovnanie a referenčné porovnanie (benchmarking);

29. navrhuje, aby súčasťou referenčného porovnávania boli tak príklady neúspechov, ako aj úspechov, aby sa predišlo opakovaniu chýb. Úspešné príklady by sa mali dať priamo uplatňovať a z toho dôvodu by bolo potrebné, aby boli jednotlivé iniciatívy podrobne popísané, vrátane ich rozpočtu. EÚ by mala do svojej koncepcie zaradiť poznatky získané na konferencii starostov USA a z regionálnej iniciatívy severovýchodnej a stredoatlantickej oblasti USA zameranej na zníženie emisií skleníkových plynov;

30. nazdáva sa, že vzhľadom na to, že mnohé mestá a obce sú členmi regionálnych a národných sietí, ktoré vyvinuli metódy a účtovné systémy, mali by byť spôsoby využívania týchto metód zväžené v rámci dohovoru a zároveň by sa pozornosť mala venovať harmonizácii nástrojov pre predkladanie správ a meranie v strednodobom horizonte. Tým by sa predišlo opätovnému vypracovávaniu metód a mohlo by to viesť k väčšej účasti na dohovore. Úsilie bude zamerané na to, aby sa veľká časť miest, začlenených do už existujúcich sietí, pripojila k Dohovoru starostov;

31. domnieva sa, že lehoty v rámci dohovoru by mali umožniť, aby sa všetky členské štáty informovali o sieťach výnimčnosti a súčasných iniciatívach považovaných za osvedčené postupy ešte pred vypracovaním akčných plánov. To zaručí, že mestá a regióny budú môcť tieto osvedčené postupy zohľadniť v pripravovaných akčných plánoch;

Výzvy pre ciele EÚ v oblasti energetickej účinnosti

32. zdôrazňuje význam európskeho a národného kontextu pre úspech činnosti na miestnej úrovni a upozorňuje na skutočnosť, že Komisia nezrealizovala a neaktualizovala akčný plán pre energetickejšiu účinnosť z roku 2006. To však bude potrebné na podnietenie členských štátov, ich regiónov a miest, aby presadzovali zvýšenie energetickej účinnosti o viac než 20 %, ako to stanovuje cieľ EÚ v tejto oblasti;

33. opakuje výzvu z júňového zasadnutia Európskej rady adresovanú Komisii a členským štátom na urýchlenie jeho implementácie a zväzovanie jeho revízie;

34. naliehavo upozorňuje, že národné akčné plány pre oblasť energetiky by mali byť priamo prepojené s regionálnymi plánmi,

ktoré sú nevyhnutným spojivom medzi národnými plánmi pre trvalo udržateľnú energetiku a ich variantmi na úrovni miest a obcí. Je dôležité, aby sa miestne a regionálne samosprávy podieľali na vytyčovaní cieľov v oblasti klimatických a energetickej otázky, aby sa prijali konkrétne nástroje na plnenie týchto cieľov a aby sa na tento účel naplánovali primerané spôsoby financovania;

35. žiada o úpravu financovania zo strany EÚ v tom zmysle, aby boli uprednostňované činnosti na podporu využívania energie trvalo udržateľným spôsobom, ako napr. zvýšenie percentuálneho podielu regionálnych prostriedkov vyhradených na zlepšovanie energetickej účinnosti v domácnostiach z 3 % na 5 %. Miestnym a regionálnym orgánom, ktoré majú záujem investovať do programov na zlepšenie energetickej účinnosti, podporovanie využívania trvalo udržateľných zdrojov energie a znižovanie emisií CO₂, by mali byť ľahko prístupné pôžičky EIB;

36. domnieva sa preto, že v rámci strednodobého preskúmania programov financovania by sa mala venovať pozornosť otázke, ako celú škálu týchto programov upraviť tak, aby podporovali energetickejšiu účinnosť, presadzovanie využívania trvalo udržateľných zdrojov energie a znižovanie emisií CO₂, a ako zabezpečiť, aby boli takéto programy prístupné regiónom a mestám. Možné revízie by okrem navýšenia prostriedkov z regionálnych fondov alebo Kohézneho fondu na podporu zvýšenia energetickej účinnosti v domácnostiach mali počítať napríklad aj so zvýšením investícií do podpory uvádzania na trh nových technológií v rámci programov, ako je 7. rámcový program pre výskum. Na to, aby bolo možné zaviesť opatrenia v oblasti priemyselných zmien a energetickej zmien, bude možno potrebné prehodnotiť aj pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci;

37. vyzýva Komisiu, aby aj naďalej vypracovávala opatrenia, ktoré by mohli pomôcť mestám a regiónom ovplyvniť zmenu správania, ako napr. propagácia a označovanie výrobkov s vysokou energetickejšou účinnosťou, a aby zároveň zrýchľovala revíziu týchto opatrení;

38. je presvedčený, že mestám a regiónom by v ich úsilí o dosiahnutie a prekročenie 20-percentného cieľa v oblasti energetickej účinnosti do roku 2020 pomohlo, ak by sa tento cieľ stal záväzným a ak by sa v tomto zmysle aktualizoval akčný plán EÚ pre energetickejšiu účinnosť, ktorý by taktiež obsahoval očakávanie, že členské štáty preskúmajú národné akčné plány v súlade s uvedeným cieľom.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Návrh odporúčania Rady o mobilite mladých dobrovoľníkov v rámci Európy“

(2009/C 76/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- konštatuje, že v súčasnosti existujú veľké rozdiely v spôsoboch, akými členské štáty organizujú dobrovoľnícku prácu a zdôrazňuje, že v tejto oblasti sa prejavuje citeľný nedostatok štatistických údajov a kvalitných výskumov,
- žiada Európsku komisiu, aby podporila aktivity na rozvoj spolupráce medzi dobrovoľníckymi organizáciami, pričom by sa nemala obmedziť len na vytvorenie európskeho portálu pre mladých dobrovoľníkov, ale mala by popri ňom vytvoriť aj databázu, ktorá by poskytla prehľad osvedčených postupov, projektov, možností a faktografických údajov. V tejto oblasti by mala Európska komisia využiť informácie z národnej, regionálnej aj miestnej úrovne, a tak tieto informácie lepšie priblížiť mladým ľuďom,
- s nadšením podporuje iniciatívu Európskeho parlamentu a ďalších aktérov vyhlásiť rok 2011 za Európsky rok dobrovoľníctva a je pripravený aktívne sa podieľať na jeho realizácii. Počas tohto roka by sa mala osobitná pozornosť venovať mládeži a začleňovaniu do spoločnosti,
- žiada Komisiu, členské štáty a miestne a regionálne samosprávy, aby sa zasadzovali za miesto dobrovoľníctva vo vzdelávacom systéme, aby tak mládež už od útleho veku mala kontakt s činnosťou súvisiacou s dobrovoľníctvom a aby ho považovala za prirodzený prínos k životu v spoločnosti. Aktivity tohto typu by malo byť možné zaradiť do vzdelávacích programov,
- dobrovoľníctvo predstavuje obzvlášť cennú príležitosť na mobilitu pre mladých ľudí. Obzvlášť pre mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami, ktorí chcú absolvovať dobrovoľnícku službu a ktorí by inak mali menší alebo vôbec žiadny prospech z možností mobility je preto potrebné vytvoriť rôzne formy podpory. V tejto súvislosti bude veľmi užitočná podpora odbornej prípravy a mobility sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov, ktorí sa špecializujú na prácu s mládežou, a mládežníckych lídrov. Okrem toho je na lepšie oslovenie tejto cieľovej skupiny potrebné využiť aj zdroje, ktoré majú k dispozícii miestne a regionálne orgány.

Spravodajkyňa: Rinda den BESTEN (NL/SES), členka mestskej rady, Utrecht

Referenčný dokument

Návrh odporúčania Rady o mobilite mladých dobrovoľníkov v rámci Európy

KOM(2008) 424 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. Konštatuje, že v súčasnosti existujú veľké rozdiely v spôsoboch, akými členské štáty organizujú dobrovoľnícku prácu a zdôrazňuje, že v tejto oblasti sa prejavuje citelný nedostatok štatistických údajov a kvalitných výskumov. Keďže nie je možné a ani žiaduce harmonizovať legislatívne pravidlá a ostatné predpisy, výbor navrhuje, aby sa postupovalo podľa jednotlivých fáz a aby bola stanovená perspektíva. V prvej etape by sa dôkladne preštudovali jednotlivé systémy, legislatívne systémy a súbory pravidiel vzťahujúce sa na oblasť dobrovoľníctva v každom členskom štáte, želania mladých ľudí, ktorí dobrovoľnícku prácu vykonávajú alebo by sa jej chceli venovať a prekážky, s ktorými sa stretávajú, keď majú záujem pracovať ako dobrovoľníci v zahraničí, ako aj prínos, ktorý z tejto činnosti vyplýva pre nich a pre regióny, z ktorých pochádzajú a regióny, do ktorých smerujú. Tieto údaje by mohli viesť k napredovaniu diskusie a vyústiť do opatrení vychádzajúcich z poznania skutočnej situácie v oblasti dobrovoľníctva v Európe.

2. Víta iniciatívu Európskej komisie podporovať mobilitu mladých dobrovoľníkov v Európe.

3. Oceňuje kreativitu, ktorú preukázala Komisia, keď začala hľadať prostriedky na uľahčenie dobrovoľníckej práce mládeže v zahraničí v Európe, no obáva sa, že vzhľadom na rozdiely medzi jednotlivými európskymi krajinami v oblasti organizácie dobrovoľníctva, nepredstavuje snaha o dosiahnutie interoperability vnútroštátnych predpisov vzťahujúcich sa na túto činnosť správne riešenie. Preto navrhuje, aby sa podporovala spolupráca medzi organizáciami dobrovoľníkov, či už ide o občianske alebo verejnoprávne združenia, a to v rámci každého štátu EÚ ako aj medzi jednotlivými štátmi a aby sa tieto organizácie nabádali podporovať cezhraničné dobrovoľné projekty.

4. Žiada Európsku komisiu, aby podporila aktivity na rozvoj spolupráce medzi dobrovoľníckymi organizáciami, pričom by sa nemala obmedziť len na vytvorenie európskeho portálu pre mladých dobrovoľníkov, ale mala by popri ňom vytvoriť aj databázu, ktorá by poskytla prehľad osvedčených postupov, projektov, možností a faktografických údajov. V tejto oblasti by mala Európska komisia využiť informácie z národnej, regionálnej aj miestnej úrovne, a tak tieto informácie lepšie priblížiť mladým ľuďom.

5. Dôrazne poukazuje na úlohu miestnych a regionálnych samospráv v oblasti dobrovoľníctva, najmä pokiaľ ide o zapojenie mladých ľudí zo znevýhodnených skupín. Táto

činnosť môže pre nich totiž predstavovať dobrý prostriedok na začlenenie do spoločnosti. Keďže miestne a regionálne samosprávy sú v mnohých krajinách zodpovedné za politiku mládeže a majú množstvo poznatkov a skúseností v tejto oblasti. Novátorské a kreatívne riešenia a významné partnerstvá väčšinou vznikajú práve na tejto úrovni. Miestne a regionálne orgány takisto môžu významne stimulovať mládež, pretože sú v blízkom kontakte s organizáciami, ktoré prijímajú dobrovoľníkov a môžu ich motivovať pri realizácii výmen mladých ľudí venujúcich sa dobrovoľníckej práci.

6. Žiada členské štáty, aby miestnym a regionálnym samosprávam poskytli primerané finančné prostriedky na realizáciu cieľov EÚ v oblasti dobrovoľnej činnosti mládeže a nabáda ich, aby na zlepšenie kvality medzinárodných dobrovoľných projektov využívali fondy a programy Spoločenstva ako napr. Európsky sociálny fond alebo program „Mládež v akcii“, vďaka ktorým by mohli poskytnúť podporu a poradenstvo ich národným, regionálnym a miestnym organizáciám, najmä pri nadväzovaní medzinárodných kontaktov, rozvoji osobitných zručností potrebných na prácu s mládežou v iných krajinách a na realizáciu medzinárodných iniciatív.

7. Radí miestnym a regionálnym samosprávam, aby sa zaviazali, že budú rozvíjať infraštruktúru v oblasti podpory dobrovoľníctva bez toho, aby ohrozili jeho autonómiu. Vytváranie miestnych a regionálnych dobrovoľníckych centier môže teda pomôcť pri propagácii tejto činnosti, pri šírení informácií, motivovaní mladých ľudí, aby sa zapojili do cezhraničnej dobrovoľníckej práce a pri hodnotení kvality a efektivity dobrovoľnej činnosti.

8. Vyjadruje hlboké poľutovanie nad skutočnosťou, že stále existujú socio-ekonomické a administratívne bariéry, ktoré brzdia mobilitu mladých dobrovoľníkov, a preto navrhuje, aby sa pri príležitosti širšieho prieskumu na tému dobrovoľníctva (o ktorom sa hovorí v prvom odseku tohto stanoviska) iniciovalo vypracovanie ich prehľadu. Keďže o dobrovoľnej činnosti existuje málo údajov, výbor dôrazne žiada aj členské štáty, aby do roku 2011 predložili výsledky tohto rozsiahleho prieskumu, aby bolo následne možné upraviť opatrenia v príslušnej oblasti.

9. S nadšením podporuje iniciatívu Európskeho parlamentu a ďalších aktérov vyhlásiť rok 2011 za Európsky rok dobrovoľníctva a je pripravený aktívne sa podieľať na jeho realizácii. Počas tohto roka by sa mala osobitná pozornosť venovať mládeži a začleňovaniu do spoločnosti.

10. Poukazuje predovšetkým na nevyhnutnosť odstraňovať jazykové bariéry v Európe a nabádať dobrovoľníkov, aby sa učili jazyky.

11. Podotýka, že dobrovoľná činnosť by mala byť definovaná širšie než v predloženom návrhu. Môže byť vykonávaná na plný alebo čiastočný úväzok, počas dlhšieho alebo kratšieho časového obdobia, zdarma alebo za odmenu či za náhradu výdavkov, s príspevom samotného dobrovoľníka alebo bez neho, v závislosti od cieľovej skupiny a okolností.

12. Dodáva, že by sa mali uznávať aj skúsenosti, ktoré dobrovoľníci počas svojej činnosti získajú, aby ich mohli využiť aj neskôr počas svojej pracovnej či študijnej dráhy. Dobrovoľníctvo totiž predstavuje dôležitú formu neformálneho vzdelávania a má svoje miesto v rozvoji vzdelávania mládeže a prístupu k nemu. Svoju úlohu by tu napokon mohli zohrať (alebo rozšíriť) aj školy, organizácie občianskej spoločnosti a podniky, a to v uznávaní schopností získaných vďaka dobrovoľnej činnosti a pri príprave moderných nástrojov v tejto oblasti ako napr. „Europass“ a „Youthpass“.

13. Žiada Komisiu, členské štáty a miestne a regionálne samosprávy, aby sa zasadzovali za miesto dobrovoľníctva vo vzdelávacom systéme, aby tak mládež už od útleho veku mala kontakt s činnosťou súvisiacou s dobrovoľníctvom a aby ho považovala za prirodzený prínos k životu v spoločnosti. Aktivity tohto typu by malo byť možné zaradiť do vzdelávacích programov.

14. Nazdáva sa, že v oblasti dobrovoľníckej práce mládeže je veľmi dôležité dbať na to, aby sa v správnom pomere a vo všetkých aspektoch prihliadalo na prínos pre mladého človeka aj pre spoločnosť, pričom záujem mladého človeka a jeho rozvoj by mali vždy mať prednosť, nakoľko prínos pre spoločnosť vyplynie z činnosti a aktívneho zapojenia mladého človeka v jej prospech.

15. Oceňuje Európsku dobrovoľnícku službu (EDS) a dúfa, že sa bude aj naďalej rozvíjať, aby čo najväčší počet mladých ľudí mohol vykonávať dobrovoľnú činnosť v zahraničí.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 7

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
7. V rámci Európy prebieha množstvo rôznych dobrovoľných činností organizovaných občianskou spoločnosťou alebo verejnými orgánmi, ktoré by sa mali zachovať, ďalej rozvíjať a zladit' tak, aby boli interoperabilné.	7. V rámci Európy prebieha množstvo rôznych dobrovoľných činností organizovaných občianskou spoločnosťou alebo verejnými orgánmi, ktoré by sa mali zachovať, a ďalej rozvíjať a <u>zladit' tak, aby boli interoperabilné</u> a takisto je potrebné stimulovať spoluprácu <u>medzi organizáciami dobrovoľníkov.</u>

Zdôvodnenie

Interoperabilita je pojem, ktorý si žiada príliš veľa vysvetľovania a v niektorých krajinách ho nemožno na režimy dobrovoľnej činnosti vôbec použiť. Hoci sa návrh Európskej komisie neusiluje o harmonizáciu ani centralizáciu dobrovoľníckej práce, nastolenie interoperability v tejto oblasti by mohlo byť vnímané ako snaha o posun týmto smerom. Cieľom však je, aby mohli všetci mladí, ktorí majú záujem, pracovať ako dobrovoľníci v zahraničí v rámci EÚ a podporou spolupráce medzi dobrovoľníckymi organizáciami by malo byť možné sa k tomuto cieľu priblížiť.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie 13

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
13. Napriek týmto snahám ešte stále existujú prekážky cezhraničnej mobility mladých dobrovoľníkov v rámci Európy, a preto je cieľom tohto odporúčania predovšetkým poskytnúť členským štátom rámec na zintenzívnenie vzájomnej spolupráce bez toho, aby bola dotknutá rôznorodosť ich vnútroštátnych systémov.	13. Napriek týmto snahám ešte stále existujú prekážky cezhraničnej mobility mladých dobrovoľníkov v rámci Európy, a preto je cieľom tohto odporúčania predovšetkým poskytnúť členským štátom rámec na zintenzívnenie vzájomnej spolupráce bez toho, aby bola dotknutá rôznorodosť ich <u>vnútroštátnych systémov dobrovoľnej činnosti.</u>

Zdôvodnenie

Regulácia dobrovoľníctva nie je vo všetkých krajinách EÚ v kompetencii ústredných štátnych orgánov. Podľa požiadavky uvedenej v návrhu Komisie by boli štáty povinné prijať opatrenia na národnej úrovni, a teda konať v rozpore so zásadou subsidiarity. Ak nahradíme výraz „vnútroštátne systémy“ slovami „dobrovoľná činnosť“ alebo „možnosti“, text bude možné uplatniť na všetky členské štáty EÚ a bude v súlade so zásadou subsidiarity, pričom nestratí nič zo svojho obsahu.

Pozmeňovací návrh 3

Odôvodnenie 14

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
14. V rámci tohto odporúčania by cezhraničné dobrovoľnícke činnosti mali byť vymedzené ako dobrovoľné pôsobenie, pri ktorom sa mladý dobrovoľník zapája do neziskovej a neplatenej činnosti v prospech širokej verejnosti za hranicami krajiny, v ktorej má trvalý pobyt. Pre takúto činnosť je typické, že je prístupná pre všetkých, zapájajú sa do nej mladí ľudia do 30 rokov, ktorí ju vykonávajú z vlastnej slobodnej vôle, počas obmedzeného obdobia, má jasné ciele, štruktúru a rámec a účastníkom za ňu neprislúcha žiadna odmena s výnimkou vreckového a úhrady výdavkov.	14. V rámci tohto odporúčania by cezhraničné dobrovoľnícke činnosti mali byť vymedzené ako dobrovoľné pôsobenie, pri ktorom sa mladý dobrovoľník zapája do neziskovej a neplatenej činnosti v prospech širokej verejnosti za hranicami krajiny, v ktorej má trvalý pobyt. Pre takúto činnosť je typické, že je prístupná pre všetkých, zapájajú sa do nej mladí ľudia do 30 rokov, ktorí ju vykonávajú na dobrovoľnom základe z vlastnej slobodnej vôle , počas obmedzeného obdobia, má jasné ciele, štruktúru a rámec a nie je finančne odmeňovaná účastníkom za ňu neprislúcha žiadna odmena s výnimkou vreckového a úhrady výdavkov .

Zdôvodnenie

V niektorých prípadoch majú mladí ľudia, ktorí sa zúčastňujú dobrovoľníckeho projektu, všetky potrebné zdroje na zabezpečenie svojej obživy. Okrem toho, keď k nemu môžu prispieť osobne aj touto formou, bez ohľadu na to, či ide o vysokú alebo skromnú sumu, vytvára to u nich určitý pocit „záväzku“ alebo „hrdosti“, že môžu svoju dobrovoľnícku prácu v zahraničí čo najviac konkretizovať.

Pozmeňovací návrh 4

Odôvodnenie 15

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
15. Mimoriadna pozornosť by sa mala venovať mladým ľuďom s obmedzenými príležitosťami, pretože dobrovoľníctvo predstavuje obzvlášť cennú príležitosť na mobilitu pre týchto mladých ľudí, ktorí by inak mali menší alebo vôbec žiadny prospech z programov mobility. Títo mladí ľudia majú osobitné potreby, pokiaľ ide o odbornú prípravu a vedenie, ktoré by sa mali zohľadniť. V tejto súvislosti bude veľmi užitočná podpora odbornej prípravy a mobility sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov, ktorí sa špecializujú na prácu s mládežou, a mládežníckych lídrov.	15. Mimoriadna pozornosť by sa mala venovať mladým ľuďom s obmedzenými príležitosťami, pretože Dobrovoľníctvo predstavuje obzvlášť cennú príležitosť na mobilitu pre týchto mladých ľudí, ktorí by inak mali menší alebo vôbec žiadny prospech z programov mobility . Obzvlášť pre mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami, ktorí chcú absolvovať dobrovoľnícku službu a ktorí by inak mali menší alebo vôbec žiadny prospech z možností mobility je preto potrebné vytvoriť rôzne formy podpory. Títo mladí ľudia majú osobitné potreby, pokiaľ ide o odbornú prípravu a vedenie, ktoré by sa mali zohľadniť. V tejto súvislosti bude veľmi užitočná podpora odbornej prípravy a mobility sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov, ktorí sa špecializujú na prácu s mládežou, a mládežníckych lídrov. Okrem toho je na lepšie oslovenie tejto cieľovej skupiny potrebné využiť aj zdroje, ktoré majú k dispozícii miestne a regionálne orgány.

Zdôvodnenie

V mnohých členských štátoch vytvárajú politiku mládeže do veľkej miery miestne a regionálne orgány. Okrem toho sú úrovňou správy, ktorá je najbližšie mladým občanom. Preto majú najlepšie možnosti na oslovenie mládeže z najväčšími znevýhodnených skupín.

Pozmeňovací návrh 5

Odôvodnenie 16

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
16. Lepšia interoperabilita vnútroštátnych systémov a väčšia výmena informácií môžu motivovať všetkých mladých Európanov bez ohľadu na štátnu príslušnosť k tomu, aby sa vo väčšej miere zapojili do dobrovoľníckej práce v tretích krajinách.	16. Lepšia interoperabilita spolupráca medzi vnútroštátnych systémov dobrovoľníckymi organizáciami v Európe a väčšia výmena informácií môžu motivovať všetkých mladých Európanov bez ohľadu na štátnu príslušnosť k tomu, aby sa vo väčšej miere zapojili do dobrovoľníckej práce v tretích krajinách.

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacích návrhov 1 a 2.

Pozmeňovací návrh 6

Odôvodnenie 17

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
17. Keďže ciele tohto odporúčania nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy prijať opatrenia na podporu mobility mladých dobrovoľníkov prostredníctvom interoperability vnútroštátnych systémov. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto odporúčanie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,	17. Keďže ciele tohto odporúčania nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy prijať opatrenia na podporu mobility mladých dobrovoľníkov prostredníctvom interoperability vnútroštátnych systémov zlepšenia spolupráce medzi dobrovoľníckymi organizáciami. V súlade so zásadou <u>proporcionality</u> podľa uvedeného článku toto odporúčanie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacích návrhov 1 a 2.

Pozmeňovací návrh 7

Článok A

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
A. Podporovali mobilitu mladých dobrovoľníkov v rámci Európy prostredníctvom zlepšenia interoperability vnútroštátnych systémov dobrovoľníctva, či už organizovaných občianskou spoločnosťou alebo verejnými orgánmi tak, aby každý mladý človek mal príležitosť vykonávať dobrovoľnícku prácu v Európe, ak si to želá.	A. Podporovali mobilitu mladých dobrovoľníkov v rámci Európy prostredníctvom zlepšenia interoperability vnútroštátnych systémov dobrovoľníctva <u>spolupráce medzi dobrovoľníckymi organizáciami</u> , či už organizovaných občianskou spoločnosťou alebo verejnými orgánmi tak, aby každý mladý človek mal príležitosť vykonávať dobrovoľnícku prácu v Európe, ak si to želá.

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacích návrhov 1 a 2.

Pozmeňovací návrh 8

Článok B ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
B 1. zlepšovanie úrovne poznatkov o systémoch dobrovoľníctva na svojom území a zasielanie týchto informácií Európskej komisii na účel ich ďalšieho šírenia;	B 1. zlepšovanie úrovne poznatkov o systémoch <u>možnostiach</u> dobrovoľníctva na svojom území a zasielanie <u>týchto informácií</u> Európskej komisii na účel ich ďalšieho šírenia, <u>najmä prostredníctvom európskeho portálu a databázy s informáciami o dobrovoľníckej práci</u> ;

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacieho návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 9

Článok B ods. 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
B 4. šírenie informácií o právach a príležitostiach, ktoré vyplývajú z platných európskych a vnútroštátnych právnych predpisov o medzinárodnom dobrovoľníctve všetkým zúčastneným stranám (verejným orgánom, organizáciám občianskej spoločnosti, potenciálnym zamestnávateľom a mladým ľuďom vrátane štátnych príslušníkov tretích krajín s riadnym pobytom v rámci EÚ);	B 4. výmena informácií o dobrovoľníckych príležitostiach s inými členskými štátmi a čo najväčšie zjednodušenie procesu vybavovania žiadostí, aby pre mladých dobrovoľníkov z jedného členského štátu bolo jednoduchšie zapojiť sa do vnútroštátnych systemov dobrovoľníckych aktivít iných členských štátov a požiadať o účasť v nich;

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacieho návrhu 2.

Pozmeňovací návrh 10

Článok B ods. 7

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
B 7. vypracovanie základných noriem kvality v záujme podpory primeranej úrovne zabezpečenia kvality s cieľom upokojiť a chrániť dobrovoľníkov vykonávajúcich cezhraničné činnosti a budovať dôveru a podporiť účasť v cezhraničných systémoch; tieto normy by sa mohli týkať úrovne odbornej prípravy dobrovoľníkov a personálu, prípravy aktivít, vedenia, sledovania a kontroly;	B 7. vypracovanie základných noriem kvality v záujme podpory primeranej úrovne zabezpečenia kvality s cieľom upokojiť a chrániť dobrovoľníkov vykonávajúcich cezhraničné činnosti a budovať dôveru a podporiť účasť dobrovoľníkov, najmä mládeže <u>zo sociálne znevýhodnených skupín a mládeže, ktorá nemá rozvinutý vzťah ku vzdelávaniu v cezhraničných systémoch dobrovoľníckych aktivítach</u> ; tieto normy by sa mohli týkať úrovne odbornej prípravy dobrovoľníkov a personálu, prípravy aktivít, vedenia, sledovania a kontroly;

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacieho návrhu 2.

Pre mladých ľudí zo znevýhodnených skupín môže byť dobrovoľníctvo mostíkom k integrácii. Predovšetkým potrebujú trochu viac povzbudiť, aby sa zapojili do dobrovoľníckych aktivít za hranicami svojej krajiny.

Pozmeňovací návrh 11

Článok B ods. 14

Text navrhnutý Komisiou	Navrhovaná zmena
B 14. venovanie mimoriadnej pozornosti mladým ľuďom s obmedzenými príležitosťami a poskytovanie riešení prispôbených ich potrebám s cieľom zlepšiť ich prístup k dobrovoľným činnostiam, a najmä transeurópskym typom dobrovoľníckej práce, a zohľadnenie osobitných potrieb týchto mladých ľudí v oblasti odbornej prípravy a podpory;	B 14. venovanie mimoriadnej pozornosti mladým ľuďom <u>so obmedzenými príležitosťami sociálnym a geografickým znevýhodnením a nerozvinutým vzťahom ku vzdelávaniu</u> a poskytovanie riešení prispôbených ich potrebám s cieľom zlepšiť ich prístup k dobrovoľným činnostiam, a najmä transeurópskym typom dobrovoľníckej práce, a zohľadnenie osobitných potrieb týchto mladých ľudí v oblasti odbornej prípravy a podpory;

Zdôvodnenie

Pri použití označenia „mládež zo znevýhodnených skupín“ vzniká nebezpečenstvo paušalizovania. Znevýhodnenie automaticky neznamená, že dotknuté osoby nemajú vzťah ku vzdelávaniu alebo že sú prístahovateľského pôvodu.

Pozmeňovací návrh 12

Článok 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. v spolupráci s členskými štátmi podporovať a uskutočňovať systematickú výmenu informácií o interoperabilite vnútroštátnych systémov dobrovoľníctva organizovaných občianskou spoločnosťou alebo verejnými orgánmi a skúseností s nimi;	2. v spolupráci s členskými štátmi podporovať a uskutočňovať systematickú výmenu informácií o interoperabilite vnútroštátnych systémov <u>stimulácii európskej spolupráce v oblasti dobrovoľníctva organizovaných občianskou spoločnosťou alebo verejnými orgánmi a skúseností s nimi v tejto oblasti;</u>

Zdôvodnenie

Pozri zdôvodnenie pozmeňovacích návrhov 1 a 2.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
4. štyri roky po prijatí tohto odporúčania podať Rade správu s cieľom posúdiť účinnosť navrhovaných opatrení a potrebu ďalších opatrení.	4. štyri roky po prijatí tohto odporúčania <u>do roku 2011</u> podať Rade správu s cieľom posúdiť účinnosť navrhovaných opatrení a potrebu ďalších opatrení.

Zdôvodnenie

V Európskom parlamente podpísalo 454 poslancov iniciatívu za vyhlásenie roka 2011 za Európsky rok dobrovoľníctva. Výbor regiónov túto výzvu podporuje o to väčšmi, že tento termín zodpovedá desiatemu výročiu Medzinárodného roka dobrovoľníkov. Zverejnenie správy Európskej komisie krátko pred týmto termínom by teda prišlo v príhodnej chvíli.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „EÚ ako globálny partner pre rozvoj – urýchliť pokrok na ceste k rozvojovým cieľom tisícročia“

(2009/C 76/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta skutočnosť, že Komisia si stále viac uvedomuje, že miestne orgány „vyjadrujú stále väčšie pranie stať sa zainteresovanými stranami a aktérmi v oblasti rozvoja“, ale zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány nie sú v tejto sfére nováčikmi; sú aktívne už desaťročia a zaviazali sa aktívne zúčastňovať a zapájať do rozvojovej spolupráce, do jej financovania a reformy a majú o túto činnosť záujem,
- znovu opakuje potrebu zriadiť „burzu“, t. j. elektronický internetový portál vychádzajúci zo systému stanoveného na miestnej a regionálnej úrovni pre miestne a regionálne orgány, ktoré sa aktívne zapájajú do decentralizovanej spolupráce. Tento portál výrazne uľahčí výmenu informácií medzi európskymi miestnymi a regionálnymi orgánmi pôsobiacimi v oblasti rozvojovej spolupráce a umožní vyhľadávanie podobných projektov miestnych a regionálnych samospráv v Európe a v rozvojových krajinách. To by uľahčilo rozvoj projektov decentralizovanej spolupráce a zlepšilo ich koordináciu, vytvorilo synergie a zabránilo duplikácii; v tomto zmysle víta spoluprácu s GR pre rozvoj,
- upozorňuje na skutočnosť, že mnoho miestnych a regionálnych orgánov EÚ má vďaka rozvojovej spolupráci väzby so svojimi partnermi v rozvojom svete, a teda nadobudli znalosti, hlavne v takých oblastiach ako vzdelávanie, zdravotníctvo, komunálne služby (vodohospodárstvo a odpadové hospodárstvo), drobný rybolov, akvakultúra, infraštruktúra, doprava, komunikácie, životné prostredie, rozvoj vidieka, regionálny hospodársky rozvoj, podpora rozvoja miestnych orgánov a politická decentralizácia,
- upozorňuje, že zapojenie miestnych a regionálnych orgánov v cieľových krajinách sa musí zobrať do úvahy pri snahe o vytvorenie účinnejšej a zrozumiteľnejšej rozvojovej politiky;

Spravodajkyňa: Heini UTUNEN (FI/ALDE), členka mestského zastupiteľstva v Jyväskylä

Referenčný dokument

EÚ ako globálny partner pre rozvoj – Urýchliť pokrok na ceste k rozvojovým cieľom tisícročia

KOM(2008) 177 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky

1. víta oznámenie Komisie, keďže rozvojová politika je naliehavo potrebná, aby bolo možné bojovať s chudobou na celom svete a s príčinami, ktoré podmieňujú jej vznik, a zabezpečiť rovnosť. Európa nemôže ignorovať problémy zvyšku sveta;

2. dúfa, že rok 2008 bude medzníkom v činnosti EÚ v oblasti rozvoja, ktorá má za cieľ spraviť z rozvojových cieľov tisícročia politickú prioritu;

3. so znepokojením však konštatuje, že objem európskej rozvojovej pomoci sa už druhý rok po sebe znižuje a že iba zopár krajín (napr. Holandsko, Švédsko a Dánsko) splnilo medzinárodný záväzok v súvislosti so stanoveným objemom;

4. takisto vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že pomoc zo strany Európskej únie má nie len nízky objem, ale je aj nedostatočne efektívna;

5. považuje toto oznámenie za veľmi dôležité pre miestne a regionálne orgány a víta preto uznanie Komisie, že EÚ musí prijať začleňujúci prístup a zapojiť orgány verejnej správy na miestnej úrovni a občiansku spoločnosť v Európe i v rozvojových krajinách;

6. víta skutočnosť, že Komisia si stále viac uvedomuje, že miestne orgány „vyjadrujú stále väčšie pranie stať sa zainteresovanými stranami a aktérmi v oblasti rozvoja“, ale zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány nie sú v tejto sfére nováčikmi; sú aktívne už desaťročia a zaviazali sa aktívne zúčastňovať a zapájať do rozvojovej spolupráce, do jej financovania a reformy a majú o túto činnosť záujem a upozorňuje, že niektoré európske oblasti a regióny už prispievajú svojím pomerným dielom k splneniu cieľa investovať do rozvojovej spolupráce 0,7 % hrubého národného dôchodku;

7. s potešením víta plodnú spoluprácu medzi Výborom regiónov a Komisiou, ktorá ukazuje, že úloha Výboru regiónov a miestnych a regionálnych orgánov v rozvojovej politike získava rastúce uznanie. Miestne a regionálne orgány by mali

byť považované za významných partnerov, ktorí sú zapojení do rozvojovej politiky EÚ;

8. pripomína zásadu, že dobré riadenie je rozhodujúcim predpokladom pre úspech rozvojovej politiky a že kľúčovou zásadou dobrej verejnej správy je uznanie skutočnosti, že najlepšie rozhodnutia sa prijímajú na úrovni čo najbližšie k občanom;

9. uznáva význam rozpočtovej a sektorovej pomoci, obzvlášť pre najchudobnejšie krajiny, ale naliehavo žiada, aby sa vytvoril mechanizmus pre vzťahy medzi národnou vládou a aktérmi občianskej spoločnosti, pomocou ktorého sa môže rozvíjať nová kultúra pri využívaní pomoci. Tento mechanizmus by mohol nadobudnúť formu systému na úrovni miestnych a regionálnych orgánov, ktorý by prepojil rozvojovú pomoc ústrednej vlády a občianskej spoločnosti;

10. upozorňuje, že silnejšie a efektívnejšie partnerstvo medzi európskymi aktérmi by zabezpečilo, aby sa opatrenia dopĺňali a boli strategicky trvalo udržateľné, hlavne vo vzťahu k riadeniu pomoci;

11. žiada Komisiu, aby do rozpočtu Spoločenstva uprednostnila zaradenie Európskeho rozvojového fondu (ERF), a aby v rámci rozšírenej európskej susedskej politiky zabezpečila jeho náležitú koordináciu s Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), s cieľom zlepšiť koordináciu úsilia, ktoré Európska únia vyvíja v rámci politik rozvojovej spolupráce.

Konkrétne pripomienky

12. víta skutočnosť, že Komisia uznáva, že na dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia musí EÚ prijať prístup, ktorý podporuje účasť a že vyzýva miestne a regionálne orgány a občiansku spoločnosť, aby sa zapojili do rozvojovej politiky na európskej úrovni a aj v rozvojových krajinách;

13. žiada, aby boli miestne a regionálne samosprávy, ako aj organizácie občianskej spoločnosti považované za samostatných aktérov, z ktorých má každý významnú, ale odlišnú úlohu a význam vo vzťahu k rozvojovým aktivitám a aby postupovali koordinovane, účinne, efektívne, transparentne a angažovane a tak, aby sa ich činnosti navzájom dopĺňali;

14. znovu opakuje potrebu zriadiť „burzu“, t. j. elektronický internetový portál vychádzajúci zo systému stanoveného na miestnej a regionálnej úrovni pre miestne a regionálne orgány, ktoré sa aktívne zapájajú do decentralizovanej spolupráce. Tento portál výrazne uľahčí výmenu informácií medzi európskymi miestnymi a regionálnymi orgánmi pôsobiacimi v oblasti rozvojovej spolupráce a umožní vyhľadávanie podobných projektov miestnych a regionálnych samospráv v Európe a v rozvojových krajinách. To by uľahčilo rozvoj projektov decentralizovanej spolupráce a zlepšilo ich koordináciu, vytvorilo synergie a zabránilo duplikácii; v tomto zmysle víta spoluprácu s GR pre rozvoj;

15. víta iniciatívu Rady európskych obcí a regiónov (CEMR) vytvoriť internetový portál pre miestne a regionálne orgány, prostredníctvom ktorého by si samosprávy mohli nájsť európsku partnerskú obec či mesto; víta rozšírenie twinnigového portálu, ktorý spravuje CEMR a ktorý umožňuje vytváranie partnerstiev medzi európskymi samosprávami a samosprávami v rozvojových krajinách. Výbor by mal posilniť a podporiť prácu, ktorej sa CEMR v súčasnosti venuje;

II. MIESTNE A REGIONÁLNE PERSPEKTÍVY

VÝBOR REGIÓNOV,

Európski aktéri

16. zdôrazňuje, že všetci Európania – vrátane verejných orgánov, súkromného sektora a jednotlivcov – sa musia podieľať na zodpovednosti za otázky celosvetového rozvoja;

17. upozorňuje, že hoci – v závislosti od členského štátu – nie všetky úrovne miestnej a regionálnej samosprávy musia mať nevyhnutne znalosti v oblasti rozvojovej spolupráce, je potrebná kolektívna zodpovednosť za rozvojové otázky na európskej úrovni. Rozvojová spolupráca musí byť nejakým spôsobom zahrnutá do činností miestnych a regionálnych orgánov, aj keď sa to neuskutoční priamo prostredníctvom projektov finančnej pomoci s partnermi z rozvojových krajín. Spôsoby vykonávania tejto činnosti by sa mohli predstaviť na špeciálnom výmennom fóre;

18. z hľadiska miestnych a regionálnych samospráv pozitívne hodnotí, že Komisia uznáva potrebu zapojiť miestne a regionálne orgány do rozvojovej spolupráce a víta oznámenie Komisie hlavne z tohto uhla pohľadu;

19. upozorňuje na skutočnosť, že mnoho miestnych a regionálnych orgánov EÚ má vďaka rozvojovej spolupráci väzby so svojimi partnermi v rozvojovom svete, a teda nadobudli znalosti, hlavne v takých oblastiach ako vzdelávanie, zdravotníctvo, komunálne služby (vodohospodárstvo a odpadové

hospodárstvo), drobný rybolov, akvakultúra, infraštruktúra, doprava, komunikácie, životné prostredie, rozvoj vidieka, regionálny hospodársky rozvoj, podpora rozvoja miestnych orgánov a politická decentralizácia;

20. nazdáva sa, že tieto projekty poskytnú miestnym a regionálnym orgánom legitimitu, znalosti a skúsenosti v oblastiach, ktoré sú obzvlášť dôležité pre hospodársky a sociálny pokrok rozvojových krajín a že je preto veľmi dôležité, aby zohrávali v rozvojovej politike významnejšiu úlohu a aby bolo možné čerpať z ich skúseností;

21. upozorňuje, že v mnohých členských krajinách majú miestne a regionálne orgány zákonné právo zapájať sa do národnej politiky rozvoja na základe decentralizovanej spolupráce. Preto je možné považovať ich za priamych aktérov rozvojovej politiky EÚ a v oblasti vonkajších vzťahov EÚ;

22. poukazuje na výhody decentralizovanej spolupráce a upozorňuje na potrebu jej podpory, keďže mnohé miestne a regionálne orgány priamo financujú a realizujú opatrenia v oblasti rozvojovej politiky. Majú doplňujúcu úlohu a robia rozvojovú politiku koherentnejšou;

23. zdôrazňuje, že samosprávy a regióny si želajú posilniť svoju účasť založenú na partnerstve a znalostiach tým, že sa budú angažovať hlavne v osobitných oblastiach, ktoré pokrývajú miestne a regionálne samosprávy. Rovnako budú spolupracovať so sociálnymi aktérmi v rámci rozvojovej spolupráce a budú sa snažiť zvyšovať povedomie svojich občanov o solidarite s rozvojovými krajinami;

24. nazdáva sa, že úloha miestnych a regionálnych samospráv vďaka ich blízkosti k občanom a zásade subsidiarity umožňuje viacúrovňovú perspektívu, ktorá je súčasťou národnej, európskej a celosvetovej rozvojovej politiky a ktorá zaručuje účinnosť pomoci a ďalej ju vylepšuje;

25. podčiarkuje významnú úlohu, ktorú môžu zohrávať miestne a regionálne orgány najvzdialenejších regiónov ako privilegovaní partneri rozvoja politiky spolupráce EÚ so susednými tretími krajinami, pričom zároveň môžu slúžiť ako laboratória na realizáciu projektov, ktoré vyžadujú vhodnú koordináciu Európskeho rozvojového fondu (ERF) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR).

Aktéri z tretích krajín

26. upozorňuje, že zapojenie miestnych a regionálnych orgánov v cieľových krajinách sa musí zobrať do úvahy pri snahe o vytvorenie účinnejšej a zrozumiteľnejšej rozvojovej politiky;

27. zdôrazňuje, že miestny rozmer a decentralizácia by mali byť hlavnými zásadami vo vzťahu k rozvojovým snahám v rozvojovej politike;

28. je zástancom prístupu, ktorý umožní miestnym a regionálnym samosprávam v Európe a v rozvojových krajinách lepšie podporovať zainteresované strany a aktérov činných v oblasti rozvoja;

29. súhlasí s názorom, že demokracia neznamená iba slobodnú voľbu, ale je postavená na každodennom živote – odráža hospodársky a sociálny rozvoj, v ktorom miestne a regionálne samosprávy zohrávajú kľúčovú úlohu;

30. upozorňuje, že prínos miestnych a regionálnych orgánov je obzvlášť viditeľný v ich úlohe, ktorou je v ideálnom prípade vytvárať demokratické a dobré riadenie a podporovať decentralizovaný model správy;

31. zdôrazňuje, že zástupcovia európskych miestnych a regionálnych orgánov nepracujú výhradne so svojimi partnermi z juhu, ale aj so zvyškom občianskej spoločnosti;

32. upozorňuje na problémy, ktoré vyplývajú zo skutočnosti, že pomoc je závislá od jednostranného systému riadeného zhora, čo je najbežnejší prístup používaný pri poskytovaní

pomoci aj zo strany Európskej komisie. Skutočné partnerstvo a účasť miestnej úrovne a organizácií, ktoré ju zastupujú (združenia miestnych a regionálnych samospráv), chýbajú, čo znamená, že financovanie nemá vplyv na miestnej úrovni. Takisto pomoc poskytnutá mimovládnyimi organizáciami, ktorá má vo všeobecnosti lokálny charakter, nemá nevyhnutne vplyv na verejné orgány, miestne a regionálne samosprávy a inštitucionálne mechanizmy, čo ešte viac brzdí dlhodobý vplyv a účinnosť pomoci;

33. nazdáva sa, že systém riadený zhora nemá za následok primerané zapojenie miestnych a regionálnych orgánov a zapojenie správnych ľudí, ani neumožňuje rôzne prístupy a hĺbku. Je preto potrebný most na prepojenie národnej vlády s najnižším stupňom správy. V mnohých rozvojových krajinách, ktoré prijímajú pomoc, by mohli miestne samosprávy a ich podpora poskytnúť konkrétne riešenia, ktoré musia byť samozrejme realizované od prípadu k prípadu;

34. je presvedčený, že poskytnutie rozvojovej pomoci rôznym orgánom v rámci prijímajúcej krajiny by mohlo v mnohých prípadoch viesť k transparentnejšiemu a trvalo udržateľnejšiemu riadeniu. Zároveň však musí aj záťaž, ktorá je s tým spojená, byť pre poskytovateľa pomoci ešte únosná.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DE BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Spoločná prisťahovalecká politika pre Európu“

(2009/C 76/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- poukazuje na to, že je pripravený spolupracovať na vypracovaní budúcej spoločnej prisťahovaleckej politiky a prispieť k tejto politike,
- zdôrazňuje, že spoločná prisťahovalecká politika sa podstatným spôsobom ako prvých týka miestnych a regionálnych orgánov. Na jednej strane sa ich najviac týkajú dôsledky nelegálneho prisťahovalectva, na druhej strane sú zodpovedné za poskytovanie služieb týmto ľuďom v rámci miestneho procesu integrácie. Preto musia byť v plnom rozsahu zapojené do vytvárania európskeho rámca pre legálne prisťahovalectvo, do prípravy opatrení proti nelegálnemu prisťahovalectvu a do rozvojovej spolupráce s krajinami pôvodu,
- zdôrazňuje veľký význam prisťahovalcov v súvislosti s ich prínosom k socioekonomickému rozvoju EÚ. V záujme medzinárodnej konkurencieschopnosti európskeho hospodárskeho priestoru sa príťažlivosť EÚ musí citelne zvýšiť, aby bolo možné viac využívať miestny a regionálny potenciál,
- poukazuje na to, že na základe právomoci členských štátov rozhodnúť, koľko štátnych príslušníkov tretích krajín smie vstúpiť na ich územie a vyhľadať si tam prácu ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, možno zohľadniť požiadavky trhu práce na celoštátnej a regionálnej úrovni,
- uznáva rozhodujúci význam ovládania úradného jazyka alebo úradných jazykov prijímajúcej krajiny. Včasné získanie jazykových znalostí uľahčuje úspešnú integráciu aj na miestnej a regionálnej úrovni,
- zdôrazňuje, že nelegálne a legálne prisťahovalectvo spolu súvisia a že boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu má kľúčový význam pri vypracovaní politiky v oblasti legálneho prisťahovalectva. Na jednej strane je potrebné presadzovať boj proti nelegálnej migrácii dôsledne a komplexne, aby bol boj proti kriminálnym štruktúram, ktoré sú často organizované, účinný. Na druhej strane treba vypracovať perspektívy, ktoré umožnia legálne prisťahovalectvo v prípade nedostatku pracovných síl, alebo ak ide hlavne o výmenu či prenos poznatkov alebo zvyšovanie kvalifikácie migrantov v rámci časovo obmedzeného pobytu.

Spravodajca: Werner JOSTMEIER (DE/ELS), poslanec snemu spolkovej krajiny Severné Porýnie – Vestfálsko

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie: Smerom k spoločnej prisťahovaleckej politike

KOM(2007) 780 v konečnom znení

Oznámenie Komisie: Spoločná prisťahovalecká politika pre Európu: zásady, opatrenia a nástroje

KOM(2008) 359 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Úloha regionálnych a miestnych orgánov

1. podporuje spoločnú prisťahovaleckú politiku, ktorá sa od zasadnutia Európskej rady v roku 1999 v Tampere vyvinula až do Európskeho paktu o prisťahovalectve a azyle,

2. poukazuje na to, že Výbor regiónov je pripravený spolupracovať na vypracovaní spoločnej prisťahovaleckej politiky a prispieť k tejto politike. Miestne a regionálne orgány sú pritom pripravené prijať nové výzvy a podporiť výmenu osvedčených postupov v tejto oblasti na miestnej a regionálnej úrovni,

3. vyjadruje spokojnosť a vďaku v súvislosti s užšou spolupracou s Európskou komisiou, v ktorej sa musí pokračovať,

4. víta partnerský prístup, ktorý presadzuje Európska komisia. Partnerská spolupráca a solidarita medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ by mala zahŕňať účasť miestnych a regionálnych aktérov. Budúce výzvy si vyžadujú koordinované a zosúladené opatrenia, ktoré si v rámci spoločnej prisťahovaleckej politiky vyžadujú účinný postup EÚ a členských štátov,

5. zdôrazňuje, že spoločná prisťahovalecká politika sa podstatným spôsobom ako prvých týka miestnych a regionálnych orgánov. Na jednej strane sa ich najviac týkajú dôsledky nelegálneho prisťahovalectva, na druhej strane sú zodpovedné za poskytovanie služieb týmto ľuďom v rámci miestneho procesu integrácie. Preto musia byť v plnom rozsahu zapojené do vytvárania európskeho rámca pre legálne prisťahovalectvo, do prípravy opatrení proti nelegálnemu prisťahovalectvu a do rozvojovej spolupráce s krajinami pôvodu,

6. domnieva sa podobne ako Komisia, že sú potrebné mechanizmy založené na solidarite členských štátov a EÚ za súčasného rozloženia záťaže a politickej koordinácie. Miestne a regionálne orgány poukazujú na financovanie – okrem iného – monitorovania a kontroly hraníc a integračnej politiky, čo bude mať vplyv na verejné financie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni,

7. za kľúčovú súčasť prisťahovaleckej politiky považuje rešpektovanie ľudských práv a zásad právneho štátu, ako aj podporovanie demokracie. Európska únia garantuje slobody a zásady zakotvené v Charte základných práv, ako napr. dôstojnosť človeka, slobody, rovnosť, solidarita, občianske práva a justičné práva. Osobitný význam pritom majú práva žien a detí. Tradície alebo konanie, ktoré sú v rozpore s týmito zásadami, sa nesmú tolerovať. O spoločných európskych hodnotách, ktoré sú zakotvené v Charte základných práv, nie je možné vyjednávať. Každý v Európskej únii musí rešpektovať európske základné práva ako záväzný hodnotový základ,

8. poukazuje na to, že prisťahovalci sú v mnohých oblastiach a regiónoch Európy už teraz dôležitou a integračnou súčasťou spoločnosti. Európska únia je spoločnosť so skutočne bohatým a rozmanitým kultúrnym dedičstvom, ktoré je potrebné zachovať a ďalej rozvíjať. UNESCO chápe kultúru ako celok, ktorý nezahŕňa iba umenie a literatúru, ale aj spôsob života, základné ľudské práva, hodnotové systémy, tradície a vierovyznania. Prisťahovalectvo môže prispieť k obohateniu kultúrnej rozmanitosti. Európskym rokom dialógu medzi kultúrami ⁽¹⁾ Európska únia osobitne ocenila kultúrnu rozmanitosť,

Kroky smerujúce k spoločnej prisťahovaleckej politike

9. vzhľadom na už prijaté stanoviská Výboru regiónov požaduje zapojenie miestnych a regionálnych aktérov do ďalších fáz budúcej spoločnej prisťahovaleckej politiky ⁽²⁾,

Prosperita a prisťahovalectvo

10. zdôrazňuje veľký význam prisťahovalcov v súvislosti s ich prínosom k socioekonomickému rozvoju EÚ. V záujme medzinárodnej konkurencieschopnosti európskeho hospodárskeho priestoru sa príťažlivosť EÚ musí citelne zvýšiť, aby bolo možné viac využívať miestny a regionálny potenciál,

11. považuje jasné a transparentné pravidlá, ako aj ich dodržiavanie z dôvodov právnej istoty a spravodlivého zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tretích krajín za bezpodmienečne nevyhnutné,

⁽¹⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1983/2006/ES z 18. decembra 2006 o Európskom roku medzikultúrneho dialógu (2008).

⁽²⁾ Pretože oznámenie KOM(2008) 359 v konečnom znení sa obmedzuje na otázky súvisiace s prisťahovalectvom štátnych príslušníkov tretích krajín, nezaobrá sa toto stanovisko migráciou občanov Únie v rámci EÚ alebo urýchlych regiónov.

12. považuje systém stimulov zameraných na integráciu s prítazlivými podmienkami na pobyt pre príslušníkov tretích krajín a ich rodín za smerodajný prístup k získaniu potrebných pracovníkov pre európsky hospodársky priestor. V dobrých koncepciách riadenia prisťahovalctva v súlade s trhom práce je potrebné zohľadňovať aj otázky zlučovania rodín podľa smernice 2003/86/ES,

13. poukazuje na to, že spoločná prisťahovalecká politika by mohla prostredníctvom zjednodušenia administratívneho konania pri prijímaní prisťahovalcov viesť k výraznému zníženiu administratívnej náročnosti pre členské štáty ako aj pre regionálne a miestne orgány,

14. vyzýva Komisiu, aby posúdila, ktoré úlohy vyplývajú pre miestne a regionálne orgány z opatrení navrhnutých Komisiou, ktoré sa majú zavádzať na európskej resp. národnej úrovni. Je tiež dôležité, aby boli tieto prípadné úlohy miestnych a regionálnych orgánov financované na vnútroštátnej úrovni alebo zo zdrojov EÚ,

15. poukazuje na rôzne potreby trhu práce v jednotlivých členských štátoch. Prípadné zavedenie noriem, postupov a povolení k pobytu (ako napr. plánovaná „EU Blue Card“) platných v celej EÚ sa preto musí rozvíjať za súčasného zohľadnenia rozličných požiadaviek vnútroštátnych, regionálnych a miestnych trhov práce, zachovania autonómie riadenia členských štátov a dodržiavania zásady subsidiarity. Požiadavky trhu práce možno zohľadniť na základe právomoci členských štátov rozhodnúť, koľko štátnych príslušníkov tretích krajín smie vstúpiť na ich územie a vyhľadať si tam prácu ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba,

16. víta v tejto súvislosti aktívne zapojenie regionálnych a miestnych orgánov, ktoré navrhla Komisia, pri lepšom vyrovnaní medzi kvalifikáciami a potrebou jednotlivých odvetví, čím by sa mohli zohľadniť práve miestne a regionálne osobitosti,

Integrácia ako kľúč k úspešnému prisťahovalctvu

17. zdôrazňuje význam aktívnej úlohy miestnych a regionálnych orgánov pri integrácii migrantov. Pri vytváraní budúcej spoločnej prisťahovaleckej politiky a sprievodných opatrení, ako napr. pri realizácii európskeho integračného fondu, je potrebné zohľadniť osobitné potreby obcí a regiónov. Je potrebné dodržať zásadu subsidiarity a proporcionality,

18. spája uplatňovanie základných práv so zodpovednosťou a povinnosťami vo vzťahu k iným osobám, spoločnosti a budúcim generáciám. Dodržiavanie spoločného európskeho konsenzu o hodnotách je záväzkom k rešpektu a tolerancii, ktorý je predpokladom pokojného a demokratického spoluzitia. Dôležité impulzy môže v tejto súvislosti poskytnúť dialóg medzi kultúrami na miestnej a regionálnej úrovni,

19. považuje aktívnu spoluprácu všetkých súčastí občianskej spoločnosti a kladný postoj prisťahovalcov a spoločnosti

v hostiteľskej krajine za dôležitý predpoklad integrácie. Krajiny pôvodu môžu prispieť k integrácii svojich štátnych príslušníkov do európskych hostiteľských krajín,

20. uznáva rozhodujúci význam ovládania úradného jazyka alebo úradných jazykov prijímajúcej krajiny. Včasné získanie znalosti úradného jazyka resp. úradných jazykov uľahčuje úspešnú integráciu aj na miestnej a regionálnej úrovni. Malo by sa intenzívne podporovať, aby si prisťahovalci, a najmä ich deti osvojili úradný jazyk alebo úradné jazyky prijímajúcej krajiny a súčasne by sa malo rešpektovať a podporovať právo ovládať svoj materinský jazyk alebo jazyky,

21. považuje za prioritne dôležité, aby sa poskytovali základné a zrozumiteľné informácie o cieľovom meste, lokalite alebo regióne, ako aj o najbežnejších zvyklostiach zaužívaných na danom mieste a v okolí,

22. zdôrazňuje význam základných poznatkov o histórii a inštitúciách prijímajúcej krajiny. Poskytovanie takýchto základných informácií prisťahovalcom je nevyhnutným predpokladom ich úspešnej integrácie,

23. podporuje usporadúvanie uvítacích programov a aktivít pre občanov tretích krajín krátko po ich príchode do prijímajúcej krajiny, prostredníctvom ktorých získajú základné informácie o jazyku, histórii, inštitúciách, socioekonomických charakteristikách, kultúrnom živote a základných hodnotách uznávaných v prijímajúcej krajine,

24. podporuje financovanie inovatívnych integračných programov a modelov, ktoré zahŕňajú jazykové kurzy a školenia zamerané na komunikáciu, ako aj informácie o kultúrnych, politických a sociálnych aspektoch prijímajúcej krajiny,

25. prikladá vzdelaniu kľúčový význam pri integrácii. Miestne a regionálne orgány plnia v tejto oblasti dôležitú funkciu s cieľom prispieť k rovnosti príležitostí pre všetkých. Zelená kniha – Migrácia a mobilita: výzvy a príležitosti vzdelávacích systémov EÚ, ktorú zverejnila Komisia⁽³⁾, poukazuje na hlavnú úlohu vzdelávania pri integrácii. Komisia by pri vyhodnotení konzultácií mala osobitne zohľadniť úlohu miestnych a regionálnych aktérov,

26. poukazuje na kľúčovú úlohu pracovného života pri integrácii prisťahovalcov. Nezamestnanosť je často prekážkou úspešnej integrácie, predovšetkým vtedy, keď postihuje mladých ľudí. Migrácia štátnych príslušníkov tretích krajín musí prebiehať v súlade s potrebami trhu práce v jednotlivých členských štátoch. Vlastná zárobková činnosť je podstatným predpokladom integrácie a okrem toho sa tak dosiahne aj zapojenie do systémov sociálneho zabezpečenia. Bez tohto predpokladu by príliv prisťahovalcov do systémov sociálneho zabezpečenia viedol k veľkému zaťaženiu regionálnych a miestnych orgánov a obyvateľom v členských štátoch by ho nebolo možné zdôvodniť,

⁽³⁾ KOM(2008) 423 v konečnom znení.

Solidarita a prisťahovalectvo

27. zdôrazňuje, že nelegálne a legálne prisťahovalectvo spolu súvisia a že boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu má kľúčový význam pri vypracovaní politiky v oblasti legálneho prisťahovalectva. Na jednej strane je potrebné presadzovať boj proti nelegálnej migrácii dôsledne a komplexne, aby bol boj proti kriminálnym štruktúram, ktoré sú často organizované, účinný. Preto je dôležité, aby dohody uzatvárané s tretími krajinami obsahovali ustanovenia týkajúce sa boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu, a predovšetkým readmisie nelegálne sa zdržiavajúcich občanov tretích krajín. Na druhej strane treba vypracovať perspektívy, ktoré umožnia legálne prisťahovalectvo, ak ide o vysokokvalifikovaných migrantov alebo v prípade nedostatku pracovných síl, alebo ak ide hlavne o výmenu či prenos poznatkov alebo zvyšovanie kvalifikácie migrantov v rámci časovo obmedzeného pobytu, čo je neskôr prospešné aj pre rozvoj krajín pôvodu,

Efektívne a koordinované využívanie disponibilných prostriedkov

28. požaduje rozsiahle informácie o príslušných fondoch a podporných programoch EÚ, aby mohli všetky zainteresované strany na miestnej a regionálnej úrovni využiť existujúce fondy a programy,

29. zastáva názor, že v rámci budúcej prisťahovaleckej politiky EÚ by mohlo byť potrebné pridať finančné a ľudské zdroje na vybudovanie kapacít agentúry FRONTEX v oblasti opatrení hraničnej kontroly a na ochranu pred bezpečnostnými hrozbami, aby mohla účinne plniť svoje úlohy,

30. dôrazne poukazuje na to, že v rámci budúcej prisťahovaleckej politiky EÚ by sa malo najmä pridelením zodpovedajúcich finančných prostriedkov a umožnením prístupu k fondom a programom EÚ prispieť k rozvoju kapacít regionálnych a miestnych orgánov riadiť migračné toky. Zlyhanie trvalo udržateľnej a úspešnej, t. j. zúčastnenými stranami prijímanej prisťahovaleckej politiky, by totiž viedlo nielen k vysokým socio-ekonomickým nákladom, ale ohrozilo by aj náš blahobyt, sociálny zmier a hospodársky rozvoj,

31. požaduje finančnú podporu integračnej politiky, najmä úloh v oblasti vzdelávania na miestnej a regionálnej úrovni. Zelená kniha o migrácii a mobilite bude tematizovať prínos programov a fondov Spoločenstva k podpore integračnej politiky. Integračné fondy EÚ musia podporovať miestne a regionálne úlohy v oblasti vzdelávania zamerané na integráciu,

Partnerstvo s tretími krajinami

32. poukazuje na to, že v rámci budúcej prisťahovaleckej politiky EÚ by sa mal zohľadniť veľký význam podpory dialógu a spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitu a mali by sa pritom využiť nástroje európskej susedskej politiky a Únia pre Stredozemie a zrealizovať účinná rozvojová spolupráca, a že pri podpore tejto spolupráce zohrávajú dôležitú úlohu regionálne a miestne orgány. To sa vzťahuje najmä na tie orgány, ktoré môžu fungovať ako kooperačné platformy pre spoluprácu so susediacimi tretími štátmi,

33. zdôrazňuje globálny rozmer migrácie, ktorá má ďalekosiahle následky tak pre krajiny pôvodu, ako aj pre Európsku úniu. Preto je potrebné obzvlášť zohľadniť vzájomné pôsobenie tém migrácie a rozvoja. Pritom si však treba uvedomiť, že migrácia odborníkov nesmie mať pre rozvojové krajiny negatívne ekonomické dôsledky („únik mozgov“). Pri migračnej cirkulácii by odborníci mohli po svojom návrate do krajiny pôvodu využiť alebo ďalej sprostredkovať získané znalosti,

Bezpečnosť a prisťahovalectvo

34. zastáva názor, že vzhľadom na výzvy súvisiace s nelegálnou migráciou musí byť pri vypracovaní budúcej prisťahovaleckej politiky EÚ v centre pozornosti nevyhnutnosť praktických a zosúladených opatrení na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a proti kriminálnym skupinám, aby sa zabránilo ľudským tragédiám,

Intenzívnejší boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a nulová tolerancia voči obchodovaniu s ľuďmi

35. dôrazne podporuje opatrenia Európskej únie na zabránenie nelegálnemu prisťahovalectvu, ktoré často prispieva k vykorisťovaniu najmä žien a detí. V tejto oblasti je potrebné prijať dôsledné opatrenia. Proti sieťam a skupinám, ktoré sa podieľajú na obchodovaní s ľuďmi alebo ho organizujú, sa musí bojovať spolu s krajinami pôvodu a tranzitu. Miestne a regionálne orgány sa musia primerane zapojiť do spolupráce,

Vyhliadky

36. vníma šance a možnosti úspešnej prisťahovaleckej politiky, ktorá môže prispieť k hospodárskemu úspechu a kultúrnej rozmanitosti. Miestne a regionálne orgány podporujú politiku, ktorá prispeje k zvýšeniu hospodárskeho a spoločenského potenciálu Európskej únie. Zároveň pripomína, že Európska únia bude môcť v plnej miere využívať výhody legálneho prisťahovalectva, pokiaľ bude boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu dôsledný a úspešný.

V Bruseli 26. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Piata správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti“

(2009/C 76/08)

VÝBOR REGIÓNOV

- Domnieva sa, že sa politika súdržnosti musí naďalej zameriavať na vyrovnanie vzniknutých rozdielov v hospodárskej a sociálnej oblasti, aby sa neoslabil základné princípy ako začlenenie do spoločnosti a solidarita, ale nesmie podľahnúť pokušeniu nadmerne zaťažiť politiku súdržnosti príliš veľkým množstvom protichodných cieľov.
- Nazdáva sa, že ciele súdržnosti a rastu môžu a musia byť navzájom zlučiteľné, keďže ide o dva úzko prepojené méty, pričom zdôrazňuje, že je potrebné zistiť, ako rast dokáže zlepšiť súdržnosť, a nie ako súdržnosť podporiť rast.
- Pochybuje o tom, že má zmysel vytýčiť v oblasti stratégie rastu ciele na dosiahnutie konkurencieschopnosti pre nástroje politiky súdržnosti, a vyzýva v rámci úvah o budúcej podobe štrukturálnych fondov k analýze vplyvu účelového viazania finančných prostriedkov (earmarking) v súlade s Lisabonskou stratégiou na výsledky hospodárskej a sociálnej súdržnosti.
- Pokladá za potrebné preskúmať možnosť sformulovať jednoznačnejšie a úplnejšie ukazovatele rozvoja a blahobytu, ktoré by odrážali existenciu nezanedbateľných rozdielov v príjmoch, dostupnosti verejných služieb, kvality zdravotnej starostlivosti a ponuky kultúrneho a odborného vzdelávania na miestnej a regionálnej úrovni.
- Zdôrazňuje, že ak má politika súdržnosti zohrávať významnú úlohu pri účinnejšom odstraňovaní vzniknutých rozdielov v hospodárskej a sociálnej oblasti, musí mať k dispozícii primerané zdroje a prostriedky, pričom sa nazdáva, že súčasná úroveň finančných prostriedkov je len nevyhnutným minimom na vykonávanie tejto funkcie.

Spravodajkyňa: pani Marta VINCENZI (SES/IT), primátorka Janova (Taliansko)

Referenčný dokument:

Oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu a Rade

Piata správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti

Prosperujúce regióny, prosperujúca Európa

KOM(2008) 371 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Stav diskusie

1. Domnieva sa, že je čoraz dôležitejšie zohľadňovať v kohéznej politike okrem hospodárskej a sociálnej súdržnosti aj územný rozmer, keďže napriek pokroku a zlepšeniam naďalej pretrvávajú hospodárske rozdiely medzi regiónmi, ale zväčšujú sa aj štrukturálne problémy v rámci jednotlivých regiónov. Podčiarkuje kľúčový význam toho, aby bol spomínaný územný rozmer sprevádzaný dodržiavaním zásad rovnosti a proporcionality.

2. Súhlasí s tým, že mnohé aktivity financované Európskou úniou preukázali svoju pridanú hodnotu. Skutočnosť, že projekt spĺňa kritériá oprávnenosti, umožňuje ľahšie prilákať verejné a súkromné investície a urýchliť rozvoj inovácie v oblasti riadenia a realizácie.

3. Vyjadruje svoje poľutovanie nad tým, že Komisia stále nevenuje dostatočnú pozornosť pákovému efektu štrukturálnych fondov a pripomína, že vo svojom výhľadovom stanovisku na túto tému navrhol vytvoriť hodnotiaci rámec pre jednotlivé dimenzie pridanej hodnoty politiky súdržnosti.

4. Vítá zavedenie pojmu „regióny s prechodným financovaním“, ktorý zahŕňa nielen regióny, v ktorých sa postupne začne poskytovať pomoci (*phasing-in*), a regióny, v ktorých sa postupne zastaví poskytovanie pomoci (*phasing-out*), ale aj regióny, v ktorých sa poskytovanie pomoci zastaví po ukončení programovacieho obdobia 2007 – 2013, a podporuje vypracovanie cieľných riešení pre tieto oblasti.

5. Vítá konzultáciu, ktorú Komisia uskutočnila ešte pred zverejnením svojej zelenej knihy o územnej súdržnosti a ktorá poukazuje na to, že zúčastnené strany naďalej uznávajú a podporujú úlohu politiky súdržnosti pri budovaní Európskej únie.

6. Poukazuje na to, že sa v diskusii preskúmala možnosť zaviesť nové a odlišné kritériá oprávnenosti. Bolo tiež vyjadrené pranie, aby boli okrem HDP a HNP zohľadnené napríklad aj demografická štruktúra a štruktúra osídlenia (údaje o rozložení obyvateľstva, úrovni starnutia a miere závislosti), trh práce, ponuka služieb, územné plánovanie, mestský a vidiecky rozvoj, prírodné a kultúrne hodnoty, ako aj ekologické a klimatické faktory. O všetkých týchto faktoroch sa dá povedať, že ovplyv-

ňujú hospodársky a sociálny rozvoj. Zároveň sa osvedčilo používanie ukazovateľov platných v celej EÚ na vymedzenie podporovaných oblastí, ale na konkrétne zhodnotenie účinnosti politiky súdržnosti by bolo vhodné požiadavkou používať širšiu paletu ukazovateľov vychádzajúcich z rozsiahlejšieho súboru údajov.

7. Vyslovuje sa za to, aby sa pri obsahovom hodnotení rozdielov v rozvoji a pokroku v oblasti súdržnosti zohľadnili okrem HDP a HND aj trh práce (údaje o zamestnanosti, mobilite, a odbornej príprave), ponuka služieb (údaje o dostupnosti, efektívnosti, rozšírení) a štruktúra územia (údaje o rozlohe, kontinuite, polycentrickosti), demografická štruktúra a štruktúra osídlenia (údaje o rozložení obyvateľstva, úrovni starnutia a miere závislosti), úroveň vzdelania obyvateľstva, investície do výskumu a inovácií (údaje o prostriedkoch určených na výskum, vývoj a inovácie v rámci HDP), ako aj osobitné geografické charakteristiky niektorých regiónov, ako sú najvzdialenejšie, ostrovné či horské regióny.

8. Nazdáva sa, že výzvy spojené s klimatickými zmenami a problémy zásobovania energiou budú naďalej rôznym spôsobom a intenzitou ovplyvňovať širokú paletu otázok súvisiacich s hospodárskym a sociálnym rozvojom ako aj úsilie a možnosti politiky súdržnosti.

9. Upozorňuje na to, že na jednej strane reagujú najvzdialenejšie regióny mimoriadne citlivo na tieto nové výzvy a na druhej strane predstavujú pre EÚ príležitosť, pretože sa môžu využívať ako prírodné laboratória na štúdium dôsledkov a hľadanie riešení týchto problémov v záujme celej EÚ.

10. Upriamuje pozornosť na skutočnosť, že napriek tomu, že regionálne štatistiky predstavujú významný nástroj na zlepšenie kritérií oprávnenosti resp. zmenu ukazovateľov rozvoja, v mnohých členských štátoch môže byť využívanie resp. spracovanie dostupných údajov spojené s ťažkosťami. Ak údaje ešte nie sú k dispozícii, môže byť problematické ich získavanie, resp. hodnotenie.

Ciele a priority

11. Poukazuje na to, že cieľom naďalej zostáva podpora európskej súdržnosti zmenšovaním rozdielov v rozvoji. Podpora by preto mala priniesť osoh najmä hospodársky slabým regiónom, hoci kohézna politika musí byť dostupná pre všetky európske oblasti, pokiaľ má byť úspešná a stať sa záujmom všetkých.

12. Nazdáva sa, že hlavnou výzvou je urýchlenie konvergencie zaostávajúcich regiónov, predovšetkým pokiaľ ide o integráciu území nových členských štátov, na čo detailne a správne poukázala Európska komisia v rôznych správach o politike súdržnosti.

13. Zastáva názor, že zisťovanie nedostatkov v infraštruktúre a ich odstraňovanie by malo byť prednostnou prioritou.

14. Zdôrazňuje, že politika súdržnosti sa zameriava na dosiahnutie väčšej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a v súlade s týmto prístupom prispieva k realizácii sektorových politických opatrení Európskej únie resp. vnútroštátnych opatrení členských krajín.

15. Pokladá integráciu sektorových opatrení s opatreniami politiky súdržnosti ešte stále za veľmi slabú a nazdáva sa, že posilnenie integrovaného prístupu by viedlo k vytýčeniu horizontálnych cieľov v prvom rade na harmonizáciu rozvoja poľnohospodárstva, životného prostredia, energetiky a dopravy.

16. Vzhľadom na súčasnú hospodársko-politickú situáciu je ešte viac presvedčený o tom, že je potrebné vytvárať siete a klastre v rámci príslušných sieťových a klastrových projektov nezávisle od hraníc oblastí.

17. Nazdáva sa, že ciele súdržnosti a rastu môžu a musia byť navzájom zlučiteľné, keďže ide o dva úzko prepojené méty, pričom zdôrazňuje, že je potrebné zistiť, ako rast dokáže zlepšiť súdržnosť, a nie ako súdržnosť podporiť rast.

18. Pochybuje o tom, že má zmysel vytýčiť v oblasti stratégie rastu ciele na dosiahnutie konkurencieschopnosti pre nástroje politiky súdržnosti, a vyzýva v rámci úvah o budúcej podobe štrukturálnych fondov k analýze vplyvu účelového viazania finančných prostriedkov (*earmarking*) v súlade s Lisabonskou stratégiou na výsledky hospodárskej a sociálnej súdržnosti.

19. Zdôrazňuje, že všetci zainteresovaní sa nazdávajú, že zjednodušenie postupov by uľahčilo správu fondov, ale upozorňuje, že reformy musia prebehnúť opatrne, aby sa neprišlo o prínos viacúrovňového zapojenia regionálnych a miestnych orgánov do riadenia v rámci Spoločenstva.

20. Nazdáva sa, že právne a administratívne prostredie je zásadným predpokladom úspechu politiky súdržnosti a zdôrazňuje, že posilnenie inštitúcií predstavuje pre uskutočňovanie opatrení jeden z najcennejších a zároveň najmenej zrejmych zdrojov pre fungovanie politiky súdržnosti.

21. Pripomína, že zvyšujúca sa hospodárska súťaž z hľadiska výrobnnej a administratívnej efektívnosti medzi európskymi regiónmi je faktorom, ktorý nemožno prehliadať v súvislosti s hospodárskou a sociálnou súdržnosťou, pokiaľ ide o prilákanie zahraničných investícií a začlenenie do svetového hospodárstva.

22. Súhlasí s tým, že by sa mali vypracovať nové a inovatívne nástroje finančného inžinierstva v rámci politiky súdržnosti

(napr. rotačné – revolvingové fondy) a zároveň poukazuje na to, že princíp spolufinancovania je spoľahlivým a účinným nástrojom, ak sa má zachovať pridaná hodnota politiky súdržnosti.

23. Zdôrazňuje veľký potenciálny prínos politiky súdržnosti k zviditeľňovaniu projektu, akým je jednotná Európa, pričom poukazuje na to, že Komisia v spolupráci s členskými štátmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi musí nájsť ešte účinnejšie spôsoby ako európskych občanov informovať o prínose a výsledkoch politiky súdržnosti.

Ďalšie kroky

24. Zdôrazňuje, že zásady, na ktorých spočíva súčasná európska politika súdržnosti, t. j. koncentrácia, plánovanie, spolufinancovanie, dodatočnosť a partnerstvo, preukázali svoju platnosť, a domnieva sa, že by sa o ne mala opierať činnosť Spoločenstva aj v budúcnosti.

25. Pripomína, že európska politika súdržnosti sa musí aj naďalej zakladať na pevnom partnerstve medzi všetkými úrovňami riadenia a musí zapojiť v čoraz väčšej miere miestne a regionálne orgány do všetkých fáz od navrhovania projektov až po hodnotenie programov.

26. Kládne dôraz na význam územnej spolupráce pre všetky rozmery politiky súdržnosti, pokiaľ ide o pridanú hodnotu a viditeľnosť na miestnej úrovni, a upozorňuje na to, že by sa mali naplno rozvinúť možnosti, ktoré ponúka nový nástroj EZÚS.

27. Vyzýva k posilneniu mestského rozmeru politiky súdržnosti, pričom pripomína, že mestské oblasti sú často hybnou silou hospodárskeho rozvoja, ale skrývajú aj vážne problémy hospodárskych rozdielov, nerovného spoločenského postavenia a kultúrnej izolácie.

28. Upriamuje pozornosť na potrebu väčšej koordinácie, pokiaľ ide o problémy vidieckych oblastí na jednej strane a mestských oblastí na strane druhej, keďže väzby medzi mestským a vidieckym prostredím sú neodmysliteľnou súčasťou integrovanej politiky regionálneho rozvoja.

29. Odporúča opätovne začleniť nástroje v oblasti vidieckeho rozvoja do všeobecnej politiky súdržnosti, keďže štrukturálne fondy poskytujú finančné prostriedky mnohým opatreniami s paralelnými cieľmi a toto rozhodnutie môže byť najlepším riešením na zabránenie duplicite projektov a opatrení.

30. Navrhuje, aby riadiace orgány nadviazali spoluprácu so štatistickými úradmi, ktorej výsledkom by bolo vypracovanie nových štatistických nástrojov pre regionálnu úroveň na primerané a ciele zhodnotenie vplyvu politiky súdržnosti. To by umožnilo lepšie stanoviť ukazovatele rozvoja resp. ešte vylepšiť kritériá oprávnenosti.

31. Pokladá za potrebné preskúmať možnosť sformulovať jednoznačnejšie a úplnejšie ukazovatele rozvoja a blahobytu, ktoré by odrážali existenciu nezanedbateľných rozdielov v príjmoch, dostupnosti verejných služieb, kvality zdravotnej starostlivosti a ponuky kultúrneho a odborného vzdelávania na miestnej a regionálnej úrovni.

32. Poukazuje na to, že možnosť využiť doplnkové formy financovania, ako rotačné (revolvingové) fondy s rizikovým kapitálom a zvýhodnené alebo garantované pôžičky, by vyvolala pozitívny znásobujúci efekt bez toho, aby sa výrazne narušil systém poskytovania grantov politiky súdržnosti.

33. Nazdáva sa, že verejné orgány, medzi inými miestne a regionálne, budú v budúcnosti vyzvané, aby vo väčšej miere než doteraz investovali do poskytovania alebo podpory služieb všeobecného záujmu na odstránenie veľkých rozdielov, ktoré existujú najmä v oblasti verejného zásobovania a dopravy.

34. Pripomína, že členské štáty Európskej únie čelia demografickej výzve postupného starnutia obyvateľov a zdôrazňuje, že jedným z aspektov týchto zmien je aj narastajúci dopyt po verejných službách, v prvom rade v zdravotnej a sociálnej oblasti, ktoré by zaručovali rovnako účinné služby v rovnakej kvalite pre všetkých.

35. Nazdáva sa, že zjednodušenie politiky súdržnosti musí prebiehať podľa zásad subsidiarity a proporcionality, pričom povinnosť predkladať správy o hospodárení ako aj postupy kontroly musia byť prispôsobené rozsahu opatrení a miesta realizácie projektov s cieľom znížiť náklady a decentralizovať riadenie.

Záverčné zhrnutie

36. Nazdáva sa, že Európska únia musí uznať a posilniť územný rozmer politiky súdržnosti, aby sa umožnil hospodársky a sociálny rozvoj, ktorý by nebol len vyvážený a trvalo udržateľný medzi jednotlivými regiónmi, ale aj polycentrický a harmonický v rámci samotných regiónov.

37. Zdôrazňuje, že súdržnosť naďalej zostáva dôležitou výzvou, keďže veľké rozdiely v úrovni hospodárskeho a sociálneho rozvoja medzi rôznymi regiónmi ako aj v rámci

týchto regiónov stále pretrvávajú, ba dokonca sa od ostatného rozšírenia Európskej únie ešte zväčšili.

38. Domnieva sa, že sa politika súdržnosti musí naďalej zameriavať na vyrovnanie vzniknutých rozdielov v hospodárskej a sociálnej oblasti, aby sa neoslabil základné princípy ako začlenenie do spoločnosti a solidarita, ale nesmie podľahnúť pokušeniu nadmerne zaťažiť politiku súdržnosti príliš veľkým množstvom protichodných cieľov.

39. Zdôrazňuje, že ak má politika súdržnosti zohrávať významnú úlohu pri účinnejšom odstraňovaní vzniknutých rozdielov v hospodárskej a sociálnej oblasti, musí mať k dispozícii primerané zdroje a prostriedky, pričom sa nazdáva, že súčasná úroveň finančných prostriedkov je len nevyhnutným minimom na vykonávanie tejto funkcie a zároveň musí odolať tlakom na obmedzovanie výdavkov, ktoré sú vyvolané v kontexte celosvetovej finančnej krízy, kvôli ktorej je o to viac potrebné účinnejšie uplatňovať opatrenia politiky súdržnosti.

40. Zdôrazňuje, že súdržnosť si musí zachovať európsky rozmer a odmieta všetky pokusy o „znárodnenie“ úsilia Spoločenstva, ktorého pridaná hodnota spočíva aj v tom, že predstavuje rozsiahlu spoločne odsúhlasenú politiku s jasnými strategickými cieľmi, ktorá dokáže reagovať na európske a celosvetové výzvy a prispôbiť sa regionálnym a miestnym požiadavkám.

41. Podčiarkuje pojem pákového efektu politiky súdržnosti, keďže investície majú dlhodobé účinky na štruktúru miestneho a regionálneho hospodárstva, podporujú inovačný prístup k rozvoju a zamestnanosti a majú silný dosah na budovanie kapacít (*capacity building*) orgánov verejnej správy a podnikov.

42. Vyzyva k používaniu nových finančných nástrojov, ktoré by mohli jednoduchším a účinnejším spôsobom prispieť k investíciám predovšetkým v regiónoch, ktoré si vyžadujú reštrukturalizáciu a inováciu, a to najmä na podporu úlohy a rozvoja MSP.

43. Pripomína, že v súlade so zásadou subsidiarity je potrebné zapojiť miestne a regionálne orgány do všetkých fáz od navrhovania až po hodnotenie, keďže sú úrovňou, ktorá sa nachádza najbližšie ku konečným príjemcom, a keďže nesú hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie politiky súdržnosti priamo na mieste.

V Bruseli 27. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Západný Balkán: Podpora európskej perspektívy“

(2009/C 76/09)

VÝBOR REGIÓNOV:

- Považuje prísľub Európskej únie ponúknuť európsku perspektívu celému regiónu západného Balkánu za záväzný, pokiaľ jednotlivé krajiny regiónu splnia podmienky pre vstup do EÚ.
- Apeluje na krajiny západného Balkánu o čo najpromptnejšie vysporiadanie sa s podmienkami vedúcimi k liberalizácii vízovej politiky Európskej únie. Vízová povinnosť, ktorej v súčasnosti podliehajú obyvatelia krajín západného Balkánu, bráni rozvoju sociálnych kontaktov s partnermi z členských krajín EÚ a spomaľuje tiež proces implementácie edukačných a rozvojových projektov. Nabáda členské štáty EÚ v pokračovaní v nastúpenom trende liberalizácie vízovej povinnosti voči krajinám západného Balkánu.
- Zdôrazňuje význam nastúpených procesov decentralizácie a dekoncentrácie štátnej moci v krajinách západného Balkánu. Upozorňuje, že etnický faktor nesmie byť jediným, respektíve dominantným v spomínaných procesoch. V etnicky výrazne heterogénnych krajinách považuje za dôležité upevnenie pozície centrálnych inštitúcií podmieňujúcich vitálne fungovanie štátov za súčasnej akceptácie autonómneho rozhodovania inštitúcií a orgánov regionálnej a miestnej samosprávy.
- Považuje za dôležité ďalej energicky presadzovať nezávislosť súdnictva. Je potrebné pokračovať v boji proti korupcii a snahe o posilnenie dôvery občanov v súdnictvo.
- Podporuje intenzívne zapájanie miestnych a regionálnych samospráv, respektíve inštitúcií do spolupráce s partnermi v členských krajinách EÚ. Žiada o vytvorenie adekvátnych inštitucionálnych a finančných mechanizmov umožňujúcich miestnym a regionálnym samosprávam, rovnako ako národným združeniam miestnych samospráv zúčastňovať sa intenzívnejšie na cezhraničných a regionálnych projektoch, vrátane ich participácie na iniciatívach spadajúcich pod rámec Európskeho zoskupenia územnej spolupráce (EGTC).

Spravodajca: pán František KNAPÍK (SK/EES), primátor mesta Košice

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Západný Balkán: podpora európskej perspektívy
KOM(2008) 127 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

A Všeobecné odporúčania

Napredovanie v integračnom procese

1. Považuje prísľub Európskej únie ponúknuť európsku perspektívu celému regiónu západného Balkánu za záväzný, pokiaľ jednotlivé krajiny regiónu splnia podmienky pre vstup do EÚ.

2. Víta pokrok, ktorý dosiahli krajiny západného Balkánu v procese približovania sa Európskej únii. Podpis Stabilizačnej a asociačnej dohody (SAA) medzi EÚ a Srbskou republikou, ako aj medzi EÚ a Bosnou a Hercegovinou je predpokladom pre napĺňanie európskej perspektívy celého regiónu. Dôkazom napredovania európskej integrácie je takisto reálna perspektíva Čiernej Hory a Albánska, a neskôr aj ďalších krajín tohto regiónu získať v blízkej budúcnosti štatút kandidátskych krajín, rovnako aj úspešné napredovanie prístupových rozhovorov s Chorvátskom.

3. Odporúča Európskej komisii zúročiť vo väčšej miere skúsenosti nových členských krajín tak z integračného, ako aj transformačného procesu. Názor nových členských krajín by mal byť pridanou hodnotou pri koncipovaní politík EÚ, špeciálne s dôrazom na integračné ambície krajín západného Balkánu.

4. Apeluje na krajiny západného Balkánu o čo najpromptnejšie vysporiadanie sa s podmienkami vedúcimi k liberalizácii vízovej politiky Európskej únie. Vízová povinnosť, ktorej v súčasnosti podliehajú obyvatelia krajín západného Balkánu bráni rozvoju sociálnych kontaktov s partnermi z členských krajín EÚ a spomaľuje tiež proces implementácie edukačných a rozvojových projektov. Nabáda členské štáty EÚ v pokračovaní v nastúpenom trende liberalizácie vízovej povinnosti voči krajinám západného Balkánu.

5. Zdôrazňuje význam nastúpených procesov decentralizácie a dekoncentrácie štátnej moci v krajinách západného Balkánu. Upozorňuje, že etnický faktor nesmie byť jediným, respektíve dominantným v spomínaných procesoch. V etnicky výrazne heterogénnych krajinách považuje za dôležité upevnenie pozície centrálnych inštitúcií podmieňujúcich vitálne fungovanie štátov

za súčasnej akceptácie autonómneho rozhodovania inštitúcií a orgánov regionálnej a miestnej samosprávy.

6. Pripomína, že uznanie a ochrana menšín je jedným z kodanských kritérií, ktorých splnenie je predpokladom na vstup do Európskej únie. Je presvedčený, že ústrednou úlohou menšinových práv je uľahčovať mierové spolužitie obyvateľov rôznych rás, jazykov alebo náboženstiev s väčšinovým obyvateľstvom a zabezpečiť, aby boli uspokojené ich špecifické potreby.

7. Vyzýva krajiny regiónu, aby prijali opatrenia, pomocou ktorých sa posilní účasť žien na politickom, spoločenskom a hospodárskom živote a podporí rovnoprávne postavenie žien a mužov. Výbor konštatuje, že ešte stále dochádza k prípadom diskriminácie žien a domáceho násillia a žiada preto krajiny, aby podnikli väčšie úsilie pri ochrane práv žien.

8. Navrhuje posilniť administratívne kapacity na úrovni celoštátnych inštitúcií i miestnych samospráv za účelom čo najefektívnejšieho využitia finančných prostriedkov poskytnutých krajinám západného Balkánu prostredníctvom nástroja rozvoje pomoci (IPA).

9. Považuje za dôležité ďalej energicky presadzovať nezávislosť súdnictva. Je potrebné pokračovať v boji proti korupcii a snahe o posilnenie dôvery občanov v súdnictvo.

10. Vyjadruje poľutovanie v súvislosti s veľmi rozšírenou korupciou. Táto je prekážkou pri budovaní transparentnej verejnej správy a negatívne ovplyvňuje efektívne riadenie a správu fondov a programov EÚ.

11. Víta aktivity vedúce k vytvoreniu Regionálnej školy verejnej správy (ReSPA) so všetkými právomocami náležiacimi vzdelávacej inštitúcii zameranej na vzdelávanie ľudských zdrojov v oblasti verejnej správy, s cieľom posilnenia administratívnej kapacity v krajinách regiónu západného Balkánu. Do spolupráce s budúcou sa inštitúciou odporúča zapojiť v čo najväčšej miere existujúce vzdelávacie inštitúcie zamerané na verejnú správu v jednotlivých členských krajinách. Podporuje takisto ďalšie nástroje Európskej komisie vedúce k posilneniu administratívnej kapacity, budovaniu inštitúcií a implementácie európskej legislatívy, špeciálne prostredníctvom twiningu, Nástroja technickej pomoci a výmeny informácií (TALEX) a Nástroja podpory zlepšenia riadenia a manažmentu (SIGMA).

Regionálna spolupráca a rozvoj cezhraničnej spolupráce

12. Víta úspešnú transformáciu Paktu stability pre juhovýchodnú Európu na Radu regionálnej spolupráce. Považuje regionálnu spoluprácu za jednu zo zásadných podmienok pre napredovanie procesu integrácie krajín západného Balkánu do Európskej únie. Špeciálnu pozornosť treba v tomto kontexte zamerať na rozvoj cezhraničnej spolupráce, keďže práve prihraničné regióny boli často najviac poznačené následkami ozbrojených konfliktov z deväťdesiatych rokov. V tejto súvislosti apeluje na rozvoj hraničnej infraštruktúry medzi jednotlivými krajinami regiónu.

13. Zastáva názor, že posilnenie cezhraničnej spolupráce medzi prímorskými a hraničnými oblasťami krajín západného Balkánu a príslušnými oblasťami susediacich členských krajín Európskej únie je správnou cestou k prekonaniu rozdelenia, predsudkov a nedôvery, ktoré sú dôsledkom sporov a konfliktov, ku ktorým v nedávnej alebo aj dávnej minulosti dochádzalo medzi krajinami západného Balkánu a susednými krajinami, terajšími členskými štátmi EÚ.

14. Víta pokrok pri vytváraní zóny voľného obchodu v regióne západného Balkánu, známej ako CEFTA. Odporúča zúčastneným krajinám urýchlenie procesov vedúcich k vytvoreniu efektívneho fungovania zóny v celom regióne, keďže regionálna zóna voľného obchodu napomôže jednotlivým krajinám pripraviť sa na integráciu do jednotného trhu EÚ.

15. Podporuje intenzívne zapájanie miestnych a regionálnych samospráv, respektíve inštitúcií do spolupráce s partnermi v členských krajinách EÚ. Žiada o vytvorenie adekvátnych inštitucionálnych a finančných mechanizmov umožňujúcich miestnym a regionálnym samosprávam, rovnako ako národným združeniam miestnych samospráv zúčastňovať sa intenzívnejšie na cezhraničných a regionálnych projektoch, vrátane ich participácie na iniciatívach spadajúcich pod rámec Európskeho zoskupenia územnej spolupráce (EGTC).

16. Uvedomuje si skutočnosť, že organizácie občianskej spoločnosti zohrávajú významnú úlohu v procese integrácie do EÚ a podporuje vytváranie sietí medzi organizáciami občianskej spoločnosti daného regiónu a vypracovávanie spoločných projektov.

Rozvoj miestnych a regionálnych samospráv

17. Považuje dobré fungovanie miestnych a regionálnych samospráv za nevyhnutné tak z pohľadu vnútornej konsolidácie jednotlivých krajín, ako aj z hľadiska procesu približovania sa EÚ. Odporúča vládam jednotlivých krajín zintenzívniť komunikáciu s miestnymi a regionálnymi samosprávami, ako aj propagáciu myšlienky európskej integrácie.

18. Víta špeciálny mechanizmus podpory miestnych a regionálnych samospráv v regióne západného Balkánu uskutočňovaný v rámci Nástroja predvstupovej pomoci (IPA), ktorý Európska komisia ohlásila na konferencii v Bruseli v apríli 2008.

Odporúča Európskej komisii v čo najväčšej možnej miere zjednodušiť proces poskytovania pomoci s dôrazom na zníženie časovej náročnosti a zvýšenia funkčnosti mechanizmov jej poskytovania. Považuje za potrebné udeľovať akúkoľvek formu pomoci cielene, avšak zároveň pre čo možno najširší okruh recipientov.

19. Si uvedomuje regionálnu nevyváženosť v pôsobení miestnych a regionálnych samospráv pri dosahovaní harmonického a vyváženého územného rozvoja a propagácii myšlienky európskej integrácie medzi metropolitnými regiónmi a regiónmi vzdialenejšími od mestských centier. Považuje za potrebné podporiť efektívne pôsobenie miestnych a regionálnych orgánov vo vidieckych regiónoch, so špeciálnym dôrazom na etnický zmiešané oblasti, kde odporúča zamerať pozornosť na implementáciu multietnických projektov.

20. Uvedomuje si, že miestne a regionálne samosprávy krajín západného Balkánu zohrávajú zásadnú úlohu pri hľadaní primeraného inštitucionálneho riešenia problematiky práv národnostných menšín, a preto od vlád týchto krajín očakáva, že sa pri navrhovaní a schvaľovaní nových noriem a právnych rámcov pre práva menšín, ktoré musia zodpovedať rámcovému dohovoru Rady Európy o ochrane národnostných menšín, budú radiť s miestnymi a regionálnymi samosprávami.

21. Zdôrazňuje dôležitosť miestnych a regionálnych samospráv v procese prekonávania predsudkov a rozdielov medzi jednotlivými etnikami v regióne a v tomto kontexte ich úlohu v komunikácii medzi rôznymi úrovňami miestnej a národnej správy jednotlivých krajín.

B Konkrétne odporúčania k jednotlivým krajinám*Chorvátsko*

22. Víta významný pokrok prístupových rozhovorov Chorvátska, ktorý je signálom aj pre ostatné krajiny západného Balkánu, pokiaľ ide o ich vlastnú perspektívu členstva v EÚ, ak splnia nevyhnutné podmienky. Zastáva názor, že súčasná neistota, pokiaľ ide o nadobudnutie účinnosti Lisabonskej zmluvy po írskom referende, nemá vplyv na prebiehajúce prístupové rokovania s Chorvátskom.

23. Víta pokrok dosiahnutý v oblasti regionálnej politiky a cezhraničnej spolupráce a oceňuje, že Chorvátsko venuje zvýšenú pozornosť doriešeniu otvorených otázok so svojimi susedmi.

24. Pripomína, že Chorvátsko musí urobiť ďalší pokrok pri uskutočňovaní reformy súdnictva, v oblasti boja proti korupcii, práv národnostných menšín, návratu utečencov a reštrukturalizácie lodného staviteľstva, ak sa majú dosiahnuť rozhodujúce pokroky v prístupovom procese.

25. Pripomína, že Chorvátsko musí tiež urýchliť reformu verejnej správy a zlepšiť administratívne kapacity na miestnej a regionálnej úrovni.

Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko

26. Zastáva názor, že bývalá juhoslovanská republika Macedónsko je schopná nadviazať ešte užšie vzťahy s EÚ, pokiaľ bude dodržiavať kritériá, ktoré v júni 2008 stanovila Európska rada.

27. Oceňuje prínos bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko k stabilite regiónu západného Balkánu a berie na vedomie rozhodnutie jej vlády v súvislosti s uznaním nezávislosti Kosova.

28. Víta vytvorenie zmiešaného poradného výboru medzi EÚ a bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko a podporuje prehĺbenie politického dialógu medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami v krajinách EÚ a ich partnerskými orgánmi v bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko.

29. Podotýka, že politická kríza, ktorou prešla bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, sa napokon vyriešila. Odporúča, aby boli okamžite prijaté opatrenia na zlepšenie a posilnenie fungovania štátnych orgánov, aby sa mohli odstrániť faktory, ktoré zapríčinili problematický priebeh volieb v júni 2008, ale aj preto, aby sa zabezpečilo, že ďalšie voľby budú prebiehať v súlade s modelmi uznávanými na medzinárodnej úrovni. Zdôrazňuje, že treba zintenzívniť politický dialóg medzi stranami, ktoré pôsobia na politickej scéne, s cieľom nastoliť trvalú atmosféru vzájomnej spolupráce pri uskutočňovaní reforiem, ktoré sú podmienkou pre prijatie do Európskej únie.

30. Navrhuje pokračovať v decentralizačnom procese, pričom prvoradým kritériom pre formovanie miestnych, respektíve regionálnych samospráv by nemala byť etnická príslušnosť. Nabáda k udržaniu politickej stability bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko na celoštátnej, regionálnej i miestnej úrovni zdôrazňovaním potreby dialógu na úkor iných riešení.

31. Podporuje konštruktívnu úlohu Výboru pre medzikomunitné vzťahy, a to tak na celoštátnej, ako aj miestnej úrovni, ako sprostredkovateľa medzi jednotlivými etnickými komunitami a parlamentom. Takisto apeluje na zachovanie multietnického charakteru bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, s dôrazom na dôsledné dodržiavanie menšinových práv obyvateľstva.

32. Víta obnovenie rokovaní za účasti osobitného vyslanca OSN Matthewa Nimetza a vyzýva bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, aby zvýšila svoje úsilie s cieľom vyriešiť otázku názvu krajiny v súlade s rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN č. 817/93 a 845/93, a zdôrazňuje, že pre ďalšie napredovanie bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko na ceste do EÚ sú dôležité dobré susedské vzťahy.

33. Odporúča pokračovať v reforme verejnej správy, vrátane reformy miestnych daní, ktorej cieľom je zabezpečiť samosprávam väčšiu autonómiu pri rozhodovaní o finančných otázkach.

Albánsko

34. Víta implementáciu reformných krokov vedúcich k reforme štátnej správy a posilneniu kompetencií miestnych samospráv.

35. Zdôrazňuje potrebu zvýšenia úrovne hospodárskeho rastu a výkonnosti ekonomiky. Ekonomická prosperita a udržateľný hospodársky rast sú predpokladmi úspešného napredovania v procese európskej integrácie.

36. Vyzdvihuje úlohu politického konsenzu v otázkach týkajúcich sa európskej integrácie.

37. Požaduje eliminovať nekonštruktívne postoje politických strán na úrovni samospráv s cieľom spriechodnenia konsenzuálnych rozhodnutí vedúcich k riešeniu miestnych problémov a potrieb miestneho spoločenstva.

38. Žiada uplatnenie účinných mechanizmov vedúcich k eliminácii korupcie, a to tak na celoštátnej, ako aj miestnej úrovni. Zároveň požaduje posilniť účinné angažovanie sa predmetných inštitúcií v boji proti organizovanému zločinu.

39. Víta posilnenie právomocí samospráv v oblasti miestnych daní a výdavkov.

40. Odporúča posilniť decentralizované kompetencie predstaviteľov miestnych samospráv.

41. Vyzýva Albánsko, aby v plnej miere uplatňovalo ustanovenia rámcovej dohody Rady Európy o ochrane národnostných menšín, najmä v súvislosti s používaním menšinových jazykov.

Bosna a Hercegovina

42. Víta podpísanie Dohody o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Bosnou a Hercegovinou a podporuje zrušenie Úradu vysokého predstaviteľa (OHR) a posilnenie Úradu osobitného zástupcu EÚ po splnení nevyhnutných podmienok a cieľov.

43. Oceňuje, že otázka konečného štatútu Kosova sa výrazne neodrazila na dianí v Bosne a Hercegovine, kde celková politická a bezpečnostná situácia ostala pokojná.

44. Víta schválenie policajnej reformy bosnianskym parlamentom berúc do úvahy jej dôležitosť z hľadiska napredovania procesu integrácie do EÚ. Uvedomuje si, že schválená podoba policajnej reformy predstavuje konsenzus podmienený dlhodobými a komplikovanými rokovaniami jednotlivých zúčastnených strán. Zároveň zdôrazňuje potrebu schvaľovania ďalších ústavných zmien vedúcich k posilneniu funkčnosti celoštátnych inštitúcií a eliminácii etnického faktora ako najdôležitejšieho princípu podmieňujúceho správu bosniansko-hercegovinskej spoločnosti, ako aj dôležitosť intenzifikácie spolupráce s Medzinárodným súdnym tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY).

45. Oceňuje konanie demokratických komunálnych volieb v októbri 2008 a pozitívne hodnotí ich bezproblémový priebeh. Uvedomuje si dôležitosť demokratickej voľby predstaviteľov miestnych samospráv a ich úlohu v procese demokratizácie bosniansko-hercegovinskej spoločnosti a jej približovania k EÚ.

46. Podporuje posilnenie administratívnej kapacity Riaditeľstva pre európsku integráciu pôsobiaceho v rámci Rady ministrov BaH, ako aj kapacity ostatných inštitúcií a orgánov podieľajúcich sa na procese európskej integrácie. Ďalší pokrok Bosny a Hercegoviny v procese európskej integrácie si bude vyžadovať pokračujúce úsilie pri uplatňovaní reforiem súvisiacich s EÚ.

47. Uvedomuje si, že celospoločenská debata o problematike európskej integrácie by mala byť podporená viacerými dobre cieleňými projektmi, so zaangažovaním predstaviteľov štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, akademickej obce ako aj mimovládneho sektora. Skúsenosti nových členských krajín by v tomto smere mohli slúžiť ako inšpirácia, čo platí špeciálne o etablovaní Národného konventu o EÚ, ktorý bol popri úspešnom pôsobení v SR spustený v roku 2006 aj v Srbsku.

Čierna Hora

48. Víta uskutočnenie demokratických a transparentných prezidentských volieb, s dôrazom na skutočnosť, že sa jednalo o prvé voľby prezidenta od vyhlásenia nezávislosti Čiernej Hory v roku 2006.

49. Víta aktívny príspevok Čiernej Hory k stabilizácii regiónu, špeciálne jej konštruktívny prístup pri etablovaní dobrých bilaterálnych vzťahov so susednými krajinami a berie na vedomie rozhodnutie jej vlády v súvislosti s uznaním nezávislosti Kosova.

50. Víta etablovanie Delegácie Európskej komisie v hlavnom meste Podgorica. Vyjadruje presvedčenie, že pôsobenie Delegácie EK napomôže vo výraznej miere uľahčiť a intenzifikovať komunikáciu medzi Európskou komisiou a Čiernou Horou a napomôcť úsiliu Čiernej Hory integrovať sa do EÚ.

51. Apeluje na urýchlenie reformy súdnictva a posilnenie postavenia verejnej správy. Podporuje napredovanie v administratívnej a právnej reforme. V súvislosti s implementáciou Stabilizačnej a asociačnej dohody odporúča posilnenie administratívnych kapacít, ako aj kapacít v politickej a právnej oblasti.

52. Nabáda kompetentné orgány k zvýšeniu úsilia vedúceho k eliminácii korupcie v inštitúciách štátnej správy a miestnej

samosprávy, ako aj v boji s organizovaným zločinom, špeciálne s dôrazom na pašovanie narkotík a iných komodít.

Srbská republika

53. Víta podpísanie Stabilizačnej a asociačnej dohody medzi Srbskou republikou a Európskou úniou. V súvislosti s jej implementáciou apeluje na srbskú vládu, aby dôsledne plnila záväzky súvisiace s jej implementáciou.

54. Víta zadržanie Radovana Karadžiča na území Srbska a oceňuje úsilie novej srbskej vlády v tejto veci; zdôrazňuje význam ďalšej spolupráce medzi srbskou vládou a Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY).

55. Vyzýva EÚ, aby vytýčila jasnú cestu pre budovanie svojich vzťahov so Srbskom tým, že uvedie do platnosti predbežnú dohodu a v parlamentoch členských štátov sa začne proces ratifikácie dohody o stabilizácii a pridružení. Zastáva názor, že Srbsko by malo v roku 2009 získať štatút kandidátskej krajiny.

56. Víta demokratický priebeh prezidentských volieb uskutočnených v januári – februári 2008 a predčasných parlamentných volieb a volieb do miestnych samospráv v máji 2008, a zároveň oceňuje demokratickú formu riešenia vládnej krízy.

57. Zdôrazňuje potrebu efektívnej fiškálnej decentralizácie a podporuje schváliť zákon o majetku samospráv v znení, aké navrhla Stála konferencia miest a obcí.

58. Víta ratifikáciu Európskej charty miestnej samosprávy srbským parlamentom a jej vstúpenie do platnosti od 1. januára 2008.

59. Odporúča vypracovať stratégiu pre decentralizáciu za účelom transparentnosti a predvídateľnosti decentralizačného procesu v Srbsku. Zdôrazňuje potrebu posilnenia lokálnych inštitúcií. Špeciálnu pozornosť navrhuje zamerať na otázku dôsledného rešpektovania práv národnostných menšín a etnických skupín.

60. Vyzýva Belehrad, aby akceptoval misiu Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX).

Kosovo (podľa rezolúcie BR OSN 1244/99)

61. Podporuje pokračovanie implementácie misie EULEX, ktorú do Kosova vyslala Európska únia, a víta záväzok EÚ prebrať podstatnú mieru zodpovednosti za vývoj v Kosove. Víta dohodu o presune právomocí z UNMIK na misiu EULEX.

62. Víta výsledky konferencie darcov pre Kosovo, ktorú zorganizovala Európska komisia 11. júla 2008 v Bruseli, a cení si záväzok EÚ v súvislosti s Kosovom a stabilitou západného Balkánu.

63. Podporuje participáciu Kosova na regionálnych iniciatívach, s dôrazom na európsku perspektívu západného Balkánu. Konštatuje, že integrácia regiónu západného Balkánu do Európskej únie nebude úspešne zakončená ukončená bez zapojenia všetkých regionálnych aktérov do integračného procesu.

64. Všíma si, že v novej ústave sú zakotvené práva jednotlivých národnostných komunít.

65. Víta vytvorenie Konzultatívneho výboru pre komunitu pod záštitou prezidenta a zavedenie systému tzv. dvojitej väčšiny, kedy otázky týkajúce sa oblasti životných záujmov jednotlivých komunít musia byť schválené nielen väčšinou zákonodarcov, ale aj väčšinou reprezentantov jednotlivých komunít. Odporúča koordinovať termín jej uvedenia do platnosti s predstaviteľmi medzinárodného spoločenstva.

66. Vyslovuje želanie, aby jednostranné vyhlásenie nezávislosti Kosova neprinieslo nové prekážky pre obchodné vzťahy a pohyb osôb na Balkáne.

67. Podporuje dlhodobé zachovanie prítomnosti medzinárodného spoločenstva v Kosove. Vzhľadom na nedostatočnú administratívnu kapacitu kosovských inštitúcií žiada medzinárodné spoločenstvo o výraznú asistenciu v procese implementácie novej ústavy.

68. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že administratívne kapacity stále nie sú dostatočné na to, aby dokázali zabezpečiť efektívne a transparentné fungovanie verejných služieb a správu fondov a programov EÚ.

69. Odporúča národnostným menšinám podieľať sa na správe vecí verejných v Kosove v rámci rámca, ktorý vytyčuje nová ústava. Vníma s poľutovaním nevôľu predstaviteľov srbskej komunity participovať na formovaní inštitúcií verejnej správy a zúčastňovať sa demokratických procesov výberu volených predstaviteľov do kosovských inštitúcií.

70. Vyzýva kosovské orgány, aby rešpektovali jednotlivé národnostné menšiny a dodržiavali v tejto súvislosti všetky medzinárodné požiadavky.

V Bruseli 27. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Prínos zapojenia miestnych a regionálnych samospráv do procesu rozširovania“

(2009/C 76/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- odporúča, aby mali aj možné budúce kandidátske krajiny, pokiaľ spĺňajú príslušné požiadavky Európskej komisie, možnosť čerpať prostriedky aj z ostatných troch nástrojov, aby tak mohli využívať túto podporu za rovnakých podmienok ako kandidátske krajiny,
- odporúča, aby toto stanovisko bolo použité ako východiskový bod pre rozsiahlejšie a dôkladnejšie zhodnotenie doterajších skúseností, keďže takéto zhodnotenie by mohlo zdokumentovať rozsiahlu a zásadnú prácu, ktorú v priebehu predchádzajúcich rozširovaní EÚ vykonali miestne a regionálne samosprávy. V tejto súvislosti sa vyzýva, aby Výbor regiónov pomocou prostriedkov na výskum vypracoval podrobnú analýzu miestneho a regionálneho zapojenia, pokiaľ ide o IPA na obdobie rokov 2007 – 2009,
- vyslovuje sa za to, aby sa Výbor regiónov na začiatku roku 2009 chopil iniciatívy a zorganizoval rozsiahle diskusné fórum, na ktoré by mali byť pozvaní zástupcovia Komisie, Európskeho parlamentu, miestnych a regionálnych orgánov kandidátskych krajín a možných budúcich kandidátskych krajín a iní zainteresovaní aktéri a ktoré by sa tejto tematike venovalo podrobnejšie. Takéto fórum by bolo vhodným začiatkom procesu hodnotenia,
- vyzýva, aby bol na základe hodnotenia vypracovaný politický referenčný rámec Výboru regiónov a Komisie o zapojení miestnych a regionálnych orgánov do procesu rozširovania. Výbor regiónov by ho mal schváliť, keďže politický referenčný rámec by bol vynikajúcim nástrojom na preskúmanie súčasných štruktúr a foriem spolupráce z hľadiska ďalších možností rozvoja cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych samospráv členských štátov, kandidátskych krajín a možných budúcich kandidátskych krajín.

Spravodajkyňa: Helene LUND (DK/SES), členka mestskej rady, Furesø

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné poznámky

1. víta skutočnosť, že piata vlna rozšírenia bola úspešne ukončená. Miestne a regionálne orgány Bulharska a Rumunska v tomto procese významnou mierou pomohli usmerňovať vývoj k trvalo udržateľnej demokracii na miestnej a regionálnej úrovni;

2. zdôrazňuje, že v spojitosti s cezhraničnou spoluprácou je nevyhnutné poučiť sa zo skúseností z predchádzajúcich rozšírení, aby bolo možné optimalizovať a zlepšiť úsilie týkajúce sa súčasných rokovaní o vstupe s kandidátskymi krajinami a možnými budúcimi kandidátskymi krajinami;

3. odporúča preto ešte viac sa zamerať na spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami členských krajín, kandidátskych krajín a možných budúcich kandidátskych krajín;

4. víta nástroj predvstupovej pomoci (IPA) vytvorený na základe oznámenia Komisie [KOM(2004) 627 v konečnom znení] a nariadenia Rady (ES) č. 1085/2006 a odkazuje na svoje stanovisko týkajúce sa vytvorenia nástroja predvstupovej pomoci (CdR 498/2004 fin). Výbor regiónov schvaľuje rozdelenie IPA, ktorý pozostáva z piatich zložiek: a) prechodná pomoc a budovanie inštitúcií; b) cezhraničná spolupráca; c) regionálny rozvoj; d) rozvoj ľudských zdrojov; e) rozvoj vidieka;

5. konštatuje, že IPA, ktorý je stanovený na obdobie rokov 2007 – 2013 je dôležitou pomôckou na vytvorenie trvalých politických a administratívnych štruktúr v kandidátskych krajinách a prípadných budúcich kandidátskych krajinách, keďže IPA je od 1. januára 2007 hlavným nástrojom pre rôzne zložky predvstupovej pomoci, ktoré boli predtým využívané pre Turecko krajiny západného Balkánu, a to: PHARE, ISPA, SAPARD, CARDS a finančný nástroj pre Turecko;

6. víta trojročný orientačný finančný rámec podľa IPA pre pridelovanie prostriedkov jednotlivým krajinám, ktoré ich čerpajú, keďže podľa neho predstavuje pružný postup. Výbor poukazuje na to, že sa len ťažko bude dať nájsť riešenie, ktoré by bolo vo všetkých ohľadoch spravodlivé. Preto sú potrebné pružné nástroje, ktoré by umožnili reagovať na osobitné výzvy a problémy jednotlivých krajín;

7. konštatuje súčasne, že krajiny, ktoré tieto prostriedky čerpajú sa dajú rozdeliť na dve skupiny: skupina kandidátskych krajín sa skladá z Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Chorvátska a Turecka. Do skupiny možných budúcich kandidátskych krajín patria Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Srbsko a Kosovo. Výbor v súvislosti s týmto deleníím tiež

konštatuje, že skupina kandidátskych krajín môže čerpať prostriedky zo všetkých piatich zložiek, zatiaľ čo krajiny zo skupiny možných budúcich kandidátskych krajín môžu požiadať o pridelenie prostriedkov pomoci len z prvých dvoch zložiek – „prechodná pomoc a budovanie inštitúcií“ a „cezhraničná spolupráca“;

8. odporúča, aby mali aj možné budúce kandidátske krajiny, pokiaľ spĺňajú príslušné požiadavky Európskej komisie, možnosť čerpať prostriedky aj z ostatných troch nástrojov, aby tak mohli využívať túto podporu za rovnakých podmienok ako kandidátske krajiny;

9. zdôrazňuje, že rozhodujúce je stanovenie prísnych podmienok týkajúcich sa dokumentovania výsledkov dosiahnutých vďaka IPA;

10. poukazuje na skutočnosť, že veľká časť právnych predpisov sa uplatňuje na miestnej a regionálnej úrovni (v oblasti životného prostredia sa až 70 percent legislatívy EÚ uplatňuje na miestnej a regionálnej úrovni), a teda je dôležité, aby miestne a regionálne samosprávy mali reálnu možnosť čerpať prostriedky z IPA a pokračovať tak vo svojej dôležitej práci a naďalej konštruktívne prispievať k rozvoju stabilných štruktúr verejnej správy a trvalo udržateľnej demokracie na miestnej a regionálnej úrovni v kandidátskych krajinách a možných budúcich kandidátskych krajinách;

Príspevok miestnych a regionálnych aktérov k rozšíreniam

11. zdôrazňuje, že pokiaľ majú kandidátske krajiny a možné budúce kandidátske krajiny vyhovieť požiadavkám *aquis communautaire*, kodanských kritérií a záverov z Madridu z decembra 1995, musia byť urýchlene vytvorené trvalo udržateľné decentralizované politické a administratívne štruktúry v kandidátskych krajinách;

12. upozorňuje na to, že miestne a regionálne orgány sú často prvotným kontaktným bodom občanov a verejnej správy, a teda je dôležité, aby dokázali ponúkať služby, ktoré od nich očakávajú občania. Skúsenosti ukazujú, že je rozhodujúce pracovať na vybudovaní silných decentralizovaných politických a administratívnych štruktúr, keďže tieto štruktúry sú v kandidátskych krajinách a možných budúcich kandidátskych krajinách často len veľmi slabo rozvinuté. Ide o oblasť, v ktorej miestne a regionálne samosprávy v Európe oplývajú veľkými skúsenosťami, keďže miestne a regionálne orgány túto úlohu plnia vo všetkých členských krajinách EÚ. VR okrem toho považuje za dôležité, aby občania v rámci procesu vstupu do EÚ nepocítili žiadne trvalé zhoršenie ponuky poskytovaných služieb, keďže to by mohlo viesť k vytvoreniu negatívneho pohľadu na členstvo v EÚ;

13. zdôrazňuje, že vytvorenie silných decentralizovaných štruktúr by malo byť prvoradou úlohou, keďže veľká časť *aquis communautaire* sa uplatňuje na miestnej a regionálnej úrovni. Preto sa výbor domnieva, že je potrebné uznať miestnu a regionálnu úroveň ako rovnocenného partnera centrálnej úrovne: stabilná miestna a regionálna kapacita verejnej správy prispieva k tomu, že občania majú k dispozícii potrebné služby a je možné riešiť vyvstávajúce problémy, čo vedie k odbremeniu centrálnej úrovne;

14. poukazuje na skutočnosť, že pre úspešné politické a administratívne ukotvenie politických a administratívnych štruktúr na miestnej a regionálnej úrovni je dôležité v spolupráci s občianskou spoločnosťou rozvíjať miestnu demokraciu, pretože tej občania dôverujú a cítia sa byť jej súčasťou. Miestne a regionálne samosprávy sa môžu odvolávať na dlhoročné skúsenosti v oblasti cezhraničnej spolupráce, napr. v rámci partnerstiev medzi mestami, ktoré zohľadňujú aj aspekty kultúry a identity, pokiaľ ide o rozvoj demokracie a verejnej správy. To je pozitívnym prínosom pre Spoločenstvo;

15. okrem toho poukazuje aj na to, že miestna a regionálna úroveň je oboznámená s medzikultúrnou spoluprácou, keďže spravdla má práve táto úroveň priamy kontakt s občanmi s iným kultúrnym pôvodom. Z tohto dôvodu mali miestne a regionálne samosprávy možnosť zbierať praktické skúsenosti s prácou s rôznymi kultúrami, a tieto skúsenosti by sa mohli zúžitkovať v medzikultúrnej spolupráci medzi členskými krajinami, kandidátskymi krajinami a možnými budúcimi kandidátskymi krajinami v rámci procesu rozširovania;

Význam koherentného prístupu v cezhraničnej spolupráci

16. považuje za dôležité, aby bol vytvorený koherentný prístup k cezhraničnej spolupráci v rámci prípravy na vstup do EÚ;

17. zdôrazňuje, že jedným z najdôležitejších bodov v činnosti VR v oblasti vonkajších vzťahov je vysvetliť občanom rozširovania tak, aby ich pochopili (CdR 322/2006 fin). Výbor zdôrazňuje, že úloha VR by bola lepšie a ľahšie sprostredkovateľná, keby mal k dispozícii systematické informácie o praktických, konštruktívnych a trvalých pracovných výsledkoch, ktoré dosiahli v procese rozširovania miestne a regionálne orgány;

18. ďakuje všetkým miestnym a regionálnym orgánom v členských štátoch, kandidátskych krajinách a možných budúcich kandidátskych krajinách, ktoré sa zapojili do prieskumu, ktorý tvorí základ tohto stanoviska. Sprostredkovaním skúseností získaných v oblasti spolupráce miestnych a regionálnych orgánov v členských štátoch a kandidátskych krajinách a možných budúcich kandidátskych krajinách výraznou mierou

prispeli k vypracovaniu tohto stanoviska. V širokom rozsahu sa zapojili najmä chorvátske mestá a regióny, čo je dôkazom ich veľkej angažovanosti. Odpovede, ktoré prišli zo všetkých zúčastnených krajín sú obzvlášť dobrým praktickým východiskovým bodom pre hodnotenie doterajšieho úsilia a základom pre vypracovanie politických usmernení pre budúcu prácu;

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

Politické usmernenia ⁽¹⁾

19. odporúča, aby toto stanovisko bolo použité ako východiskový bod pre rozsiahlejšie a dôkladnejšie zhodnotenie doterajších skúseností, keďže takéto zhodnotenie by mohlo zdokumentovať rozsiahlu a zásadnú prácu, ktorú v priebehu predchádzajúcich rozširovaní EÚ vykonali miestne a regionálne samosprávy. V tejto súvislosti sa vyzýva, aby Výbor regiónov pomocou prostriedkov na výskum vypracoval podrobnú analýzu miestneho a regionálneho zapojenia, pokiaľ ide o IPA na obdobie rokov 2007 – 2009. V spolupráci s univerzitami a organizáciami z rôznych krajín vypracované štúdie. Okrem toho bolo navrhnuté vytvoriť skupinu pre monitorovanie, ktorej členmi by boli zástupcovia politických skupín a Komisie, ako aj miestnych a regionálnych orgánov kandidátskych krajín a možných budúcich kandidátskych krajín. Táto skupina by mala sledovať priebeh štúdií a poskytovať Výboru regiónov spätnú väzbu, aby sa tak zabezpečilo rozsiahle zapojenie do hodnotiacich projektov;

20. vyslovuje sa za to, aby sa Výbor regiónov na začiatku roku 2009 chopil iniciatívy a zorganizoval rozsiahle diskusné fórum, na ktoré by mali byť pozvaní zástupcovia Komisie, Európskeho parlamentu, miestnych a regionálnych orgánov kandidátskych krajín a možných budúcich kandidátskych krajín a iní zainteresovaní aktéri a ktoré by sa tejto tematike venovalo podrobnejšie. Takéto fórum by bolo vhodným začiatkom procesu hodnotenia;

21. odporúča, aby boli sekretariát Výboru regiónov a tri pracovné skupiny: pre západný Balkán, Turecko a Chorvátsko, ktoré sa do určitej miery už zaoberali príslušnými aspektmi rozširovania, ako aj ZPV EÚ – Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko zapojené do hodnotenia, keďže majú dôležité poznatky o výzvach, ktorým čelia kandidátske krajiny a možné budúce kandidátske krajiny, čo by mohlo byť prínosom;

22. vyzýva, aby bol na základe hodnotenia vypracovaný politický referenčný rámec Výboru regiónov a Komisie o zapojení miestnych a regionálnych orgánov do procesu rozširovania. Výbor regiónov by ho mal schváliť, keďže politický referenčný rámec by bol vynikajúcim nástrojom na preskúmanie súčasných štruktúr a foriem spolupráce z hľadiska ďalších možností rozvoja cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych

⁽¹⁾ Politické a praktické usmernenia boli vypracované na základe prieskumu medzi členskými krajinami, kandidátskymi krajinami a možnými budúcimi kandidátskymi krajinami. Tieto podklady sa nachádzajú v prílohe.

samospráv členských štátov, kandidátskych krajín a možných budúcich kandidátskych krajín. Tento politický referenčný rámec má pre Komisiu a Výbor regiónov slúžiť ako spoločný referenčný základ pre ďalší rozvoj IPA, prostredníctvom stanovenia odporúčaní v rámci spolupráce v procese rozširovania, aby mohol byť tento nástroj lepšie prispôsobený špecifickým potrebám miestnych a regionálnych samospráv;

23. vyslovuje sa za to, aby boli miestne a regionálne orgány zapojené do procesu rozširovania ako rovnocenní partneri, keďže disponujú obrovskými skúsenosťami a poznatkami, ktoré nadobudli pri podpore kandidátskych a budúcich kandidátskych krajín prostredníctvom cezhraničnej miestnej a regionálnej spolupráce. Treba to vnímať ako spoločný zdroj, z ktorého môže profitovať aj zvyšok EÚ a jej inštitúcie. Vyzýva preto Komisiu, kandidátske krajiny a možné budúce kandidátske krajiny, aby vypracovali v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi potrebný právny a finančný rámec pre zapojenie. Politický referenčný rámec pre zapojenie miestnych a regionálnych orgánov by mohol byť prvým krokom v tejto oblasti;

III. ODPORÚČANIA TÝKAJÚCE SA PROJEKTOV

Usmernenia týkajúce sa projektov

24. poukazuje na to, že menšie projekty cezhraničnej spolupráce v réžii miestnych a regionálnych orgánov sú rozhodujúcim prínosom. Skúsenosti z mnohých krajín totiž ukazujú, že otvorenosť, transparentnosť a priame kontakty medzi partnermi, ktorými sa vyznačujú práve menšie projekty, vytvárajú vzájomnú dôveru a prinášajú riešenia problémov v praxi;

25. poukazuje na to, že skúsenosti o. i. v Rumunsku ukazujú, že prostriedky z nástrojov predvstupovej pomoci, ktoré je možné čerpať v prípade decentralizovaných projektov, majú veľký význam pre budovanie kapacít v oblasti verejnej správy na miestnej a regionálnej úrovni v kandidátskych krajinách a možných budúcich kandidátskych krajinách;

26. odporúča prispôsobiť všetky zložky v rámci IPA tak, aby zohľadňovala miestne a regionálne orgány ako aj mimovládne organizácie, ktoré sú významným prínosom v súvislosti s procesom rozširovania. Skúsenosti z niekoľkých členských štátov, medzi inými aj z Anglicka a Dánska, ukazujú, že miestne a regionálne samosprávy majú problém so splnením požiadavky dolnej hranice možnej podpory, ktorá platí v rámci IPA pre cezhraničné projekty;

27. poukazuje na to, že je dôležité viac sa v rámci IPA zamerať na budovanie administratívnych kapacít na miestnej a regionálnej úrovni, namiesto výlučného budovania centrálnej správy. Pokiaľ nebude existovať dostatočná kapacita na úrovni miestnych a regionálnych orgánov, môže byť trvalé uplatňovanie *acquis communautaire* sťažené;

28. upozorňuje na to, že jednou z hlavných ťažkostí spojených s nedostatočným čerpaním prostriedkov na projekty je skutočnosť, že kandidátske krajiny a možné budúce kandidátske krajiny nemajú dostatočnú schopnosť čerpať tieto prostriedky. Myslí sa tým celý proces od podania žiadosti až po realizáciu projektu a záverečnú správu, ktoré môžu byť vo vysokej miere negatívne ovplyvnené chýbajúcimi skúsenosťami. Poukážme na tomto mieste na jazykovú bariéru a chýbajúce vedomosti týkajúce sa administratívneho postupu pri predkladaní projektov a ich riadení, ktoré sú závažnou prekážkou pre spustenie a realizáciu projektov. To len opätovne poukazuje na to, že by v rámci IPA mali existovať reálne možnosti podpory miestnych a regionálnych orgánov pri budovaní administratívnych kapacít;

29. vyslovuje sa za to, aby mal IPA viac stupňov, čo by umožnilo začať s malými projektmi a postupne s rastúcimi skúsenosťami a zlepšovaním administratívnej kapacity sa pustiť aj do väčších projektov;

30. odporúča vytvoriť v rámci IPA osobitnú rozpočtovú položku pre malé projekty, podobne ako to už bolo v prípade predchádzajúcich programov „Phare Baltic Project Facility“ a „Tacis Small Project Facility“. VR poukazuje na to, že v období rokov 1998 – 2001 bolo v rámci týchto programov zrealizovaných 295 projektov v spolupráci s Estónskom, Lotyšskom, Litvou, Poľskom, Ruskom, Bieloruskom, Ukrajinou, Moldavskom a členskými štátmi, a že napr. v hodnotení „Tacis Small Project Facility“, ktoré Dvor audítorov vypracoval v roku 2000 sa odporúča navýšiť financovanie tohto programu pre jeho veľký úspech;

31. poukazuje súčasne na skutočnosť, že v Turecku boli významným prínosom pre Európsku úniu práve menšie projekty, kde išlo o konkrétne iniciatívy, keďže práve tieto projekty umožnili vytvoriť na miestnej a regionálnej úrovni súčasne aj pozitívny obraz EÚ a konkrétne sprostredkovať vedomosti o EÚ;

32. poukazuje na to, že skúsenosti s predchádzajúcimi programami pomoci nenechávajú nikoho na pochybách, že je dôležité, aby bolo možné využívať možnosti pomoci v rámci IPA čo najmenej byrokratickým spôsobom. Nesmie byť príliš veľa fáz osobitného schvaľovania prostriedkov, preto výbor zdôrazňuje, že projektové rámce musia byť pružné a poskytnúť možnosť presunu prostriedkov medzi rozpočtovými položkami. To umožní zohľadniť nové informácie a optimalizovať projekty aj v ich priebehu. Poukazuje v tejto súvislosti na to, že ťažkopádne byrokratické postupy škodia najmä malým projektom. Výbor poukazuje na skúsenosti zo Srbska, ktoré ukazujú, že napr. oneskorenia pri prevode prostriedkov na financovanie projektu príslušným orgánom zodpovedným za tento projekt môžu mať nežiaduce následky;

33. poukazuje na to, že národné zväzy môžu prispieť k uľahčeniu procesov súvisiacich s riadením projektov tak, že budú napríklad fungovať ako kontaktné miesta alebo miesta na znásobovanie vedomostí, keďže disponujú príslušnými vedomosťami a môžu prispieť k šíreniu osvedčených postupov v oblasti riadenia projektov;

34. upozorňuje na skutočnosť, že úspešne prebehla spolupráca medzi členskými krajinami a Tureckom, Chorvátskom a Bývalou juhoslovenskou republikou Macedónsko v oblasti kultúrneho programu EÚ. Okrem toho bola pozitívna aj spolupráca medzi členskými krajinami a Tureckom v rámci programu EÚ pre celoživotné vzdelávanie. Dobré skúsenosti sa podarilo získať aj počas spolupráce na siedmom rámcovom programe pre výskum s účasťou Turecka, Chorvátska, Bývalej juhoslovenskej republiky Macedónsko a Srbska. Výbor poukazuje na to, že takéto uvažovanie a možnosť na výmenu názorov by sa nemali spúšťať zo zreteľa, pokiaľ ide o IPA. Cieľom by malo byť umožniť ešte rozsiahlejšiu výmenu odborníkov na miestnej a regionálnej úrovni pre určité projekty medzi členskými štátmi, kandidátskymi krajinami a možnými budúcimi kandidátskymi krajinami;

35. upozorňuje na veľký význam odborných vedomostí v určitých oblastiach. Skúsenosti z Dánska a Poľska ukazujú, že účasť miestnych a regionálnych odborníkov, ktorí sa v praxi zaoberajú určitými oblasťami, umožňuje odborný dialóg, ktorý sa pozitívne prejaví na spolupráci a procese učenia sa. Skúsenosti z Anglicka poukazujú zase na to, že výmenu odborníkov je potrebné chápať ako proces obojstranného obohatenia, pri ktorom dochádza k procesu učenia na oboch stranách, keďže národní odborníci môžu taktiež využívať túto spoluprácu. Skúsenosti z Talianska a Chorvátska ukazujú, že projekty, ktoré priniesli pozitívne výsledky na oboch stranách môžu pripraviť cestu pre nadväzujúce projekty a ďalšiu spoluprácu;

36. upozorňuje na to, že programy pre celoživotné učenie sa a vzdelávanie majú obrovský význam pre to, aby proces učenia sa neskončil jediným projektom, ale aby bol zabezpečený jeho ďalší neustály rozvoj a dynamika. Výbor poukazuje na skúsenosti, o. i. v Rumunsku, podľa ktorých je spolupráca v tejto oblasti nevyhnutná na zabezpečenie efektívneho a životaschopného verejného sektora;

37. domnieva sa, že je potrebné vyčleniť rozpočtové prostriedky aj na tlmočenie. V tejto oblasti skúsenosti napr. z Estónska a Chorvátska naznačujú, že prípadná absencia profesionálneho tlmočenia sťažuje plánovanie a realizáciu cezhraničných projektov. Následkom takejto absencie je totiž to, že partneri nie sú schopní navzájom komunikovať, avšak práve komunikácia je základom úspechu projektu a vzájomného porozumenia;

38. poukazuje na to, že je potrebné venovať väčšiu pozornosť materiálom obsahujúcim údaje o projekte. V niektorých

prípadoch boli údaje len ťažko dostupné a mali rôznu kvalitu, čo môže negatívne ovplyvniť kvalitu projektov;

39. zastáva názor, že veľká administratívna kapacita na všetkých úrovniach verejnej správy je rozhodujúcim predpokladom pre realizáciu inštitucionálnych reforiem a poukazuje na to, že slabiny štruktúr verejnej správy môžu byť prekážkou pri týchto reformách. Skúsenosti napr. z Chorvátska a Bosny ukazujú, že oneskorené uplatňovanie národnej legislatívy má negatívny vplyv na realizáciu projektov na miestnej a regionálnej úrovni;

40. konštatuje, že je potrebné sa zaoberať aj otázkou problémov, ktoré by mohli vzniknúť pri harmonizácii pravidiel EÚ a národnej legislatívy. Skúsenosti zo Srbska napríklad ukazujú, že nedostatočný súlad predpisov týkajúcich sa verejného obstarávania môže viesť k nedorozumeniam a oneskoreniam realizácie projektov;

41. poukazuje na to, že podpora jednotlivých oblastí musí byť trvalo vyvážená. V prípade predchádzajúcich rozširovaní existovali veľké rozdiely v rozvoji jednotlivých oblastí. Pokroky v oblastiach, ktoré boli dôležité z hľadiska na *acquis* boli síce zaznamenané, keďže boli jasnou politickou prioritou, v iných oblastiach sa však udialo len veľmi málo. To viedlo ku koncentrácii pozornosti na niekoľko málo oblastí, kvôli čomu potom zase chýbali prostriedky a pozornosť pre iné dôležité oblasti verejného sektora. V konečnom dôsledku boli preto mnohé iniciatívy v týchto oblastiach vykonané unáhle a s veľkým tlakom na zdroje, čo negatívne ovplyvnilo možnosť dosiahnutia účinných výsledkov;

42. podčiarkuje v súvislosti s uvedenými skúsenosťami, že projekty EÚ by mali byť včas integrované, aby ich realizácia a následne aj výsledky neboli zbytočne vystavované veľkému časovému tlaku;

43. domnieva sa, že politické kritériá je potrebné vnímať v širšom kontexte, aby sa podarilo dosiahnuť potrebnú vyváženú a vzájomné prepojenie medzi politickými kritériami stanovenými EÚ a v iných národných oblastiach. V prípade programu PHARE sa v minulosti zistilo, že časť prostriedkov vyčlenených na plnenie politických kritérií bola neúčinná, pretože stanovený cieľ bol príliš úzko vymedzený. Finančná podpora nezohľadňovala v dostatočnom rozsahu túto potrebu, ktorá vyplynula zo súčinnosti kľúčových oblastí, medzi inými z reformy verejného sektora, rozvoja občianskej spoločnosti, dobrej správy vecí verejných a boja proti korupcii. Okrem toho bola pri podpore prehliadaná dôležitá skutočnosť, že mnohé aspekty politických kritérií sa nedajú rozvíjať bez toho, aby ovplyvňovali hospodárske kritériá. Miestna a regionálna úroveň musí byť zapojená do procesu stanovovania priorít IPA, aby podpora z IPA vychádzala z reálnej potreby. VR poukazuje na problematiku nedostatočného zosúladenia medzi národnými stratégiami rozvoja a stratégiami externých podporovateľov, čo o. i. ukázali skúsenosti z Chorvátska;

44. domnieva sa, že vzhľadom na potrebu koordinácie medzi miestnou, regionálnou a centrálnou úrovňou by mala byť miestna a regionálna úroveň včas zapojená do procesu. Ukázalo sa, že v prípade chýbajúcej koordinácie sú síce spustené iniciatívy z centrálnej úrovne, následne však ale neexistujú koncepcie na vyriešenie úloh na miestnej a regionálnej úrovni. To vedie k tomu, že nie je možné v plnom rozsahu využiť potenciál už spustených iniciatív;

45. odporúča preto, aby sa vytvorila koordinácia medzi centrálnou úrovňou a miestnymi a regionálnymi samosprávami, a poukazuje o. i. na chorvátske regióny Sisak-Moslavina, Slavónsko, Osječko-Baranjska, Lika-Senj a mestá Varaždin a Karlovac, ktoré vyjadrili pranie môcť sa vo väčšej miere zapojiť do prípravy operatívnych programov v rámci IPA. To by

bolo zároveň aj možnosťou ako zabezpečiť zosúladenie existujúcich potrieb a zavedených aktivít;

46. odporúča preto, aby bola v aktuálne plánovaných programoch v rámci IPA zohľadnená možnosť v širokom rozsahu zapojiť zvolené miestne a regionálne grémiá podobne, ako to bolo v Chorvátsku v prípade zložky II IPA v súvislosti s cezhraničnou spoluprácou. Výbor regiónov poukazuje na skutočnosť, že práve miestne a regionálne samosprávy majú skúsenosti, keďže majú presný prehľad o potrebách na miestnej a regionálnej úrovni, a preto môžu presne poukázať na problémy a prispieť k ich riešeniu. Odporúča sa preto, aby táto metóda bola použitá aj v prípade iných kandidátskych krajín a rozšírená tak, aby zahŕňala aj iné priority programu.

V Bruseli 27. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Zlepšenie energetickej účinnosti prostredníctvom informačných a komunikačných technológií“

(2009/C 76/11)

VÝBOR REGIÓNOV

- poznamenáva, že otázka klimatických zmien je jedna z najdôležitejších politických výzev, pred ktorou budú stáť miestne a regionálne samosprávy;
- je presvedčený, že na dosiahnutie ambiciózných cieľov stanovených do roku 2020 treba zabezpečiť dostupnosť a úplné vyžívanie riešení založených na informačných a komunikačných technológiách (IKT);
- poukazuje na to, že IKT zohrávajú dôležitú úlohu v implementácii Stratégie Európskej únie pre trvalo udržateľný rozvoj. Prostredníctvom nových technologických a obchodných inovácií pozitívne vplyvajú na rozvoj a vďaka využívaniu najinteligentnejších a najčistejších postupov podporujú štrukturálne zmeny vo využívaní prírodných zdrojov;
- zdôrazňuje skutočnosť, že IKT, ktoré zvyšujú energeticкую účinnosť, majú veľký potenciál podporiť konkurencieschopnosť Európy a podnikateľské možnosti na miestnej a regionálnej úrovni;
- poukazuje na to, že miestne a regionálne samosprávy disponujú viacerými nástrojmi umožňujúcimi im v plnej miere využívať možnosti – ako napríklad kompetencie v oblasti územného plánovania, dodávok energie, výstavby a dopravy – ktoré v súvislosti s riešením problematiky klimatických zmien ponúkajú IKT;
- navrhuje, aby sa v súvislosti s európskym podujatím na tému energetickej účinnosti uskutočnila pre miestne a regionálne samosprávy výstava a súťaž o najlepšie projekty energetickej účinnosti využívajúce IKT a je pripravený zúčastniť sa na tejto výstave a samotnom podujatí; a navrhuje tiež, aby Komisia spolu s Výborom regiónov a ďalšími zainteresovanými stranami vypracovala praktickú príručku na tému, ako môžu miestne a regionálne samosprávy využiť IKT v ich plánoch riešenia klimatických zmien.

Spravodajca: Risto KOIVISTO (FI/SES), predseda regionálneho zastupiteľstva Tampere

Referenčný dokument

Zlepšenie energetickej účinnosti prostredníctvom informačných a komunikačných technológií

KOM(2008) 241 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky

1. poznamenáva, že vo svojich nedávnych stanoviskách označil otázku klimatických zmien za jednu z najdôležitejších politických výzev, pred ktorou budú stáť miestne a regionálne samosprávy;

2. podporuje cieľ stanovený Európskou radou znížiť do roku 2020 emisie o 20 % v porovnaní s úrovňou v roku 1990, zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na 20 % z celkovej spotreby energie v EÚ a dosiahnuť 20 %-nú úsporu spotreby energie v EÚ v porovnaní s predpokladanou spotrebou;

3. súhlasí s Európskou komisiou, že na dosiahnutie ambiciózných cieľov stanovených do roku 2020 treba zabezpečiť dostupnosť a úplné vyžívanie riešení založených na informačných a komunikačných technológiách (IKT);

4. znovu vyjadruje svoj postoj, že všetky rozhodnutia prijaté v rámci európskej energetickej politiky musia v prvom rade zohľadňovať aspekt energetickej účinnosti. Víta teda skutočnosť, že Komisia vo svojom oznámení uvádza, že má v úmysle využívať IKT na zvýšenie účinnosti výroby a distribúcie energie a obchodu s ňou;

5. kládol vo svojich stanoviskách na tému nedávnych iniciatív i2010 osobitný dôraz na sociálny a ekonomický rozmer IKT, a preto s uspokojením konštatuje, že Komisia teraz berie do úvahy environmentálne hľadisko informačnej spoločnosti;

6. poukazuje na to, že IKT zohrávajú dôležitú úlohu v implementácii Stratégie Európskej únie pre trvalo udržateľný rozvoj. Prostredníctvom nových technologických a obchodných inovácií pozitívne vplyvajú na rozvoj a vďaka využívaniu najinteligentnejších a najčistejších postupov podporujú štrukturálne zmeny vo využívaní prírodných zdrojov;

7. zdôrazňuje skutočnosť, že IKT, ktoré zvyšujú energetickú účinnosť, majú veľký potenciál podporiť konkurencieschopnosť Európy a podnikateľské možnosti na miestnej a regionálnej úrovni;

Úloha miestnych a regionálnych samospráv

8. je presvedčený, že Komisia sa správne rozhodla, keď spoluprácu s mestskými oblasťami a ich prínos označila za prioritu pri overovaní a testovaní nápadov, čo je plne v súlade s predchádzajúcimi pripomienkami výboru týkajúcimi sa stratégie i2010;

9. domnieva sa, že práve miestne a regionálne samosprávy môžu na základe praktických potrieb prísť s najoriginálnejšími a najviac inovačnými iniciatívami, ktoré podporia stratégiu i2010 Európskej únie;

10. poukazuje na to, že miestne a regionálne samosprávy disponujú viacerými nástrojmi umožňujúcimi im v plnej miere využívať možnosti – ako napríklad kompetencie v oblasti územného plánovania, dodávok energie, výstavby a dopravy – ktoré v súvislosti s riešením problematiky klimatických zmien ponúkajú IKT;

11. poznamenáva, že miestne a regionálne samosprávy už teraz v širokej miere využívajú IKT v mnohých oblastiach svojej činnosti, ktorá má vplyv na zníženie spotreby energie a emisií:

— osvetlenie verejných priestranstiev. Napríklad prostredníctvom SMS alebo internetu možno na stanovený čas osvetliť vonkajšie športové zariadenia a pouličné osvetlenie možno automaticky regulovať v závislosti od meniacich sa potrieb,

— regulácia vykurovania, klimatizácie a osvetlenia budov. Pre budovy s vysokou spotrebou energie, ako sú napríklad plavárne, sú technológie zvlášť dôležité,

— diaľková kontrola budov a iných verejných priestranstiev. Tento systém poskytuje tiež informácie o spotrebe energie v budovách a o zmenách, ku ktorým môže pri tejto spotrebe dôjsť,

— ekologickejšie systémy riadenia dopravy, ako napríklad signalizačné zariadenia reagujúce na zmeny premávky a systémy poskytujúce informácie o dopravných zápchach,

— konkurencieschopnejšia verejná doprava. Mnohé miestne samosprávy už teraz poskytujú cestovné poriadky s aktualizovanými časovými údajmi, ktoré využívajú systémy určovania polohy, a tiež ponúkajú elektronický predaj cestovných lístkov,

- rozvoj miestnej logistiky. IKT možno využiť na kombinovanie dopravných operácií a rozličných mobilných služieb v rámci určitého miesta, a tým znížiť celkové emisie a optimalizovať cesty ekologickým spôsobom,
- zvyšovanie povedomia spotrebiteľov. Prostredníctvom dialkového merania možno spotrebiteľom poskytnúť informácie v skutočnom čase, čo vďaka interakcii zvyšuje energetickú účinnosť a znižuje emisie,
- výroba a distribúcia energie, kde sa už teraz využívajú IKT na kontrolu postupov;

12. súhlasí s návrhom Komisie, na základe ktorého majú spoločnosti v oblasti IKT zohrávať vedúcu úlohu v tomto štádiu štrukturálnych zmien zameraných na zníženie „ekologickej stopy“ IKT;

13. taktiež poukazuje na skutočnosť, že IKT ponúkajú miestnym a regionálnym samosprávam značné možnosti zvýšiť produktivitu, skvalitniť služby a zároveň znížiť spotrebu energie a emisií. Nevyhnutným predpokladom využitia týchto možností je však často rozsiahla štrukturálna reforma administratívnych postupov, ktorá zahŕňa napríklad:

- flexibilnejšiu prácu, vďaka ktorej sa zvýši podiel práce na diaľku,
- nahradenie papierových dokumentov ich elektronickým spracovaním spolu s reformou vnútorných a vonkajších postupov,
- poskytovanie komplexných služieb, ktoré budú zahŕňať rôzne odvetvia a organizácie sústredené na jednom mieste v blízkosti verejnosti a ktoré budú tiež schopné poskytovať rozsiahlejšie odborné vedomosti (napríklad tlmočnicke služby možno zabezpečiť pomocou videokonferencie);

14. vyhlasuje, že miestne a regionálne samosprávy v Európe a ich siete sa radi zapoja do konzultácií a partnerského procesu týkajúcich sa IKT a energetickej účinnosti a do šírenia osvedčených postupov;

15. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi navrhla vhodné spôsoby financovania, ktoré budú zohľadňovať tiež potreby miestnych a regionálnych samospráv a aby vo všetkých zdrojoch financovania uprednostňovala aspekt energetickej účinnosti všeobecne a riešenia založené na IKT;

Poznámky

16. sa domnieva, že oznámenie sa malo zaoberať aj otázkou dopravy, a to i napriek tomu, že už niekoľko iniciatív prebieha. Doprava je jednou z oblastí, ktorej treba venovať pozornosť hneď na začiatku, pretože v tejto oblasti možno dosiahnuť veľké úspory energie a vo veľkej miere využiť aplikácie IKT. Je tiež kľúčovým prvkom pre miestnu a regionálnu správu;

17. súhlasí s Komisiou, že treba podporiť vývoj počítačov s nižšou spotrebou energie a zároveň vyzýva Komisiu, aby investovala do vývoja metód umožňujúcich efektívnejšie ďalšie využitie tepelnej energie, ktorá sa produkuje vo veľkých počítačových miestnostiach;

18. v súvislosti s potenciálom IKT zvyšovať energetickú účinnosť, ako sa zdôrazňuje v oznámení Komisie, poukazuje na významný vplyv výroby, prepravy a odstraňovania výrobkov informačných technológií na „ekologickú stopu“ tohto odvetvia a považuje za dôležité snažiť sa vyvážiť tento dosah dobrovoľnými dohodami a v prípade potreby legislatívnou cestou;

19. navrhuje vypracovať všeobecné usmernenia týkajúce sa rozvoja výskumu energetickej účinnosti využitím IKT, aby sa mohli spojiť rozdrobené európske, národné a regionálne zdroje, čo umožní lepšie realizovať spoločné ciele;

20. podčiarkuje význam výskumu orientovaného na zákazníka a je tohto názoru, že nevyhnutným predpokladom jeho úspechu je úzka spolupráca medzi vedeckým výskumom, podnikmi v oblasti IKT a inými podnikmi, výrobcami energie, miestnymi a regionálnymi samosprávami a spotrebiteľskými organizáciami;

21. vzhľadom na význam miestnych a regionálnych samospráv pri zvyšovaní energetickej účinnosti naliehavo vyzýva, aby bola týmto orgánom priznaná kľúčová úloha v rámcovom programe EÚ pre výskum a v podobných národných rámcových programoch, a predovšetkým v rozsiahlych testovacích projektoch sledovania „ekologickej stopy“ IKT, ako sa uvádza v oznámení;

22. je znepokojený tým, že napriek dôležitosti tejto problematiky sa dostatočne neinvestuje do zavádzania inovácií v podobe produktov a služieb dostupných na trhu pre široké masy a poznamenáva, že miestne a regionálne samosprávy okrem svojej priekopníckej úlohy pri využívaní inovácií môžu spoločnostiam tohto odvetvia poskytnúť priaznivé ekonomické prostredie;

23. považuje za hlavný problém v súvislosti s rastom trhu nedostatok spoločných noriem, najmä v technologických oblastiach, ktoré sú úzko spojené s miestnou a regionálnou správou. Príkladom sú inteligentné systémy kontroly budov, kontrola osvetlenia a dopravné systémy. Dôsledkom chýbajúcich noriem je nedostatok technickej interoperability, obmedzená hospodárska súťaž na trhu a spomalenie verejného obstarávania;

24. poukazuje na to, že prioritným oblastiam, ktoré uvádza Komisia, chýbajú štandardné metódy merania, umožňujúce miestnym a regionálnym samosprávam vyhodnotiť užitočnosť jednotlivých riešení;

25. konštatuje, že decentralizovaná výroba energie na miestnej a regionálnej úrovni je z hľadiska bezpečnosti a výroby elektriny vhodná a ponúka možnosť kombinovať rôzne spôsoby výroby. Preto v plnej miere schvaľuje úmysel Komisie zvýšiť výmenu informácií a osvedčených postupov v oblasti obchodných modelov založených na IKT a zameraných na decentralizovanú výrobu a investovať do súvisiaceho výskumu a vývoja;

26. poukazuje na skutočnosť, že v oznámení sa nehovorí o propagovaní ekologických IKT vo verejnom obstarávaní a vyzýva, aby sa navrhli postupy, ktoré na rozdiel od súčasného stavu umožnia miestnym a regionálnym samosprávam uprednostniť pri verejnom obstarávaní aspekt energetickej účinnosti, najmä v jeho fáze pred komerčným využitím, a súvisiaci vývoj IKT;

27. víta skutočnosť, že Komisia očakáva úzku spoluprácu s Výborom regiónov, ako to poznamenáva vo svojom oznámení, a navrhuje, aby:

- sa v súvislosti s európskym podujatím na tému energetickej účinnosti uskutočnila pre miestne a regionálne samosprávy výstava a súťaž o najlepšie projekty energetickej účinnosti využívajúce IKT. Výbor je pripravený zúčastniť sa na tejto výstave a samotnom podujatí,
- Komisia spolu s Výborom regiónov a ďalšími zainteresovanými stranami vypracovala praktickú príručku na tému, ako môžu miestne a regionálne samosprávy využiť IKT v ich plánoch riešenia klimatických zmien;

28. navrhuje, aby Komisia vo svojom budúcom oznámení o IKT a životnom prostredí, ktoré má byť uverejnené na jar 2009:

- rozšírila predmet oznámenia z problematiky energetickej účinnosti na problematiku trvalo udržateľného rozvoja,
- doplnila ho o konkrétny akčný plán obsahujúci špecifické ciele, opatrenia a termíny,
- venovala pozornosť novým oblastiam, a to aspoň doprave a potrebe zmeny v postupoch verejnej správy,
- zohľadnila úlohy a potreby miestnej a regionálnej správy.

Hlavné postoje Výboru regiónov

29. Výbor už skoršie poukázal na to, že energetická účinnosť a väčšie využívanie energie z obnoviteľných zdrojov musia byť kľúčovým prvkom európskej energetickej politiky. Výraznejšie investície do IKT, ktoré podporujú energetickú účinnosť, umožň-

ňujú miestnym a regionálnym samosprávam riešiť problematiku klimatických zmien, zvýšiť decentralizovanú výrobu energie, znížiť spotrebu energie a pre miestne podniky znamenajú nové obchodné príležitosti.

30. Výbor prikladá veľký význam úmyslu Komisie využiť skúsenosti mestských oblastí pri overovaní a testovaní nápadov a spolupracovať s nimi a existujúcimi sieťami miestnych a regionálnych samospráv. Početné úlohy, ktoré miestne a regionálne samosprávy vykonávajú (napr. úloha regulačného orgánu, spotrebiteľa, poskytovateľa služieb, užívateľa a dodávateľa energie, iniciátora, experta a orgánu vydávajúceho usmernenia), odôvodňujú ich bezpodmienečnú podporu v plnej miere využívať IKT v snahe zvýšiť energetickú účinnosť. Výbor sa bude usilovať využiť všetky dostupné prostriedky na to, aby zvýšil informovanosť mestských oblastí a sietí miestnych a regionálnych samospráv o týchto možnostiach a bude ich nabádať, aby sa zapojili do partnerského procesu.

31. Výbor dúfa, že Komisia vynaloží väčšie úsilie na vytvorenie noriem v tejto oblasti, aby mali miestne a regionálne samosprávy prístup k produktom s lepšou interoperabilitou. Štandardizácia a kritéria kvality taktiež umožňujú rozvoj hospodárskej súťaže na trhu a miestnym a regionálnym samosprávam uľahčujú kúpu produktov, ktoré majú priaznivý dosah na energetickú účinnosť.

32. Miestne a regionálne samosprávy by v rámci svojej spoločnej zodpovednosti za životné prostredie mohli s podporou EÚ a členských štátov prevziať na seba úlohu priekopníka a vo využívaní IKT ísť príkladom pre ostatných s cieľom zvýšiť energetickú účinnosť. Súčasťou tejto priekopníckej úlohy by bolo nadviazanie nových partnerstiev s podnikmi v oblasti IKT a výrobcami energie, realizácia inteligentných, energeticky hospodárnych verejných budov, zavedenie inteligentného pouličného osvetlenia a zvýšenie energetickej účinnosti v správe a poskytovaní služieb.

33. Výbor navrhuje, aby Komisia vo svojom budúcom oznámení na túto tému uverejnila akčný plán využívania IKT na podporu trvalo udržateľného rozvoja. Výbor zastáva názor, že celková analýza by mala rozhodne zahŕňať aj otázku dopravy a že súčasťou akčného plánu by mala byť aj komplexná „e-stratégia“ na zníženie emisií oxidu uhličitého, kvantitatívne emisné ciele pre jednotlivé odvetvia, opatrenia, ktoré majú prijať EÚ a členské štáty na dosiahnutie týchto cieľov, a definícia ukazovateľov pre sledovanie pokroku.

V Bruseli 27. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Zlepšovanie spôsobilostí pre 21. storočie: Agenda pre európsku spoluprácu v školstve“

(2009/C 76/12)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že najvyšším cieľom opatrení presahujúcich národný rámec musí byť prínos na európskej úrovni. Výbor sa preto pripája k požiadavke Komisie lepšie využívať rozmanité systémy školstva v Európe, ktoré sú založené na spoločných hodnotách a obsahujú množstvo inovatívnych a vynikajúcich postupov;
- pripomína, že sa musí aj naďalej zohľadňovať príslušný stav decentralizácie v jednotlivých členských štátoch. V mnohých členských štátoch sú za školstvo zodpovedné miestne a regionálne orgány. Preto je dôležitá dobrá politická a administratívna súčinnosť všetkých úrovní a tiež vytváranie spoločných opatrení. Školstvo sa najviac zlepší vtedy, keď miestne a regionálne orgány budú pri jeho zlepšovaní aktívnymi partnermi a prevezmú zodpovednosť za rozvoj vzdelávania na svojom území;
- domnieva sa, že sa nesmie zabúdať na to, že vzdelanie sa nezískava iba v škole, ale tiež v predškolských zariadeniach a mimoškolskom prostredí, napr. v rodine, pri trávení voľného času s rovesníkmi, v digitálnom prostredí alebo prostredníctvom médií. Osoby zodpovedné za vzdelávanie alebo politiku mládeže by sa mali pokúsiť vidieť mladých ľudí, ktorí im boli zverení, v ich celkových životných podmienkach a pokiaľ možno zahrnúť do svojich úvah aj mimoškolské procesy vzdelávania a ich vplyv na vzdelávanie v školách, ako aj na neformálne vzdelávanie;
- konštatuje, že predškolskú výchovu v celej Európe z veľkej časti financujú miestne a regionálne orgány a už dlhé roky ju sústavne rozširujú a zlepšujú v rámci svojich možností. Mnoho projektov však bolo a je možné rozbehnúť iba s finančnou podporou z európskych programov, ako napr. podpora viacjazyčnosti od útleho detstva, predovšetkým v pohraničných regiónoch. Výbor zastáva názor, že podporné opatrenia Európskej únie by v takýchto prípadoch mali poskytovať väčšiu kontinuitu, aby sa zabránilo tomu, že dobré projekty sa budú musieť po niekoľkých rokoch kvôli nedostatku financií zastaviť a získané znalosti vyjdú nazmar. Aby sa mohlo v týchto projektoch pokračovať, mala by im EÚ poskytnúť finančnú pomoc;
- z tohto hľadiska si od nového programu *Comenius Regio* sľubuje pre miestne a regionálne orgány väčšiu voľnosť pri rozhodovaní o tom, kde by si chceli stanoviť priority pri podpore projektov;
- ponúka Komisii svoju podporu pri spolupráci, ktorú sama navrhuje. Opakovane zdôrazňuje, že spolupráca musí v prvom rade spočívať v bezprostrednej výmene skúseností medzi orgánmi členských štátov zodpovednými za oblasť vzdelávania.

Spravodajkyňa: Helma KUHN-THEIS (DE/ELS), poslankyňa Sárskeho krajinského snemu

Referenčný dokument

Zlepšovanie spôsobilostí pre 21. storočie: Agenda pre európsku spoluprácu v školstve

KOM(2008) 425 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. víta oznámenie Európskej komisie na tému „Zlepšovanie spôsobilostí pre 21. storočie“. Formuluje podstatné výzvy, ktorým čelia jednotlivé sústavy školstva v Európe. Z veľkej časti súhlasí s analýzou problémov, ktorú predložila Komisia, a so závermi, ktoré z nej vyplývajú. Predovšetkým v plnom rozsahu súhlasí s názorom Komisie, že najvyššiu prioritu má investovanie do mládeže, predovšetkým v oblasti vzdelávania.

2. Považoval by v tejto súvislosti za cennú pomoc, keby sa Komisia pokúsila odhadnúť rozsah finančnej účasti miestnych a regionálnych orgánov, ktorá vyplýva z uskutočňovania jej návrhov.

3. Domnieva sa totiž, že riešenie problémov, ktoré Komisia zistila, je už na mnohých miestach v centre úsilia nielen členských štátov, ale aj miestnych a regionálnych orgánov. Z tohto dôvodu výbor ľutuje, že sa Komisia vo svojich úvahách nezaobrá tým, akým prínosom k riešeniu nastolených otázok z hľadiska finančných prostriedkov, ale aj znalostí a skúseností sú už teraz a budú i naďalej miestne a regionálne orgány na základe svojich početných právomocí v oblasti vzdelávania, ako aj na základe presnej znalosti miestnej a regionálnej situácie.

4. Na druhej strane vidí ďalšiu potrebu konať, tak vzhľadom na významnú úlohu vzdelávania pre hospodársky rast a prosperitu v Európe, ako aj s ohľadom na mimoriadny význam školského vzdelania v súvislosti s celoživotným vzdelávaním. V zásade preto podporuje návrh Komisie posilniť európsku spoluprácu v školstve.

5. Zároveň zdôrazňuje, že najvyšším cieľom opatrení presahujúcich národný rámec musí byť prínos na európskej úrovni. Výbor sa preto pripája k požiadavke Komisie lepšie využívať rozmanité sústavy školstva v Európe, ktoré sú založené na spoločných hodnotách a obsahujú množstvo inovatívnych a vynikajúcich postupov. Platí to najmä pre prístup Komisie, ktorý je zameraný na podporu orgánov na miestnej, regionálnej a národnej úrovni zodpovedných za organizáciu a obsah v sústavách vzdelávania uľahčovaním výmeny osvedčených postupov.

6. Pripomína, že sa musí aj naďalej zohľadňovať príslušný stav decentralizácie v jednotlivých členských štátoch. V mnohých členských štátoch sú za školstvo zodpovedné miestne a regionálne orgány. Preto je dôležitá dobrá politická a administratívna súčinnosť všetkých úrovní a tiež vytváranie spoločných opatrení. Školstvo sa najviac zlepšilo vtedy, keď

miestne a regionálne orgány budú pri jeho zlepšovaní aktívnymi partnermi a prevezmú zodpovednosť za rozvoj vzdelávania na svojom území.

7. Považuje skutočnosť, že oznámenie sa obmedzuje na štruktúru európskej spolupráce v školstve za legitímny a uskutočniteľný prístup. Pritom sa však nesmie zabúdať na to, že vzdelanie sa nezískava iba v škole, ale tiež v predškolských zariadeniach a mimoškolskom prostredí, napr. v rodine, pri trávení voľného času s rovesníkmi, v digitálnom prostredí alebo prostredníctvom médií. Osoby zodpovedné za vzdelávanie a za politiku mládeže by sa mali pokúsiť vidieť mladých ľudí, ktorí im boli zverení, v ich celkových životných podmienkach a pokiaľ možno zahrnúť do svojich úvah aj mimoškolské procesy vzdelávania a ich vplyv na vzdelávanie v školách, ako aj na neformálne vzdelávanie.

V súvislosti s témou „Zameranie na spôsobilosti“ (kapitola 2)

8. zdôrazňuje konštatovanie Komisie, že získanie spôsobilostí si žiaci stanovujú sami „tým, že budú kriticky rozmyšľať o svojich učebných cieľoch, svoje učenie podriadia sebadisciplíne, budú pracovať samostatne a zároveň i v kolektíve, budú vyhľadávať informácie a podporu, keď to budú potrebovať, a budú využívať všetky vymoženosti informačných a komunikačných technológií“ (pozri bod 2.3). Práve v spoločnosti, v ktorej sa schopnosť vzdelávať sa po celý život stáva čoraz dôležitejšou, je nevyhnutné naučiť sa ako sa učiť a ako sa učiť samostatne, pričom tieto kľúčové zručnosti treba podporovať.

9. Považuje preto za dôležité, aby mali školy ucelenú koncepciu vzdelávania, aby žiaci rozumeli tomu, ako je vyučovanie, na ktorom sa zúčastňujú, zostavené a čo sa od nich očakáva. Učenie sa detí a mladých ľudí by sa malo vyznačovať pozitívnym očakávaním, prijímaním, stimuláciou a usmerňovaním.

10. Pripája sa k názoru, že reforma učebných osnov by mala vychádzať z komplexného prístupu, ktorý bude zameraný na spôsobilosti a ktorý predpokladá „plné zapojenie učiteľov, žiakov a študentov a všetkých zúčastnených subjektov“ (bod 2.5), pričom je obzvlášť dôležité zapojiť osoby, ktorým boli deti zverené do výchovy. Pritom môžeme mať od školského systému vysoké očakávania, zároveň si však musíme uvedomiť, že škola síce môže mnohé ovplyvniť, je však tiež vo veľkej miere závislá od spoločenských rámcových podmienok. Je možné demonštrovať to na dvoch príkladoch: snaženie školy prináša

lepšie výsledky vtedy, keď už v rodine a predškolskom zariadení boli položené základy kladného postoja k učeniu. Pred koncom školskej dochádzky sú pre motiváciu mladých ľudí k učeniu takisto veľmi dôležité signály, ktoré vysielajú hospodárstvo a pracovný trh. Okrem toho však škola môže podporiť novú kultúru občianstva, napríklad:

- vybudovaním miestnej vzdelávacej siete, ktorá na základe princípu subsidiarity zohľadní prínos formálnych a neformálnych vzdelávacích zariadení k výchove a odbornému vzdelávaniu,
- vytvorením vzťahu ku kultúrnemu bohatstvu a tradíciám, ako aj vedeckému a hospodárskemu dedičstvu miestneho spoločenstva,
- vypracovaním učebných plánov, podľa ktorých sa na vzdelávaní budú zúčastňovať aj rodiny a ktoré zohľadnia jednotlivé úlohy a rozdiely a zároveň stanovujú aj povinnosti oboch strán.

11. Zhodne s Komisiou považuje za hlavnú úlohu školy podporovať schopnosť čítať. Niektoré z podporných stratégií, ktoré uvádza Komisia sú predovšetkým v prostredí školy typickými úlohami miestnych a regionálnych orgánov, napr. podpora jazykových znalostí v rodine a zlepšenie infraštruktúry týkajúcej sa čitateľskej gramotnosti. Tiež pre rozvoj kladného vzťahu k matematike, informatike, prírodným vedám a technike je dôležitým faktorom vybavenie škôl, mediátok a zariadení voľného času, ktoré väčšinou financujú miestne a regionálne orgány.

12. Okrem získania zručností v čítaní a písaní vyzdvihuje význam rozvíjania schopností pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami (eLiteracy) v škole. Deti a mladiství sa tým čo najlepšie pripravujú na samostatný život a poskytnú sa im schopnosť osvojiť si moderné informačné technológie, ktoré budú ďalším prínosom pre ich osobný aj celospoločenský rozvoj.

13. Súhlasí s názorom Komisie na význam individualizovanejších prístupov k vzdelávaniu a zámeru, s ktorým sa uskutočňujú hodnotenia. Hodnotenie by malo byť formatívne, čiže zamerané na budúcnosť s cieľom zefektívniť a individualizovať ďalšie vzdelávanie. Hodnotenia sú však často zhrňujúce, teda finálne a používajú sa iba na zaradenie žiakov. Podľa názoru výboru je vo vzdelávaní učiteľov a v rámci odborných školení pre učiteľov z praxe potrebné dosiahnuť zlepšenie, pričom k šíreniu nových poznatkov by mohli prispieť aj európske programy, najmä vtedy, keď budú na ošoh učiteľom počas ich štúdií, resp. učiteľom z praxe zúčastňujúcim sa na odborných školeniach.

14. Považuje formuláciu v tretej zarážke zhrnutia „prijatie komplexného prístupu k rozvoju spôsobilostí, ktorý bude zahŕňať učebné osnovy, učebné materiály, odbornú prípravu učiteľov ...“ za nešťastne zvolenú, pretože chýba spresnenie, že sa tým nemyslí harmonizovaný prístup na celoeurópskej úrovni, ale že ide o podnet pre členské štáty a pre osoby, ktoré sú v nich zodpovedné za oblasť vzdelávania.

15. Výchovu k podnikateľskému správaniu a rozvoj podnikateľského ducha vidí v úzkej súvislosti s vyššie uvedenou zásadou, že sa má všeobecne podporovať výchova k samostatným osobnostiam, ktoré sú pripravené konať z vlastnej iniciatívy, a to nielen v hospodárskej oblasti, ale aj v rámci občianskej angažovanosti tým, že prevezmú zodpovednosť za kolektív. Škola preto musí vytvoriť kvalitnú ponuku vzdelávania pre každého študenta (kapitola 3) tým, že sa prezentovať ako spoločenstvo vychovávajúce z poznávacieho, kultúrneho a spoločenského hľadiska a sprostredkujúce nielen poznatky, ale aj občiansku uvedomelosť. Z tohto hľadiska je rovnako dôležitá úzka spolupráca s miestnym a regionálnym hospodárstvom.

V súvislosti s vysokou kvalitou vzdelávania pre každého študenta (kapitola 3)

16. sa bezvýhradne pripája k výzve Komisie na lepšie možnosti vzdelávania v ranom veku. Výslovne potvrdzuje výrok, že „zlepšenie poskytovania vzdelávania v ranom veku a rozšírenie prístupu k nemu sú potenciálne najdôležitejším prínosom, aký môžu školské systémy dosiahnuť, aby sa zlepšili možnosti pre všetkých a aby sa dosiahli lisabonské ciele“. V predškolských zariadeniach sú položené podstatné základy neskorších študijných úspechov v celej školskej dochádzke. Platí to nielen pre deti zo znevýhodnených skupín. Z dobrého predškolského vzdelávania majú prospech všetci. Navštevovanie predškolských zariadení je prvou príležitosťou priblížiť deťom vedomosti, pokiaľ sa sociálno-pedagogickými opatreniami už od najskoršieho veku položia základy kladného vzťahu k spoločnosti, aktivite, učeniu a účasti rodiny na vzdelávaní vlastných detí. Inovačné pedagogické metódy, ktoré sa v predškolských zariadeniach používajú, umožňujú aj v ďalších stupňoch vzdelávania kvalifikovaný ďalší vývoj. Výbor však prezieravo poukazuje na to, že ani optimálna organizácia predškolskej fázy nezabavuje učiteľov v následnom priebehu vzdelávania ich zodpovednosti za to, aby vo svojich žiakoch udržiavali a rozvíjali radosť z objavovania a chuť do učenia.

17. Konštatuje, že predškolskú výchovu v celej Európe z veľkej časti financujú miestne a regionálne orgány a už dlhé roky ju sústavne rozširujú a zlepšujú v rámci svojich možností. Mnoho projektov však bolo a je možné rozbehnúť iba s finančnou podporou z európskych programov, ako napr. podpora viacjazyčnosti od útleho detstva, predovšetkým v pohraničných regiónoch. Výbor zastáva názor, že podporné opatrenia Európskej únie by v takýchto prípadoch mali poskytovať väčšiu kontinuitu, aby sa zabránilo tomu, že dobré projekty sa budú musieť po niekoľkých rokoch kvôli nedostatku financií zastaviť a získané znalosti vyjdú nazmar. Aby sa mohlo v týchto projektoch pokračovať, mala by im EÚ poskytnúť finančnú pomoc.

18. Z tohto hľadiska si od nového programu Comenius Regio sľubuje pre miestne a regionálne orgány väčšiu voľnosť pri rozhodovaní o tom, kde by si chceli stanoviť priority pri podpore projektov.

19. Podporuje Komisiu v jej požiadavke väčšej spravodlivosti v systéme vzdelávania, nemôže však súhlasiť s jej sčasti príliš málo diferencovanými výrokmami o rozdielnych riešeniach v jednotlivých členských štátoch. Týka sa to napríklad otázky, či by deti mali byť rozdeľované do škôl, ktoré poskytujú kvalitatívne rozličné vysvedčenia o ukončení vzdelávania, v nižšom alebo vyššom veku. Zo štúdie spoločnosti McKinsey z roku 2007⁽¹⁾ vyplýva, že štruktúra vyučovania je pre študijné úspechy oveľa dôležitejšia, než organizácia sústavy školstva. Ako Komisia na inom mieste svojho oznámenia (kapitola 4) správne konštatuje, malo by sa preto pracovať na zlepšovaní kvality vzdelávania učiteľov.

20. Považuje za dôležité, aby sa členské štáty snažili o ešte väčšiu rovnosť príležitostí v dostupnosti školského vzdelávania. Cieľom je, aby všetci mohli získať prístup k vysoko kvalitnému školskému vzdelávaniu a aby sociálno-ekonomické nerovnosti nezohrávali pri vyhliadkach na úspech vo vzdelaní rozhodujúcu úlohu.

21. Uvedomuje si, že študenti z prostredia migrantov vo väčšine prípadov čelia veľmi zložitým problémom, a preto je potrebné venovať im zvláštnu pozornosť. V tejto súvislosti víta, že Komisia predložila zelenú knihu⁽²⁾ k tejto tematike, ktorá bude predmetom samostatného stanoviska Výboru regiónov. V tejto súvislosti je úsilie školy o integráciu alochtónnych detí a mladistvých a ich rodín potrebné podporiť ponukou interkultúrnej výchovy, ktorá bude každému venovať pozornosť a rešpektovať rôznorodosť. Pochopenie základného vzťahu medzi jazykom a kultúrou ozrejmuje veľký význam učenia sa jazykov, od porozumenia hovorenej a písanej podoby jazyka hostiteľskej krajiny ako prostriedku komunikácie a nadväzovania vzťahov, až po zachovávanie jazyka krajiny pôvodu ako uznania identity, prejavu úcty a ocenenia rôznorodosť.

22. Za zásadnú úlohu školy považuje podporovať znevýhodnených žiakov, posilňovať ich sebadôveru, uznávať ich pokroky a ukázať im cestu k úspechu, ktorá čo najviac zodpovedá ich individuálnym predpokladom a potrebám. Nesmie sa však zabúdať ani na to, že aj žiaci s dobrými predpokladmi a osobitným nadaním a schopnosťami majú takisto nárok na stimuláciu, podporu a primeranú náročnosť. Aj to patrí k spravodlivému školskému systému. K najušľachtilejším a najťažším pedagogickým úlohám patrí spôsobiť individuálnu podporu všetkým žiakom tak, aby nevedla k strate spoločenskej solidarity. Je potrebné zachovať pocit zodpovednosti jednotlivca za celok.

23. Požaduje výrazné posilnenie významu týchto školských a mimoškolských opatrení na zníženie prípadov predčasného ukončovania školskej dochádzky. Miestne a regionálne orgány nesú v tomto veľkú spoluzodpovednosť a investujú značné množstvo prostriedkov. Výbor v tejto súvislosti uznáva výčlenenie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov ako zásadnú

pomoc, uvítal by však, keby miestnym a regionálnym orgánom boli priznané ďalšie, pokiaľ možno nebyrokratické možnosti prístupu k európskym podporným prostriedkom.

24. V súvislosti so zmienkou o školách „druhej šance“ pripomína význam druhého vzdelávacieho systému nielen pre mladých ľudí, ale tiež počas celého života. Všetkým dospelým, ale samozrejme najmä tým, ktorí v detstve a mladosti mnohé zameškali, musia byť poskytnuté možnosti ďalšieho rozvoja.

25. Považuje všeobecné pravidlá, aké vzdelávanie sa má poskytovať žiakom s osobitnými vzdelávacími potrebami za neprimerané. Po prvé, individuálne potreby takýchto detí sú veľmi rozdielne a po druhé, systémy vzdelávania žiakov s osobitnými potrebami sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia. Všeobecným cieľom pedagogickej činnosti musí byť včas a pružne pomôcť žiakom, ktorí majú dočasné problémy s učením alebo adaptáciou, nezávisle od typu školy, ktorú navštevujú. Nie je preto správne zredukovať hodnotenie kvality vzdelávania žiakov s osobitnými potrebami na otázku typu navštevovanej školy. Mnohým žiakom umožnili prístup k vzdelávaniu až špeciálne školy. Najmä pre deti, ktoré prípadne potrebujú osobitnú pedagogickú podporu, je však podstatné, aby sa táto potreba identifikovala a podchytila čo najskôr v predškolskom veku a aby bolo možné uplatňovať podporné mechanizmy. Týmto deťom a ich rodičom sa tak podstatne uľahčí prechod do školy.

26. Vyzdvihuje význam rozvoja škôl pre udržateľnosť reforiem zavedených v rôznych sústavách vzdelávania. Pritom by sa mala presadzovať aj úloha školských inšpekcií, ktoré by mali v školách presadzovať a podporovať pružnosť a inováciu. V súlade s tým výbor vyzýva Komisiu, aby opatrne uskutočňovala akúkoľvek koordinačnú a koherenčnú politiku, pretože ak sa stane prostriedkom normalizácie, mohla by ohroziť ciele inovácie a podnikania na úrovni škôl. Výbor považuje rozvoj škôl za tému, pri ktorej môžu nielen členské štáty, ale aj miestne a regionálne orgány, ako aj samotné školy vo veľkej miere ťažiť z výmeny skúseností a uznáva, že európske programy, najmä Comenius a bývalý ARION, boli a sú v tejto oblasti veľmi užitočné.

27. Potvrdzuje názor Rady⁽³⁾, že školy by sa mali rozvíjať ako „vzdelávacie spoločenstvá“, ktoré budú hodnotiť samy seba a stanovovať si nové ciele a zároveň budú rešpektovať vzdelávaciu politiku miestnych samospráv v súlade s ústavnými ustanoveniami jednotlivých členských štátov, a podieľať sa na jej príprave. Zahŕňa to rozšírenie ponuky pre učiteľov na ich stále vzdelávanie a rozvoj. V tejto súvislosti výbor víta, že školy a učitelia udržiavajú dobré vzťahy so spoločenstvom vo svojom bezprostrednom okolí. Podľa jeho názoru má regionálna a miestna úroveň pre pozitívny vývoj školy rozhodujúci význam.

⁽¹⁾ Michael Barber, Mona Mourshed: „How the world's best-performing school systems come out on top“, McKinsey & Company, september 2007.

⁽²⁾ KOM(2008) 423.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 300, 12.12.2007, s. 7.

V súvislosti s témou „Učiteľia a školskí pracovníci“ (kapitola 4)

28. dáva Komisii za pravdu v tom, že na dosiahnutie lisabonských cieľov majú učiteľia kľúčový význam. Považuje pedagogicky ako aj odborne za prvoradé vysoko kvalitné počítačové vzdelávanie učiteľov s integrovanou praxou.

29. Požaduje väčšiu mobilitu učiteľov v rámci vzdelávania a odbornej prípravy. Od učiteľov, ktorí získali vlastné skúsenosti v iných európskych štátoch možno očakávať, že budú môcť svojim žiakom názorne priblížiť rozmanitosť európskych tradícií a kultúr, ale aj uznávanie spoločných hodnôt.

30. Vidí aj iné aspekty, ktoré by sa mali vo vzdelávaní a odbornej príprave učiteľov, ako aj v rámci odborných školení pre učiteľov z praxe zohľadniť. Ide napríklad o iný prístup k učeniu využívaním internetu a inovácií, ktoré s tým súvisia, a preto sa obraz učiteľa a jeho vnímanie samého seba musí zmeniť. Flexibilita je nevyhnutná: učiteľia musia včas rozpoznať trendy vo vzdelávaní a zaoberať sa zmenami v tejto oblasti. Učiteľia, sociálni pracovníci, ľudia pracujúci s mládežou a mnohí iní v pedagogickej oblasti musia spolupracovať a snažiť sa pochopiť svet práce toho druhého. Tímová práca by mala byť ústrednou témou vo vzdelávaní a odbornej príprave, ako aj v rámci odborných školení pre učiteľov z praxe. Rovnako dôležité je vytváranie sietí a spolupráca s kolegami na iných školách.

31. Navrhuje zaoberať sa aj úlohou doplnkových, prípadne tiež poloprofesionálnych činností. V niektorých regiónoch bola napr. vytvorená funkcia výchovno-vzdelávacieho poradcu s cieľom zaoberať sa individuálnymi potrebami určitých žiakov. Je to možno nasledovateľný model pre ostatné systémy školstva.

32. Nepovažuje návrh Komisie na zlepšovanie náboru pracovníkov za otázku, ktorá by si vyžadovala pozornosť. Cieleny nábor kvalifikovaných uchádzačov a ich neustále sledo-

vane počas štúdia a celej ich kariéry, ktoré Komisia uvádza v bode 4.4, výbor považuje za správny prístup.

33. Súhlasí s Komisiou v tom, že nároky kladené na osoby poverené riadením školy enormne narástli. Miestne a regionálne orgány sú si toho vedomé a v snahe získať schopné osobnosti na túto úlohu sa snažia o to, aby sa školy stali príťažlivým pracoviskom aj pre riaditeľov škôl.

34. Považuje za dôležité, aby sa pri ďalšej spolupráci všeobecne diskutovalo o úlohe, povinnostiach a potrebných zručnostiach riaditeľov škôl. V tejto súvislosti je dôležitá aj výmena skúseností, pokiaľ ide o osvedčené postupy pri prijímaní riaditeľov škôl.

V súvislosti so záverom návrhu Komisie (kapitola 5)

35. ponúka Komisii svoju podporu pri spolupráci, ktorú sama navrhuje. Opakovane zdôrazňuje, že spolupráca musí v prvom rade spočívať v bezprostrednej výmene skúseností medzi orgánmi členských štátov zodpovednými za oblasť vzdelávania. Výbor pritom uznáva, že tak, ako to Komisia v závere navrhuje, prvoradou úlohou je skutočne sústrediť sa na zlepšovanie gramotnosti, rozširovanie dostupnosti predškolského vzdelávania a skvalitňovanie vzdelávania učiteľov. Vyslovuje sa za rozšírenie a uľahčenie možností podporovať z prostriedkov EÚ odovzdávanie a skúšanie postupov, ktoré sa v obciach a regiónoch osvedčili, vždy so zreteľom na zásadu, že prenos modelov z jedného regiónu do iného musí vzhľadom na odlišný kultúrny a sociálny kontext prebiehať úvážlivo, vždy iba na základe vedomého rozhodnutia a s výslovným súhlasom miestnych zodpovedných orgánov.

36. Ďakuje Komisii za podnety obsiahnuté v jej oznámení a žiada ju, aby uvedené pripomienky vzala v ďalšom priebehu diskusie do úvahy.

V Bruseli 27. novembra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Uznesenie Výboru regiónov k finančnej kríze

(2009/C 76/13)

VÝBOR REGIÓNOV

1. **sa obáva** vážnych sociálnych dôsledkov finančnej krízy a jej vplyvu na celé hospodárstvo, osobitne na jednotlivé územné celky a na obyvateľov; **žiada** preto, aby boli prijaté rozhodné kroky na podporu hospodárstva na strane dopytu, ako aj opatrenia na pomoc malým a stredným podnikom a miestnym a regionálnym orgánom s cieľom udržať súdržnosť a ochrániť kľúčové investície a projekty v oblasti infraštruktúry;

2. plne **podporuje** cieľ sformovať bezpečný jednotný finančný trh v Európskej únii, založený na požiadavke vysokej transparentnosti a špičkovom a pohotovom systéme dohľadu na príslušných úrovniach riadenia; **zdôrazňuje**, že je potrebné vyhnúť sa opatreniam a nariadeniam, ktoré by utlmovali aktivitu finančných trhov a spoločné úsilie zamerať na zabezpečenie riadneho finančného hospodárenia, aby sa podarilo obnoviť dôveru v ekonomiku;

Výbor regiónov vzhľadom na iniciatívy EÚ zamerané na riešenie a prekonanie finančnej krízy:

3. **víta** dohodu dosiahnutú na zasadnutí Európskej rady 15. a 16. októbra 2008, ktorá je predpokladom obnovenia dôvery vo finančné trhy, a **zastáva názor**, že napriek tomu, že prijaté rozhodnutia znamenajú pre rozpočty a daňových poplatníkov vyššie náklady, sú dôležitým krokom v procese obnovy dôvery v rámci finančných trhov a obmedzovania dosahu krízy na hospodárstvo;

4. **schvaľuje** rozhodnutie EÚ zvýšiť minimálnu ochranu bankových vkladov obyvateľov územia Európskej únie, pričom **víta** toto opatrenie ako cieleň nástroj na zabezpečenie úspor obyvateľov EÚ a v krátkom časovom horizonte na obnovenie dôvery v bankový systém bez spôsobenia dodatočných nákladov daňovým poplatníkom či narušenia hospodárskej súťaže a podporuje **cieľ** predísť bankrotom hlavných bánk v Európskej únii;

5. **oceňuje** vyhlásenie členských štátov vyčleniť prostredníctvom Európskej investičnej banky (EIB) do roku 2011 30 miliárd eur na pomoc malým a stredným podnikom v Európe, no zároveň **potvrďuje**, že toto opatrenie je iba prvým z krokov na podporu hospodárstva;

6. **podčiarkuje** dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú Európsky sociálny fond a programy zamerané na zmiernenie negatívnych dôsledkov súčasnej krízy, a **vyzýva** Európsku komisiu, aby preskúmala možnosti prispôsobenia existujúceho nástroja súčasným podmienkam, vrátane prehodnotenia Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EGAF) s cieľom zefektívniť využívanie tohto nástroja;

7. **podporuje** nedávne iniciatívy Komisie zamerané na zmenu a doplnenie smerníc regulujúcich finančné trhy

s osobitným dôrazom na dozorné opatrenia, riadenie rizika a krízové riadenie a **vyzýva** Európsku komisiu, aby zohľadnila úlohu miestnych a regionálnych orgánov;

8. **vyzýva** Európsku komisiu, aby vypracovala návrh smernice na harmonizáciu rôznych typov informácií, ktoré finančné inštitúcie poskytujú o finančných produktoch, ktorá by zároveň zaviedla povinnosť kategorizovať riziká spojené s týmito produktmi zrozumiteľným spôsobom, zjednodušila zmluvy a stanovila jednoznačné požiadavky na transparentnosť bankových služieb;

9. **žiada** Európsku komisiu, aby podporila dohodu o etickom kódexe s úmyslom zabezpečiť, aby sa činnosť finančných inštitúcií zameraná na vytváranie zisku nedostala do rozporu so všeobecným verejným záujmom;

10. okrem toho **potvrďuje**, že dôsledky finančnej krízy na hospodárstvo by nemali zmeniť stanovené dlhodobé priority EÚ, a to najmä: podporu zvyšovania počtu pracovných miest a zlepšovania ich kvality, podnecovanie výskumu a inovácie, zvyšovanie konkurencieschopnosti, posilňovanie územnej súdržnosti, potláčanie príčin vzniku globálneho otepľovania a obmedzovanie jeho dosahu;

11. **nalieha** na Európsku komisiu, aby pozorne monitorovala vývoj zadlženia fyzických osôb, najmä rýchlo rastúceho zadlženia prostredníctvom kreditných kariet, ktoré vedie k tomu, že dlžníci strácajú schopnosť splácať svoje dlhy;

12. **víta** vymenovanie skupiny na vysokej úrovni pre štruktúru dohľadu nad európskymi finančnými trhmi a konštatuje, že spomenutá skupina sa skladá z expertov z finančných inštitúcií, ministerstiev financií členských štátov, bankového sektoru a priemyslu; **vyslovuje poľutovanie** nad skutočnosťou, že regionálna úroveň správy nie je zastúpená v skupine Jacquesa de Larosièrea, a preto **žiada** vymenovanie zástupcu Výboru regiónov do tejto skupiny;

13. **vyzýva** na vytvorenie vhodného regulačného rámca, založeného na účinnom systéme pravidiel a nástrojov na vymáhanie práva;

14. **žiada** prepracovanie medzinárodného finančného systému, zvýšenie transparentnosti finančných operácií, preskúmanie pravidiel dohľadu a účtovných noriem platných pre finančné inštitúcie, posilnenie zodpovednosti riadiacich pracovníkov a obmedzenie ustanovení v systéme, ktoré podnecujú podstupovanie nadmerného rizika (napr. sekuritizácia, politika odmeňovania); a napokon **trvá** na lepšej koordinácii medzi dozornými orgánmi jednotlivých členských štátov pri vykonávaní dohľadu nad nadnárodnými finančnými skupinami;

Miestny rozmer finančného systému

15. **pripomína**, že miestne a regionálne orgány sú zodpovedné za tretinu verejných výdavkov a viac ako dve tretiny verejných investícií v rámci EÚ a preto je nevyhnutné ich vnímať ako aktívnych hráčov zapojených do riešenia krízy a zachovania budúceho hospodárskeho rastu, preto **trvá** na tom, aby sa miestnym a regionálnym orgánom poskytla podpora pri investičných projektoch, napríklad do infraštruktúry, aby sa predišlo nebezpečnej špirále, kde nedostatok investícií vedie k strate pracovných miest, čo spôsobuje nedostatok úverov a má za následok ďalší nedostatok investícií;

16. **zdôrazňuje**, že finančná kríza sa priamo týka miestnych a regionálnych orgánov, pretože banky sú v mnohých krajinách pevne zakorenené v regiónoch. Sú takisto v bezprostrednej blízkosti miestnych obyvateľov a podnikov a sú hnacím motorom novo založených podnikov a malých a stredných podnikov, čím prispievajú k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti;

17. **vyzýva** Európsku radu, Európsku komisiu a členské štáty, aby uznali dôležitú úlohu miestnej a regionálnej úrovne správy ako verejných finančných sprostredkovateľov; **žiada**, aby miestne a regionálne orgány boli konzultované v každej fáze vytvárania a uplatňovania akejkoľvek novej štruktúry finančného systému EÚ, čím sa zaručí výmena skúseností a presun obdobných znalostí smerom zdola nahor a takisto aj zhora nadol v prospech hospodárstva, malých a stredných podnikov a obyvateľov;

Politika hospodárskej súťaže

18. **víta** oznámenie Komisie na tému Uplatnenie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou (¹) a **vyzýva** Európsku komisiu, aby podrobne monitorovala dosah štátnej pomoci poskytnutej v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. b) jednotlivým bankám s cieľom zabezpečiť, aby táto pomoc bola udržaná na úrovni nutného minima a aby sa zabránilo narušeniu hospodárskej súťaže;

19. **víta** dohodu o minimálnej garantovanej ochrane vkladov vo výške 50 000 eur a **žiada**, aby verejnosti boli poskytnuté vhodné daňové stimuly, ktoré by narušenie hospodárskej súťaže minimalizovali, a aby sa vytvorili rovnaké podmienky pre všetky inštitúcie finančného sektora. Tieto opatrenia sú dôležité na obnovu dôvery občanov vo finančný systém;

20. **navrhuje** revíziu ratingového systému so zámerom vytvoriť jednoduché pravidlá a/alebo kategórie, ktoré pomôžu odlíšiť banky s nízko rizikovým investičným profilom od bánk uprednostňujúcich rizikové praktiky; **zastáva názor**, že zriadenie Európskej úverovej ratingovej agentúry by bolo v tomto smere veľmi užitočným krokom;

21. **podporuje** úsilie Európskej komisie zamerané na odstránenie deformácií finančného trhu Spoločenstva (*Správa*

o prieskume komerčného bankovníctva z 31. januára 2007), pretrvávajúcej fragmentácie podľa krajín, rozdielov v ziskových maržiach, cenotvorbe a predajných metódach, ako aj odstraňovanie informačnej asymetrie; **pripája sa** k cieľu Európskej komisie dokončiť vytváranie spoločného trhu v oblasti financií, ktorý by bol transparentnejší, pevnejší a lepšie pripravený reagovať na svetové výzvy;

Rozpočtové otázky

22. **pripomína**, že miestne a regionálne orgány sú z hľadiska vykonávania politík a realizácie rozpočtu hlavnými aktérmi pri riešení úloh, ktoré budú pre Európu v nasledujúcich desaťročiach kľúčové;

23. **zdôrazňuje**, že finančná kríza a jej negatívny dosah na hospodársky rast a zamestnanosť zapríčinia zvýšenie dopytu po pomoci, sociálnej podpore, preferenčných sadzbách verejných služieb a že v súvislosti s tými očakávaniami sú miestne a regionálne orgány v prvej línii;

24. **upozorňuje** na predpokladaný pokles možností financovania hospodárskych aktérov, vrátane financovania poskytovaného miestnymi a regionálnymi orgánmi, čo môže následne ovplyvniť ich schopnosť získavať cudzie zdroje na nové investície;

25. **žiada**, aby bola venovaná osobitná pozornosť kapacitám financovania miestnych a regionálnych orgánov a **požaduje** poskytnutie náležitej podpory miestnym a regionálnym orgánom v oblastiach, kde zvýšené náklady na financovanie a úverové zataženie ohrozujú včasnú realizáciu inak zdravých projektov, ktoré majú pre regióny a hospodárstvo EÚ ako také význam a sú pre nich prínosom;

Kohézna politika

26. **vyzýva**, aby sa v tomto období zaviedla vyššia flexibilita vo využívaní štrukturálnych fondov a **podporuje** okrem iného rozšírenie obdobia na čerpanie zo štrukturálnych fondov z referenčného roka plus 2 (n+2) na referenčný rok plus 3 (n+3) so zámerom zaručiť, aby kvalitné projekty, ktoré majú priniesť účinné riešenia, neboli vystavené zbytočnému riziku, že prídu o financovanie zo zdrojov EÚ;

27. **žiada** finančné inštitúcie, európske orgány a banky, aby vyčlenili zodpovedajúcu finančnú podporu a/alebo záruky na investície do infraštruktúry a inovačné projekty preukázanej kvality, ktoré budú prínosom k zvyšovaniu konkurencieschopnosti a efektívnosti. **trvá** na potrebe zohľadniť skutočnosť, že neuskutočnenie podobných investícií včas by malo škodlivý účinok nielen priamo na postihnuté oblasti a na ich malé a stredné podniky, no ich negatívny dosah by sa prejavil aj na priemysle Európskej únie, čo by ovplyvnilo hospodársky rast a ohrozilo cenné pracovné miesta;

(¹) KOM(2008/C 270/02) z 25.10.2008.

28. **požaduje**, aby podiely spolufinancovania miestnych a regionálnych orgánov, rovnako ako podiely ERDF a ESF v operačných programoch, neboli započítané na účely paktu stability v rámci jednotlivých členských štátov. To by miestnym orgánom umožnilo iniciovať projekty na podporu rastu a rozvoja miestneho hospodárstva a trhu práce bez toho, aby boli znevýhodňované obmedzeniami vzťahujúcimi sa v niektorých krajinách na miestne orgány, ktoré porušia tento pakt (zablokovaný prístup k úverom, pozastavené zamestnávanie nových pracovníkov a krátenie verejných prostriedkov);

29. **navrhuje** užšie inštitucionálne partnerstvo medzi Výborom regiónov a Európskou investičnou bankou v súlade so zámerom posilňovať hospodársku a sociálnu súdržnosť, ako sa uvádza v Zmluve o založení ES, a predovšetkým v protokole č. 28 o hospodárskej a sociálnej súdržnosti;

30. **podporuje** reformné opatrenia, ktoré ohlásila Európska investičná banka, týkajúce sa zjednodušenia postupov pri získavaní úverov, rozšírenia možností získať úver na nehmotné investície (licencie, výskum, atď.), rozdelenia rizika medzi EIB a banky a transparentnosti poskytovania finančných výhod malým a stredným podnikom; **vyzýva** na rozšírenie intervenčnej kapacity EIB pri infraštruktúrnych projektoch, predovšetkým prostredníctvom využívania dlhodobých investičných fondov (equity) na posilnenie vplyvu EIB; **navrhuje** vyvinúť mechanizmus s účasťou EIB podľa vzoru mechanizmov určených na podporu malých a stredných podnikov, ktoré by boli zamerané na pomoc miestnym a regionálnym orgánom pri financovaní projektov súvisiacich s územnou súdržnosťou;

V Bruseli 27. novembra 2008

Trvalo udržateľná Európa

31. **potvrďuje** odhodlanie Výboru regiónov podieľať sa na dosiahnutí cieľov v oblasti klimatických zmien a **vyjadruje nádej**, že sa dôležité ciele podarí dosiahnuť aj napriek hospodárskym ťažkostiam. Je preto potrebné prostredníctvom programov finančnej podpory (v oblasti dopravy, výstavby, atď.) a financovania výskumu, predovšetkým v malých a stredných podnikoch, zmobilizovať európske investície do technológií na získavanie energie z obnoviteľných zdrojov;

32. **opätovne pripomína** svoje odhodlanie podieľať sa na dosiahnutí dynamického a trvalo udržateľného hospodárskeho rastu pri zachovaní rozumného európskeho sociálneho modelu, energetickej účinnosti a obmedzovania negatívnych vplyvov na životné prostredie; **prehlasuje**, že aj napriek súčasným výnimčným okolnostiam opatrenia EÚ a ani orgánov na národnej, miestnej alebo regionálnej úrovni tieto ciele neohrozia. Naopak, **vyzýva** príslušných aktérov, aby prevzali vedenie a transformovali riziká na príležitosti prostredníctvom podpory výskumu a investícií do účinných technológií, ktoré prinesú dlhodobé oživenie hospodárstva a trvalo udržateľné postupy v oblasti životného prostredia;

33. **poveruje** svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade a predsedníctvam Rady Európskej únie.

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

Uznesenie výboru regiónov priority Výboru regiónov na rok 2009 na základe legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie

(2009/C 76/14)

POLITICKÉ PRIORITY

VÝBOR REGIÓNOV,

1. **zdôrazňuje** význam nového impulzu pre štrukturálne reformy v EÚ zamerané na riešenia na prekonanie súčasnej finančnej krízy a jej vplyvu na európske a svetové hospodárstvo. **Zastáva názor**, že aj keď sú núdzové opatrenia dôležité, aby Európa prekonala súčasnú krízu v krátkodobom horizonte, sú potrebné aj dlhodobé opatrenia, ktoré zabezpečia udržateľné pracovné miesta a rast, a preto majú kľúčový význam kvalitná infraštruktúra, verejná doprava a investície do energeticky účinných technológií;

2. tejto súvislosti **upozorňuje** na svoje konkrétne uznesenie k finančnej kríze, v ktorom sa stanovujú hlavné kroky, ktoré treba podniknúť na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni na zvládnutie finančnej krízy a maximálne obmedzenie jej negatívnych dôsledkov;

3. **víta** výslovnú vôľu a návrhy na posilnenie územného rozmeru Európskej únie a jej demokratického charakteru, **navrhuje** svoj zámer pokračovať v rozvíjaní politickej a inštitucionálnej úlohy VR v európskom rozhodovacom procese a **oznamuje** svoj zámer vypracovať bielu knihu na tému viacúrovňového riadenia, ktorú mieni predložiť v priebehu roku 2009;

4. **potvrďuje** svoj zámer pozorne sledovať prieskum rozpočtu EÚ a prispieť tak k lepšej integrácii a koordinácii politik EÚ na územnej úrovni a **vyzýva k tomu**, aby tento proces odrážal potreby všetkých úrovní riadenia a zlepšil kvalitu, rovnosť, stabilitu, viditeľnosť a jednoduchosť opatrení EÚ, a preto **navrhuje** zosúladiť rozpočtové programovacie obdobie s európskym volebným cyklom na základe 5 + 5 rokov, aby sa vytvorila účinná podpora najmenej rozvinutým regiónom a pomohlo sa im pri postupnom dobiehaní rozvinutých regiónov a aby sa zabezpečilo, že rozpočet v budúcnosti bude lepšie odrážať všetky právomoci EÚ a aby sa zároveň zabránilo presunu politik EÚ na národnú úroveň, čo by ohrozilo efektívnosť európskeho integračného procesu⁽¹⁾;

Za viac pracovných miest a vyšší rast

5. **zdôrazňuje** potrebu opatrení na budovanie dôvery, aby sa opätovne obnovila dôvera občanov EÚ, ktorí sú vystavení neistote a vysokému tlaku na ich pracovné miesta, kolísajúcim cenám energií, finančnej nestabilite a strate dôvery v bankový sektor, a **pripomína**, že je tiež dôležité preskúmať mechanizmy, ktoré by pomohli zabrániť podobným krízam v budúcnosti;

6. **podčiarkuje** potrebu trvalo udržateľného rozvoja pre občanov a budúce generácie, **pripomína** aj význam sociálnej Európy a **zdôrazňuje**, že z týchto cieľov by sa nemalo zľaviť, ale – naopak – je potrebné spoločné úsilie EÚ a členských štátov ako aj regionálnych a miestnych politických subjektov. EÚ by preto mala podporovať vlády členských štátov a miestne a regionálne orgány – a to aj prostredníctvom menej prísneho uplatňovania pravidiel o povolenej miere deficitu v členských štátoch, aby sa zamerali na tieto ciele prostredníctvom ambiciózných dlhodobých investícií do vzdelávania, odbornej prípravy, výskumu a inovácií ako aj do rozvoja kvalitnej infraštruktúry, sietí verejnej dopravy a investícií do energeticky účinných technológií;

7. **víta** rozhodnutie Európskej rady zabezpečiť podporu hospodárstvu venovaním väčšej pozornosti dlhodobým potrebám, ako napr. energetickej účinnosti a inovatívnym, čistým technológiám a opatreniam zameraným na zjednodušenie a znižovanie administratívnej záťaže vzhľadom na lepšiu tvorbu právnych predpisov;

8. **podporuje** obnovenú stratégiu EÚ pre rast a zamestnanosť po roku 2010, ktorá sa zameriava na vytvorenie nových pracovných miest v krízovej situácii na základe spoločného úsilia na európskej úrovni, v rámci ktorého by sa spojili verejné investície, podpora výskumu, inovácií, trvalo udržateľných technológií a MSP, rozsiahly sociálny dialóg, dobrá regulácia finančného sektoru, neprotekcionistické obchodné pravidlá a úzka spolupráca v oblasti fiškálnej a menovej politiky v EÚ;

9. **podčiarkuje** potrebu koordinovaného postupu na všetkých úrovniach riadenia s cieľom podporiť MSP a lepšie tak prepojiť základný výskum s aplikovaným výskumom a podporiť spoluprácu súkromného sektoru na presadzovanie inovácií a vedúcej pozície v oblasti technológií, **víta** opatrenia zamerané na obnovu a podporu iniciatív na rozvoj tvorivosti a inovácií, najmä iniciatív zameraných na spoluprácu medzi univerzitami a podnikmi, pretože inovácia a tvorivosť sú hlavnými hnacími silami zmeny a konkurencieschopnosti v regiónoch a prispievajú ku kvalite života a hospodárskej súdržnosti;

10. **pripomína**, že úloha miestnych a regionálnych orgánov ako verejných investorov a nákupcov je mimoriadne dôležitá, a **podčiarkuje**, že miestne a regionálne orgány, podniky a univerzity zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní aktívnej politiky sietí a klastrov v EÚ;

11. **je pevne presvedčený o tom**, že investície do mládeže sú rozhodujúce pre dosiahnutie cieľov Európskej únie v oblasti zamestnatelnosti a sociálneho začlenenia mladých ľudí;

(1) Stanovisko CdR 16/2008 fin na tému „Reformujeme rozpočet – meníme Európu“, spravodajcovia pán Van den Brande a pán Delebarre.

12. **vyzýva** na presadzovanie rovnakých príležitostí v zamestnaní a na to, aby sa osobitná pozornosť venovala starším pracovníkom, ktorí disponujú cennými poznatkami pre inováciu výrobov a systémov;

13. **víta** skutočnosť, že Európska komisia na jarnom zasadnutí Európskej rady predloží vyhodnotenie demografickej budúcnosti EÚ a **žiada** Európsku komisiu, aby zväžila, ako možno čo najlepšie zohľadniť potreby starnúceho obyvateľstva. **Podčiarkuje**, že demografické trendy na úrovni regiónov, miest a obcí by sa mali posudzovať diferencovanejšie vzhľadom na rôznorodosť regiónov a migračné toky, ktorým čelia. **Z dôrazňuje**, že v súvislosti so sociálnou agendou pre príležitosti, prístup a solidaritu si zraniteľné skupiny občanov vyžadujú osobitnú pozornosť a ciele opatrenia;

14. **vyzýva** na vyhodnotenie Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii (European Globalisation Adjustment Fund – EAGF), aby sa zvýšila funkčnosť tohto nástroja. Možno to dosiahnuť pomocou flexibilnejších prahových hodnôt EAGF, čo by umožňovalo využiť tieto prostriedky spolu s inými finančnými nástrojmi EÚ, uplatňovaným v prípade hromadného prepúšťania, a zvýšením rozpočtu EAGF z 500 miliónov EUR na 1 miliardu EUR;

15. **upozorňuje**, že v životnom záujme občanov – najmä v súvislosti s finančnou krízou – je zaručenie vysokej kvality verejných služieb, preto **vyjadruje** svoje obavy, že súčasná situácia právnej neistoty pre miestne a regionálne orgány, ktoré často poskytujú tieto služby, nie je zohľadnená v pracovnom programe Komisie;

Za súdržnosť

16. **vyjadruje poľutovanie nad tým**, že význam politiky súdržnosti sa neodráža v prioritách pracovného programu Európskej komisie napriek finančnej a politickej závažnosti tejto oblasti politiky, na základe čoho patrí medzi hlavné ciele EÚ, a **podporuje** rozsiahlu diskusiu o budúcnosti politiky súdržnosti v rámci procesu preskúmania rozpočtu EÚ, aby sa táto dôležitá politika sústredila na svoj hlavný cieľ: harmonický rozvoj územia EÚ, a konkrétnejšie: zmenšenie hospodárskych, sociálnych a územných rozdielov. Preto **očakáva**, že po konzultáciách o zelenej knihe o územnej súdržnosti v roku 2009 bude nasledovať biela kniha o územnej súdržnosti;

17. **pripomína**, že ambiciózná politika súdržnosti, ktorá vyvíja veľké úsilie pri premene cieľov územnej súdržnosti na konkrétne politické opatrenia, umožní konsolidáciu európskeho integračného procesu a riešenie budúcich výziev, ktoré sa týkajú všetkých európskych regiónov, a preto v tejto súvislosti **považuje za potrebné** flexibilne vyčleniť prostriedky na prispôbenie nástrojov štrukturálnej súdržnosti rôznym miestnym a regionálnym podmienkam;

18. **podčiarkuje**, že politika súdržnosti patrí medzi najvýraznejšie úspechy Európskej únie. Jasne sa prejavil jej pákový účinok na regionálny rozvoj. Na základe týchto pozitívnych skúseností je potrebné zintenzívniť v roku 2009 výmenu myšlienok a spoluprácu v oblasti nových postupov a modelov pre regionálne politiky. **Navrhuje**, aby VR spolupracoval s Európskou komisiou na vypracovaní príslušných mechanizmov pre tieto opatrenia. **Z dôrazňuje**, že na tento účel sa zorganizujú ďalšie diskusie o budúcnosti politiky súdržnosti počas summitu miest a regiónov, ktorý zorganizuje Výbor regiónov 5. – 6. marca 2009 v Prahe, ako aj v kontexte Dní otvorených dverí 2009 (6. – 9. októbra);

19. **podčiarkuje**, že územná spolupráca je podstatným prvkom pri dosahovaní cieľa územnej súdržnosti, a **preto pripomína**, že nový právny nástroj „Európske zoskupenie územnej spolupráce“ (EZÚS) má veľký potenciál na najnižšej úrovni. Členské štáty by preto mali prijať potrebné opatrenia na implementáciu ustanovení tohto nariadenia;

Za účinný boj proti klimatickým zmenám a za trvalo udržateľnú Európu

20. **vyzýva** Európsku úniu, aby sa naďalej výrazne politicky zameriavala na politiku v oblasti energetiky a klimatických zmien a zabezpečila účinné zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do vypracovania a realizácie právnych predpisov;

21. **výrazne podporuje** dôležitú úlohu EÚ v rámci rokovaní o Dohode OSN o zmene klímy v roku 2009 v Kodani s cieľom dohodnúť sa na výraznejšom pokroku pri znižovaní emisií skleníkových plynov po roku 2012;

22. **navrhuje**, aby zmierňovanie klimatických zmien a prispôbovanie sa týmto zmenám bolo zaradené medzi priority v rámci diskusií o preskúmaní rozpočtu EÚ, a okrem toho **vyzýva**, aby sa vyhľadávali styčné plochy medzi opatreniami zameranými na územnú súdržnosť a opatreniami zameranými na boj proti klimatickým zmenám, najmä prostredníctvom využívania existujúcich finančných nástrojov;

23. **podčiarkuje** úlohu regiónov ako kľúčového prvku prepájajúceho národné a regionálne plány energetickej účinnosti a podporu obnoviteľnej energie a **zastáva názor**, že bez podpory regiónov by členské štáty zrejme neboli schopné plniť svoje záväzky znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2020. **Z dôrazňuje**, že rokovania o medzinárodnej dohode o klíme nadväzujúce na rokovania v Kjóte by sa mali zamerať na rozsiahle politické opatrenia ako aj na ciele emisií. **Potvrďuje** svoju podporu iniciatívam, ako Dohovor starostov, a **navrhuje** doplniť ich o priame zapojenie regiónov;

24. **potvrďuje** svoj záväzok zastaviť pokles biodiverzity a dúfa, že strednodobé vyhodnotenie akčného plánu biodiverzity EÚ, ktoré uskutoční Európska komisia, poskytne nové impulzy;

25. **dôrazne navrhuje**, aby sa posilnil synergický účinok medzi politikou rozvoja vidieka a ostatnými politikami EÚ, najmä politikou súdržnosti. **Žiada** Európsku komisiu, aby analyzovala dôsledky svetovej hospodárskej krízy na poľnohospodárske trhy a vidiecke oblasti s cieľom pripraviť primerané opatrenia na ochranu týchto oblastí pred úpadkom a na zachovanie potravinovej sebestačnosti;

26. **opakuje** svoju žiadosť, aby bol v logickej nadväznosti na svoj príspevok k akčnému plánu Komisie v oblasti námornej dopravy zapojený do vypracovania a implementácie novej integrovanej námornej politiky Európskej únie;

27. **víta** aktivity Komisie v oblasti „zelenej“ dopravy. **Opakuje** význam podporných opatrení na zmiernenie vplyvu dopravy na životné prostredie tým, že politika námornej dopravy a ambiciózny plán mestskej mobility sa stanovia ako prioritné oblasti;

28. **víta** vyhlásenie Európskej komisie poskytnúť nové impulzy projektom TES-D v Európe. **Trvá na tom**, že miestne a regionálne potreby by mali byť nielen zohľadnené, ale že miestne, regionálne a národné nástroje plánovania by mali byť zosúladené v tomto európskom rámci, aby sa optimalizovali transeurópske siete;

Za Európu bližšie k občanom

29. **zdôrazňuje**, že ako európska inštitúcia zohráva kľúčovú úlohu v úsilí Európskej únie komunikovať s občanmi a **pripomína** Európskej komisii, že priamy prístup VR k miestnym a regionálnym orgánom Európy, prostredníctvom jeho členov, vytvára cennú sieť navzájom nadväzujúcich subjektov, ktorej cieľom je informovať občanov o prínosoch EÚ a načúvať im a ich problémom. **Pripomína** Európskej komisii a členským štátom, že začlenenie európskeho rozmeru do každodennej činnosti a komunikácia v zrozumiteľnom jazyku je spoločnou úlohou európskych inštitúcií ako aj národných, regionálnych a miestnych volených zástupcov, ktorí sa nachádzajú na komunikačnej úrovni najbližšie k občanom;

30. **nazdáva sa**, že voľby do Európskeho parlamentu v roku 2009 treba vnímať ako príležitosť zintenzívniť decentralizovanú európsku komunikačnú politiku s cieľom zvýšiť povedomie o spoločných hodnotách Európskej únie prostredníctvom udržiavania trvalého dialógu s európskymi občanmi a poukázaním na prínos európskej integrácie;

31. **zdôrazňuje**, že VR bude vyvíjať úsilie, aby sa na európskej úrovni dostalo väčšieho uznania úlohe miestnych a regionálnych orgánov v ďalšom rozvoji priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, najmä pokiaľ ide o vytváranie a implementáciu viacročného programu v nadväznosti na

Haagsky program. **Podporuje** úsilie zaujať integrovaný a komplexný prístup k problematike migrácie a azylu, pretože jedine takýmto prístupom dosiahne Európa stabilnú a udržateľnú prístahovaleckú politiku a s týmto zámerom VR tiež zdôrazňuje význam iniciatív zameraných na medzikultúrny dialóg. V tejto súvislosti **víta** nový harmonogram legislatívnych krokov – „Štokholmský program“, ktorý sa snaží o posilnenie európskeho priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

32. **podporuje** cieľ boja proti terorizmu a násilnej radikalizácii s cieľom posilniť bezpečnosť občanov EÚ, pričom uznáva, že miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu v rámci implementácie stratégie boja EÚ proti terorizmu a trvá na tom, že ak má byť tento boj úspešný, musí prebiehať za úplného rešpektovania základných práv a slobôd;

33. **víta** skutočnosť, že Tretie strategické hodnotenie programu lepšej právnej regulácie sa bude zaoberať tromi hlavnými zložkami programu lepšej právnej regulácie – posúdenie vplyvu, zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže. **Vyzdvihuje** svoj neustály prínos k diskusii skupiny nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže („Stoiberova skupina“) so zvláštnym dôrazom na opatrenia, ktoré znižujú náklady miestnych a regionálnych orgánov. **Nadalej podporuje** uplatnenie spoločnej metodológie hodnotenia administratívnej záťaže, ktorá výslovne zohľadňuje miestny a regionálny rozmer a **potvrďuje** svoj záväzok spolupracovať s ostatnými inštitúciami so zámerom dosiahnuť ciele stanovené v tejto oblasti;

34. **znovu potvrdzuje**, že implementácia zásad subsidiarity a proporcionality v legislatívnom procese je základom pre efektívne a demokratické viacúrovňové riadenie a **zdôrazňuje** význam prispievania ku kultúre subsidiarity v inštitúciách EÚ, ktorá bude viesť k lepšej tvorbe práva;

Za silnejšiu Európu vo svete

35. **opakuje**, že miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu v procese rozširovania a pokračuje v spolupráci s volenými miestnymi a regionálnymi zástupcami s kandidátskych a budúcich kandidátskych krajín na vstup do EÚ;

36. **víta** opätovné spustenie Európsko-stredomorského partnerstva prostredníctvom vytvorenia Únie pre Stredozemie a **zdôrazňuje** významný príspevok miestnych a regionálnych orgánov k jej implementácii. **Oznamuje** vytvorenie Európsko-stredomorského zhromaždenia regionálnych a miestnych samospráv (ARLEM), ktoré bude stálym politickým orgánom zastupujúcim miestne a regionálne orgány a jeho cieľom je, aby bolo uznané ako konzultačný orgán Únie pre Stredozemie;

37. **zdôrazňuje**, že je potrebné vyvážiť vzťahy s východnými a južnými susedmi EÚ a **víta** iniciatívu východného partnerstva. **Vyzýva** Európsku komisiu, aby ďalej rozvinula prvky regionálnej a územnej spolupráce v rámci východného partnerstva;

38. **oceňuje**, že Európska komisia čoraz viac uznáva metódu a aktivity decentralizovanej spolupráce. **Zaväzuje sa** usporiadať koncom roka 2009 „Dni decentralizovanej spolupráce EÚ“ s cieľom umožniť výmenu a politický dialóg medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi EÚ a rozvojových krajín a **víta** vytvorenie platformy na výmenu informácií – „burzy“, ktorá umožní nadväzovanie kontaktov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v EÚ a v rozvojových krajinách s cieľom vytvoriť nové projekty decentralizovanej spolupráce;

39. **znovu potvrdzuje** svoj záväzok podporovať miestnu a regionálnu demokraciu v Európe a tretích krajinách a **zdôrazňuje** svoju snahu pokračovať v účasti na pozorovacích misiách pri voľbách s Kongresom miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy, a **želá si** byť intenzívnejšie zapojený do pozorovacích misií pri voľbách organizovaných s podporou Európskej komisie;

40. **poveruje** svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Európskej rade, súčasnému francúzskemu predsedníctvu a predsedníctvam Rady Európskej únie v roku 2009, a to českému a švédskemu predsedníctvu.

V Bruseli 27. novembra 2008

Predsa
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE
